

**ELABORACIÓ D'UN MATERIAL INTERDISCIPLINARI PER
TREBALLAR CONJUNTAMENT DES DE L'ÀREA DE
LLENGUA I TUTORIA LES HABILITATS BÀSIQUES
D'ACCÈS AL CURRÍCULUM I LES COMPETÈNCIES
SOCIALS.**

**“El rebost del llenguatge i petites històries
d'uns alumnes de Secundària”**

Consol Lumbierres Naya.

Curs 2003-2004.

ELABORACIÓ D'UN MATERIAL INTERDISCIPLINARI PER TREBALLAR CONJUNTAMENT DES DE L'ÀREA DE LLENGUA I TUTORIA LES HABILITATS BÀSIQUES D'ACCÈS AL CURRÍCULUM I LES COMPETÈNCIES SOCIALS.

**“El rebost del llenguatge i
petites històries d'uns alumnes
de Secundària**

**CONSOL LUMBIERRES NAYA.
Curs 2003-2004**

SUMARI

1. Introducció.	Pàg. 3
-----------------	-----------

BLOC 1: REFERENTS TEÒRICS.

1.1. Aproximació als conceptes alumnes amb dificultats d'aprenentatge i problemes de convivència.	5
1.1.1. Definició de les dificultats d'aprenentatge en el llenguatge.	6
1.1.2. Descripció dels principals problemes de convivència actualment a l'ESO.	14
1.2. Referents teòrics que dirigeixen aquest crèdit interdisciplinari.	19

BLOC 2 . DESCRIPCIÓ DEL PROGRAMA.

2. Descripció del programa	26
2.1.Objectius.	27
2.2.Continguts.	27
2.3.Metodologia.	35
2.4.Seqüenciació.	37
2.5.Temporalització.	38
2.6.Participants.	38
2.7.Avaluació.	38

BLOC 3. DESCRIPCIÓ DE LES PARTS DEL CRÈDIT.

3.1 Descripció de la 1ª part del crèdit : Adreçat a alumnes amb dificultats en el llenguatge. "El rebost de la llengua"	39
3.2. Descripció de la 2ª part del crèdit: Adreçat a alumnes amb problemes de convivència. "Petites històries d'uns alumnes de Secundària"	40
3.3. Fitxa d'avaluació inicial.	42

BLOC 4. DISSENY DEL CREDIT.

4.1. 1ª Part " El rebost del llenguatge"	43
4.2. 2ª Part " Petites històries d'uns alumnes de secundària"	112

ANNEXOS

Fitxa d'avaluació final	183
Solucionari	187

Bibliografia.

206

1. INTRODUCCIÓ.

La societat i l'entorn familiar han anat canviant poc a poc i en conseqüència la situació educativa, els valors i els interessos dels alumnes.

Darrerament, fins no fa gaire es considerava que parlar i escriure correctament, dignificava a la persona i era el principal baluard de la intel·ligència i una de les principals reivindicacions de la classe mitjana i treballadora.

Abans a una persona que sabia expressar-se de forma oral o escrita, se la considerava culta i preparada per a tot. Però parlem d'un temps que es vivia la formalitat (les formes) com un valor positiu, i no com actualment que el comportament formal és sovint un valor ridícul i menyspreat.

Només cal pensar en la classe de llengua, quan es demana qualsevol activitat d'expressió escrita i oral (descripció, narració, etc.); el refús i les protestes dels alumnes són contínues.

Han canviat els valors, fins no fa gaire, el valor a saber expressar-se correctament era una reivindicació social i ara, pels més joves, el saber parlar i escriure bé; ni és necessari, ni dona prestigi.

Com a professora et plantejges que passa amb l'educació, i en els centres educatius. Com podem reconduir i millorar el llenguatge tant oral o escrit de les noves generacions.

Mai havia hagut tants mitjans per practicar el llenguatge, la conversa oral o escrita; L'ordenador, la televisió i els mòbils ajuden a facilitar la comunicació i l'expressió oral o més bé al contrari estan empitjorant el llenguatge i emboirant-lo?

Al docent li cal activar el gust per la lectura, pel plaer d'expressar-se i d'intercanviar opinions, i pel pensament humanista en una societat que no ho treballa gaire.

L'administració i els professors dediquen més recursos que mai a educar els alumnes. Mai com ara havia anat tanta gent i tant de temps a l'escola. Ni tampoc mai havia hagut tants especialistes en pedagogia, psicologia, psicopedagogia que intentessin millorar l'educació i la cultura dels nostres joves, i malgrat tot no s'aconsegueixen els efectes que se n'esperaven. Augmenten les dificultats d'aprenentatge i en conseqüència les situacions conflictives als centres.

En la meva experiència com a docent de llengua, durant molts anys a primària i després a l'ESO, he pogut observar que molts alumnes amb dificultats en el llenguatge escrit o oral, i dins del procés d'acumular fracassos, van interioritzant la seva imatge negativa. Molts d'aquests alumnes volen participar i entendre la feina, però no saben com s'ha de fer i tenen tan poca traça, que trien el camí més complicat i els dona justament el que no busquen, crear situacions difícils i problemes de convivència.

Desajustaments de convivència que es manifesten, en problemes d'ordre, disciplina i absentisme, i tenen la seva arrel en un cicle maligne que es perpetua. Si els problemes d'aprenentatge en el llenguatge, creen uns

desajustaments de comportament, en realitat el que es produeix és un desplaçament de la crisi. **El que en principi són dificultats d'aprenentatge es converteixen en problemes de convivència.**

Els centres educatius, dipositaris de totes les esperances del progrés i de futur de la nostra societat, s'han convertit actualment en un dels focus més destacats dels problemes del nostre temps. Els brots de conflictivitat als centres i els problemes de convivència augmenten cada dia, i són un dels fenòmens més estudiats de l'educació darrerament.

“La permanencia cada vez más prolongada de los jóvenes en la escuela, debido a la ausencia de opciones postescolares ha generado un creciente conflicto en los centros docentes, que se traduce en unos índices crecientes de expulsiones y de exclusiones (SLEE, 1995).

En la tasca diària en les aules, he observat que alumnes amb dificultats en l'àrea de Llengua, presenten uns indicadors comuns:

Són alumnes que acostumen a llegir poc o gens des de la vessant espontània i recreativa, amb una pobresa expressiva tant de forma oral i/o escrita. I això els porta a tenir dificultats no només a l'àrea de llengua, sinó que aquestes dificultats a Secundària degut a la seva complexitat s'amplia a altres àrees.

Potser seria interessant ficar-nos al lloc de l'altre, (els alumnes amb dificultats en el llenguatge) practicar alteritat educativa. Anar a l'origen del problema, per controlar-lo abans que aquest es torni un problema insalvable.

I pensar en l'alumne amb dificultats d'aprenentatge, que passa 6 o 7 hores diàries al centre, amb docents que segueixen una metodologia semblant, que fan servir com a principal eina de treball, **el llenguatge**, fent ús d'aquest per explicar, repassar, preguntar, introduir nous conceptes, intercanviar idees i opinions. I què en els seus intercanvis amb els alumnes, demanen respostes clares, expressions correctes, per poder fer una valoració de l'aprenentatge.

“Si el llenguatge és una eina d'intercomunicació educativa”.

Aleshores es fàcil entendre, com aquests alumnes es senten angoixats davant situacions, on contínuament els fan demostrar davant els seus companys, les seves mancances i dificultats.

“Han de fer alguna cosa per alumnes com aquests, que es passen tantes hores sense entendre res i que cada vegada que estan a l'institut, els hi recordem que són uns fracassats.”

Als alumnes amb aquest problema, els queda dos camins: manifestar clarament les seves dificultats d'expressió o comprensió oral / escrita, passar aleshores per alumnes deficientes i menyspreats pels seus companys, amb l'autoestima sota mínims. O bé negar-se a realitzar tasques, plantar cara a les demandes del professor, contestar, manifestar comportaments insolents i convertir-se en un líder o abanderat dels alumnes conflictius.

Des d'una investigació pràctica està molt clar, no es tracta d'actuar sobre el síndrome de la malaltia (indisciplina, actitud passiva, absentisme), sinó sobre la causa que la provoca (problemes personals, d'aprenentatge, etc.). Sinó el mal disminuiria però no remetrà.

Com a persona que estic a la pràctica educativa, necessitava dissenyar accions concretes i possibles de dur a terme en el context de l'ESO. I al mateix temps, promoure la coordinació horitzontal (diferents àrees i tutoria) i elaborar projectes globals del centre, amb la intenció de millorar les capacitats lingüístiques i les habilitats socials. Aquesta seria la meua hipòtesis inicial de treball.

BLOC. 1. REFERENTS TEÒRICS.

1.1. APROXIMACIÓ ALS CONCEPTES ALUMNES AMB DIFICULTATS D'APRENENTATGE I PROBLEMES DE CONVIVÈNCIA.

En la primera part d'aquest apartat, es fa una aproximació a les dificultats en el llenguatge i els principals problemes de convivència a l'ESO, és una introducció teòrica a una determinada manera d'entendre el concepte alumnes amb dificultats d'aprenentatge en el llenguatge que dirigeix el disseny i les propostes concretes que es fan en el crèdit interdisciplinari.

S'hi presenten els fonaments teòrics que autors com Salvador Mata (1998), Solé (1998), Cassany (1999/2000) i Camps (1998) aporten al camp de la investigació en relació amb el llenguatge i que són útils per ajudar a comprendre millor a l'alumnat amb dificultats d'aprenentatge en el llenguatge. S'expliquen i es descriuen estratègies que es poden utilitzar entre els alumnes i els docents, com la necessitat pràctica de la comunicació, de l'expressió oral i escrita i aspectes i funcions del llenguatge.

La segona part, exposa els principals problemes de convivència que es viuen avui en dia als centres de l'ESO, analitzant-los des de diferents criteris: biològics, psicològics, pedagògics, etc..

Aspectes que ens ajudaran a conèixer millor la situació i el comportament de determinats alumnes que manifesten les seves dificultats d'aprenentatge amb problemes de convivència, com una mena de sortida per exposar el seu enfrontament amb les demandes del context educatiu i les seves capacitats o possibilitats per desenvolupar-les.

El concepte d'alumne amb dificultats d'aprenentatge no està lliure de produir alguns problemes complementaris com etiquetatge o connotacions negatives, ni està lliure de limitacions i de manca de recursos per poder donar una resposta adequada aquest tipus d'alumnat; però és cert que es destaca una gran preocupació educativa del professorat per aconseguir la integració d'aquests alumnes al context escolar.

1.1.1 DEFINICIÓ DE LES DIFICULTATS D'APRENTATGE EN EL LLENGUATGE.

Salvador Mata(1997), relaciona el concepte **dificultats d'aprenentatge amb discapacitat d'aprenentatge**, i indica als objectius didàctics, les capacitats que l'alumne ha de ser capaç de desenvolupar, però no de manera espontània, sinó amb el suport del centre educatiu. I remarca que el terme dificultats d'aprenentatge no es limita exclusivament al subjecte que aprèn, sinó que abraça tots els elements del procés didàctic, dels que pot provenir la disfunció en el resultat final: Professors, mètode, continguts, contextos, etc.

Alguns autors relacionen dificultats d'aprenentatge, a termes com: baix rendiment i fracàs escolar. En canvi d'altres consideren aquest terme més global i relacionat amb un ampli ventall d'agents educatius.

"El rendiment escolar o el fracàs, la cara negativa, s'interpreta en un sentit més ampli, englobant tots els elements i agents educatius, no reduint-lo a l'alumne, com a subjecte passiu i últim responsable" (Fuchs i altres,1992)

En l'obra de Samuel KirK Educating Exceptional Children (1962) citat per Sánchez Palomino (1997) es planteja per primera vegada el terme "dificultats d'aprenentatge" on es descriu a un grup d'alumnes que presenten trastorns en el desenvolupament del llenguatge, parla i lectura; com habilitats necessàries per la interacció social.

Segons Sánchez Palomino i Torres González(1997) hi ha diferents criteris per definir conceptualment els alumnes amb dificultats .

a) *Criteri de normalitat:*

On es dona per suposat que les dificultats d'aprenentatge no es deuen a cap tipus de trastorn intel·lectual, de la comunicació, físic o perceptiu. Es refereix a alumnes que presenten deficiències i errors en el seu aprenentatge, que pot tenir un origen institucional, docent, en el propi alumne, en les seves habilitats o estratègies d'aprenentatge.

B)*Criteri de rendiment discrepant:*

En funció de les expectatives i del nivell de l'alumne.

Quan es manifesta una diferència entre el seu desenvolupament, en alguns aspectes, l'evolució és normal, però en altres apareix un retràs o una falta de maduresa en relació als seus companys.

c) *Criteri d'exclusió:*

Des d'aquest criteri s'exclou de les dificultats en l'aprenentatge, als alumnes "excepcionals"(els que presenten dificultats d'aprenentatge derivades exclusivament d'un retràs mental, deficiències visuals, auditives, emocionals, etc..).

Si més no, els tres conceptes més relacionats amb les dificultats d'aprenentatge són: el rendiment insatisfactori, la recuperació escolar i el fracàs escolar (Portellano,1989 i Soler Fierrez, 1989).

Booth (1987) citat per Sanchez Palomino (1997) .

"Concibe las dificultades en el aprendizaje como el resultado de un divorcio o desemparejamiento entre el alumno y el currículo."

Les dificultats d'aprenentatge en el llenguatge es concreten com una forma de diversitat referida a les capacitats d'aprenentatge, que es projecta en varis components: capacitat cognitiva, interès i motivació.

Aleshores les dificultats d'aprenentatge són un fenomen multidimensional, i per tant el seu anàlisi exigeix un enfocament pluriparadigmàtic.

Salvador Mata(1998) defensa que degut a la naturalesa complexa de les possibles interrelacions entre factors fisiològics, cognitius, emocionals i socials i la seva incidència en el llenguatge, es podien assenyalar quatre tipus bàsics de teories en funció del factor explicatiu essencial (dificultats en el llenguatge).

CARÀCTER	REFERENTS	CARACTERÍSTIQUES.	CRITERIS
BIOLÒGICS	.WIIG y Semel (1984) . DSM-IV	<p>* Atribueixen les dificultats a factors neurològics i fisiològics, a components genètics o un retràs maduratiu.</p> <p>* Recents investigacions relacionen la causa del ADHD a nivells bioquímics del sistema nerviós, basant en un estudi de desequilibraments entre els neurotransmissors. Quan un neurotransmissor és deficient o funciona en excés provoca que la neurona no s'excita o s'excita massa. tot això produeix un desequilibri en el sistema nerviós.</p>	<p>"Criteris para el diagnóstico de F81.8 trastorno de la expresión escrita (315.2) (DSM-IV)."</p> <p>"</p> <p><i>a) Las habilidades para escribir, evaluadas mediante pruebas normalizadas administradas individualmente (o evaluaciones funcionales de las habilidades para escribir) se sitúan sustancialmente por debajo de las esperadas, dadas la edad cronológica del alumno, su coeficiente de inteligencia evaluada y la escolaridad propia de su edad.</i></p> <p><i>b) El trastorno del Criterio A interfiere significativamente el rendimiento académico o las actividades de la vida cotidiana que requieren la realización de textos escritos (p.ej., escribir frases gramaticalmente correctas y párrafos organizados)"</i></p>
PSICOLÒGIC	Menyuk,(1971)	<p>Aquest model és d'orientació cognitiva</p> <p>*Relacionen el llenguatge i les habilitats cognitives, com l'atenció, la percepció, la memòria, aprenentatge seqüencial, processament d'informació i cognició, etc.</p> <p>* Aquesta teoria relaciona les dificultats en l'aprenentatge de l'escriptura a la capacitat metalingüística, com un procés metacognitiu, es refereix al coneixement reflexiu i conscient de l'estructura i de les funcions de la llengua.</p>	<p>Des d'aquesta perspectiva s'analitza als alumnes hiperactius, arribant a conclusions com:</p> <p>a) La majoria dels alumnes hiperactius presenten dificultats en l'aprenentatge. el 40% o 50% dels alumnes hiperactius tenen un baix rendiment escolar.</p> <p>b) Tenen dificultats perceptives, amb dificultats per diferenciar entre lletres i línies i tenen poques capacitats per estructurar informació que reben a través dels diferents sentits.</p> <p>c) Les dificultats dels alumnes hiperactius es manifesta en l'adquisició de la lectura, escriptura i càlcul.</p> <p>d) Tenen dificultats per escriure, tenen mala lletra i fan grans errors d'ortografia.</p>

			<p>e) En la lectura, ometen paraules, síl·labes e inclòs renglons, no comprenen el que llegeixen, poden identificar les lletres però no saben pronunciar-les correctament.</p> <p>f) Tenen dificultats per memoritzar i per generalitzar la informació adquirida. (López, M.J www.psicopedagogia.com).</p>
SOCIAL/ ECOLÒGIC	Vygotsky, (1934) Moffet,(1968). Berninger (1993) Bruner,(1981) Whitaker (1998)	Des d'aquesta perspectiva es defensa que les dificultats del llenguatge no són intrínseques del subjecte exclusivament, sinó que el context ocupa un lloc important. Defineixen el llenguatge com un mediador social.	<p>Les teories de la desprivació sociocultural expliquen el dèficit lingüístic com el resultat de les deficiències en la interacció social. En aquesta teoria, es centra l'educació compensatòria.</p> <p>Les teories sociocognitives de l'aprenentatge reafirmen aquesta teoria. Recolzen que les dificultats d'aprenentatge no provenen sols de l'aprenent, sinó també del mediador i de la interacció amb el context.</p>
PEDAGÒGIC	Salvador Mata(1998) Fuchs y otros(1992)	Es relaciona les dificultats d'aprenentatge amb la qualitat del centre educatiu: recursos, metodologia, organització, pla d'actuació, PEC, etc..	<p>Centra les dificultats en:</p> <p>1) Diagnòstic de les dificultats que afecten l'aprenentatge de l'expressió escrita.</p> <p>2) Les habilitats que es desenvolupen i d'altres que es deurién desenvolupar.</p> <p>3) La concepció de professors i alumnes sobre l'habilitat d'escriure.</p> <p>4) Maneres de fer ús de l'ensenyament i avaluació</p> <p>5) Variables que diferencien un aula d'un altra.</p> <p>6) Motivació dels professors per adoptar un determinat enfocament.</p>

1ª Graella: Etiologia de les dificultats d'aprenentatge en el llenguatge. Basat en Salvador Mata (1998)

En el crèdit s'interpreta les dificultats d'aprenentatge en el llenguatge des d'un caràcter social i pedagògic, amb una certa influència d'aspectes psicològics.(Metodologia emprada en l'ensenyament, metacognició, sentiment de fracàs, psicologia emocional de l'alumne ,etc..)

Bruner, va escriure un article de l'any 1981 que deia:

"...el lenguaje no es un mero cálculo de oraciones o un catálogo de significados, sino un medio de relacionarse con otros seres humanos, en un mundo social, con la intención de hacer algo" (Bruner,1981).

Basant-me en aquesta aportació, l'elaboració d'aquest material interdisciplinari vol allunyar-se de la metodologia tradicional i apropar-se a un sistema que pugui establir primer unes bones relacions amb el companys amb intercanvi d'experiències i opinions i després aprofitar la comunicació lingüística per millorar les relacions amb el context.

L'EXPRESSIÓ ESCRITA I L'EXPRESSIÓ ORAL COM A PROCÉS ACTIU DE CONSTRUCCIÓ. (Perspectiva interactiva)

El llenguatge escrit no es pot analitzar separatament del llenguatge oral. Entremig està el llenguatge interioritzat (esberrany mental), parlar amb un mateix, abans de realitzar l'expressió oral o escrita.

"... Generalment ens diem a nosaltres mateixos el que anem a escriure, és com un esberrany, només mental" (Vigostsky, 1981)

El llenguatge escrit està basat en una comunicació a distància. Sense cap dubte la presència del interlocutor en la llengua oral facilita la comunicació i fa innecessaris molts elements dels codis lingüístics.(regles, normes, sintaxis, etc.).

L'intercanvi d'idees es veu reforçat per aspectes paralingüístics. Els trets que defineixen les característiques del llenguatge oral i el llenguatge escrit.

Llenguatge oral	Llenguatge escrit
Oralitat <ul style="list-style-type: none">. Simultani en el temps.. Immediata, irreversible.. Destinatari és present.. Control intern.. Relativa presència dels aspectes psicosocials.. Activitat pública, portar problemes sinó surt bé.	Esriptura <ul style="list-style-type: none">. Successiva en el temps.. Recursiu, reversible.. Destinatari absent.. Control intern i extern.. Presència d'aspectes psicosocials.. Activitat privada no portat problemes de forma immediata.

2ª. Graella comparativa: llenguatge oral i llenguatge escrit(Isabel Solé)

- Cassany (1999) opina en relació a l'expressió oral i escrita que: *".. si acceptem que el llenguatge i pensament comparteixen origen social, i que el primer (la interacció) és el motor del segon (els processos superiors del pensament), sembla lògic acceptar que els tipus de comunicació oral o escrita puguin incidir en les dinàmiques del pensament individual i social"*

Es podria dir per tant que l'experiència comunicativa de l'individu influeix en el seu estil de pensament individual i social.

El mateix autor fa les següents diferenciacions entre les persones que prioritzen la cultura de la parla i les que tendeixen a la cultura escrita; sempre relacionant cultura de la parla amb l'expressió oral i cultura escrita amb l'expressió escrita.

Cultura de la parla	Cultura escrita.
<i>La parla s'associa a un context espaciotemporal concret, a un interlocutor</i>	<i>Ha après a desvincular la comunicació del context en que és produeix. Pot generar</i>

<i>present, a l'activitat quotidiana.</i>	<i>pensaments més abstractes.</i>
<i>Associa la parla a la subjectivitat d'un "jo". Com que normalment no parlem sols, l'ús del llenguatge es restringeix a les situacions en què hi ha presència física d'interlocutors. I la parla queda més compromesa.</i>	<i>Es pot utilitzar el llenguatge en solitud, de forma monologada, sense necessitar les respostes d'interlocutors. Ha après a desvincular el discurs del "jo" enunciatiu. El discurs és més despersonalitzat.</i>
<i>Com no es pot enregistrar, la informació transmesa, el parlant desenvolupa notables capacitats mnemotècniques, per facilitar a l'interlocutor la retenció del contingut.</i>	<i>Pot usar el llenguatge al marge del context físic en què es genera, per referir-se a tota mena de temes i situacions.</i>
<i>La volatilitat de la parla també afavoreix la tendència a acumular dades. Cobra importància el raonament quotidià basat en les coses corrents, en el refranyer, en les expressions fetes, paraules clau, referents, etc..</i>	<i>L'escriptura permet emmagatzemar coneixements i allibera la seva ment de l'obligació de memoritzar. Pot concentrar-se en l'anàlisi i el raonament.</i>

3ª Graella comparativa: de la cultura de la parla i la cultura escrita (Cassany 1999)

Hi ha altres autors que estableixen una distinció entre l'expressió oral com a sistema fònic i l'expressió escrita com a procediment gràfic. Però tenim que reconèixer que:

" No és oral tot el que percebem i diem acústicament ni tampoc és escrit el que transmetem de forma gràfica.

Molt discursos i conferències, tenen la seva preparació o guió en textos escrits. I quants textos escrits són meres transcripcions d'entrevistes o relats orals"

(Cassany 1999)

Però tant l'aprenentatge de l'expressió oral com l'escrita ha de basar-se en conceptes com: coherència, cohesió, adequació i correcció.

Coherència, com correlació entre els propòsits de l'autor (subjecte actiu), el contingut i la situació comunicativa.

Cohesió, com a conjunt de relacions de significat que s'estableixen entre els diferents elements (sons, entonacions, paraules, oracions) del text i que permeten al receptor interpretar-lo amb eficàcia.

Adequació, designa el grau d'adaptació del discurs a la seva situació comunicativa (interlocutor, gènere, propòsit).

Correcció, és refereix a les normes explícites d'ús en una comunitat de parlants.

Per Cassany (1999). Realitzar un escrit no només requereix l'ús de l'habilitat de redactar sinó també la lectura i la comprensió i expressió oral. Escriure és segurament l'habilitat lingüística més complexa, perquè exigeix l'ús d'instrumental de la resta d'habilitats durant el procés de composició: llegim els esborranys que anem elaborant per verificar que expressin el que desitgem (de vegades fins i tot els oralitzem), i també dialoguem amb els coautors o lectors intermedis sobre el text, per revisar el contingut i la forma. **Per tant l'èxit final d'un acte de composició depèn en part de les habilitats de comprensió lectora, oralització i conversa .**

Wittgentein,(1979) deia “Els límits del meu món són els límits del meu llenguatge”

El llenguatge es confirma com a eix vertebrador del sistema d'aprenentatge i de les relacions socials.

És molt interessant l'estudi d'Anna Camps(1998) que al igual que Cassany(1999) valora, la importància que té el treball oral previ al treball escrit, sobretot per aquells alumnes que no tenen idees prèvies sobre el que han d'escriure, el treball oral és com una reorganització de les idees, abans de transcriure-les sobre el paper (Planificació). **(Interacció oral/escrit). Són autors que defensen l'opció dels intercanvis comunicatius com a base de l'aprenentatge del llenguatge.**

En contra d'aquestes idees, hi ha autors i docents que conceben la composició com una tasca individual, que s'ha de realitzar en privat i en silenci.

“Fins i tot arriben a creure que parlar amb companys mentre s'escriu és dolent, que l'escriptura s'oposa a la conversa i, doncs, que si s'escriu a l'aula, cadascú ha de fixar-se en el seu escrit i prescindir del dels altres” Cassany(1999)

Aquesta preparació oral, col·loquis, pluja d'idees, intercanvis d'opinions; afavoreix la comunicació i disminueix els problemes que poden tenir els alumnes amb dificultats en el llenguatge. (trencar el gel i la por a tasques complexes). **És un suport per afrontar-se a la composició escrita.**

Es podria dir doncs que raons psicopedagògiques aconsellen usar l'oralitat com instrument de mediació de l'escrit en les activitats de composició.

Salvador Mata(2000), exposa quatre funcions fonamentals de l'escriptura, que recolzen la interacció i comunicació oral.

1. Participació comunitària.
2. Coneixement de sí i d'altres.
3. Comunicació interpersonal i diversió.
4. Demostració de coneixements.

Recapitulant el procés interactiu està en contra dels plantejaments naturals (l'alumne amb do natural) i de les visions unidireccionals (alumne com enregistrator d'informació) i defensa a l'alumne com subjecte actiu, que participa i fa interaccions amb la realitat que l'envolta.

A més a més, tots sabem que només podem parlar d'allò que coneixem, sobretot si volem que el resultat del treball tingui significat per als hipotètics receptors; i una coherència lògica pels emissors.(coneixements previs)

Per tant l'hàbit del debat oral, de la posada en comú del que sabem, del buidat del vocabulari específic que podem utilitzar, del coneixement dels bons models de prosa, del reforç dels elements gramaticals que donen forma intel·ligible al text; no acostumen a tenir-se presents en el moment de concretar un treball

escrit, o de preparar la comprensió d'un text.(Potser perquè el procés és massa laboriós).

Alguns professors consideren que l'aspecte de la planificació és una pèrdua de temps i prefereixen centrar els seus esforços en un control del resultat final (el producte).Valorant més la part de presentació i l'ortografia que la part enriquidora i qualitativa de la pluja d'idees i intercanvi d'informació.

Això dona com a resultat que alguns alumnes es senten frustrats i frenats a l'hora d'elaborar un text, perquè són coneixedors de les seves mancances. (Procés de metacognitiu)

“..Normalment corregim el producte final, però desconeixem el procés d'elaboració o comprensió del text. Aquest coneixement no és fàcil d'obtenir, però hem d'habituar-nos també a demanar esborranys o explicacions, per poder conèixer el procés de creació o construcció, per ajudar l'alumne a que prengui consciència de les seves possibilitats i millorar qualsevol obstacle”(Cassany, 1997).

La decepció dels alumnes augmenta, quan només es valora el producte final d'un text, que segons les seves competències o dificultats serà més o menys negatiu. I no s'ha tingut en compte el procés d'elaboració, les hores de dedicació, d'esforç, de repetir esborranys, fins arribar a la part final.

Els docents, tal com aconsella Cassany(1997): **“... haurien de valorar més, tot el procés d'elaboració; encara que això signifiqui més temps de dedicació, sobretot més interacció amb l'alumne, més comunicació i obertura; que el producte, que només és el resultat de totes les fases d'elaboració.”**

Les valoracions centrades en el procés són el resultat d'una metodologia qualitativa i explicativa (més constructivista i formativa); en canvi les centrades en el producte, es basen en un sistema quantitatiu i descriptiu (més sancionador i corrector d'errades). L'actual ensenyament continua preferint les avaluacions sumatives, es a dir quantitatives i centrades en productes finals.

Es podria dir aleshores, que : "Tots els professors i no sols els de llengua, perquè l'expressió oral i escrita és una competència de tot l'equip de professors, haurien d'acostumar-se a realitzar aquesta mena d'activitats prèvies (interacció oral /escrit) que donarien com a resultat la creació o comprensió d'un text escrit, de qualsevol text escrit que respongui a qualsevol tipologia".

Els punts claus per aconseguir una expressió i comprensió eficaç són:

- **Activar els coneixements previs.**
- **Treballar abans l'expressió oral que l'escrita.**
- **Valorar igual o més el procés d'elaboració que el resultat final.**
- **Considerar l'alumne com un subjecte actiu: que participa, opina i s'implica en el procés de composició.**

4ª Graella: Punts claus del constructivisme dialèctic. (Solé,1992)

Els processos interns dels alumnes de l'ESO, l'actualització del coneixement previ, les relacions que s'estableixen amb la nova informació i l'atribució de significats, que constitueixen un ensenyament constructivista, no són considerats des d'una forma explícita. **A l'ESO es donen molts coneixements i processos per superats, sense tenir en consideració aquests alumnes amb dificultats. (S'acostuma a considerar la l'expressió oral i escrita, com eines instrumentals ja apreses a Primària)**

Aquí radica un dels problemes actuals en Secundària, molts alumnes divaguen per l'ESO, sense tenir assumits les habilitats cognitives bàsiques (llegir, escriure, comprendre) per integrar-se al currículum del centre.

El llenguatge s'ha de treballar des de qualsevol assignatura, d'una forma globalitzada, perquè l'alumne que manifesta tenir dificultats de comprensió i d'expressió oral i escrita, amplia les seves mancances a les altres àrees del programa educatiu. Tant important és donar molts conceptes, (des de qualsevol matèria) com comprovar si aquests conceptes s'han assolit, o si els alumnes s'han perdut en el camí, per no tenir els recursos necessaris per incorporar-los al seu aprenentatge.

Es necessari plantejar-se, si una de les causes del relatiu augment a l'ESO de les dificultats d'aprenentatge en les llengües, té el seu origen en **una manca d'interacció alumne/professor.**

La confiança i bona relació amb el docent pot donar com a resultat una actitud positiva a l'hora d'elaborar un text.

"La llengua escrita és un instrument privilegiat en l'aprenentatge educatiu (llegir i escriure per aprendre), i en el desenvolupament del pensament. Però el seu domini, està condicionat per factors extra-lingüístics (socials, culturals, ambientals, etc..." (Mata, 1997).

Hi ha uns principis didàctics interessants a tenir en compte en el desenvolupament de l'expressió com a sistema de comunicació. Estudiats per (Camps, 1990; Noël Gaudreault, 1991)

- 1. La composició és un fenomen complex en el que s'integren subprocessos interrelacionats en diferents nivells.*
- 2. La composició és una activitat social. L'aprenentatge és el resultat, segons Vigostsky, de pràctiques socials. L'escriptor deu adaptar el seu escrit al context i a l'audiència.*
- 3. El parlar és anterior a l'escriptura, però el desenvolupament del llenguatge oral no és suficient per aprendre a escriure.*
- 4. El control conscient (metacognició) suposa manifestar els coneixements sobre l'escriptura.*

5. *El desenvolupament de la habilitat mitjançant la pràctica, s'aprèn a escriure escrivint, però aquesta habilitat mai està totalment dominada. (elaboració de molts esborranys).*
6. *La funció del professor en l'aprenentatge de l'expressió escrita, és necessària; és bàsic la interacció de l'aprenentatge amb una persona experta.*
7. *Per ensenyar a escriure no és suficient ensenyar el codi. (la Gramàtica). La teoria sense pràctica no és efectiva. **La comprensió i la practica sempre abans que l'estudi memorístic.***
8. *La producció escrita deriva de la comprensió lectora.*

Com es pot comprovar de totes aquestes aportacions, l'expressió oral i escrita són aspectes que s'han de treballar conjuntament per poder afrontar-se, als reptes de l'aprenentatge des de qualsevol àrea o matèria. I que les activitats i pràctiques lingüístiques s'han d'actualitzar a les necessitats i demandes de l'entorn quotidià de l'alumnat

1.1.2. DESCRIPCIÓ DELS PRINCIPALS PROBLEMES DE CONVIVÈNCIA ACTUALMENT A L'ESO.

La convivència en els centres educatius ha passat a convertir-se en la preocupació bàsica del professorat i una font constant d'investigació dels psicopedagogs.

La convivència actualment i dins del context educatiu es connecta amb paraules com "problemes" desajustaments" i la seva mancança produeix una senyal d'alarma per part de tots els agents implicats en l'educació.

Segons Fernandez Enguita (2001), el problema en realitat no és nou, però els protagonistes han canviat. El problemes de convivència que abans es concentraven en els centres de formació professional i, en menys mesura, en els darrers curso de l'EGB, han arribat des de la LOGSE als instituts de la mà de l'ESO.

Com podem comprovar molts alumnes de l'ESO, estan ocasionalment o reiteradament sotmesos a situacions que els hi retorna una imatge de si mateixos poc gratificant. (Desqualificació, avaluacions explícites, valoracions implícites, etc..) Davant les quals el rebuig, la violència, l'absentisme, etc, poden ser formes, encara que equivocades, de recuperar l'autoestima.

En l'escenari educatiu i dins del seu marc, el paper dels professors ha canviat. La societat exigeix que l'exercici d'autoritat es porti dins d'un plantejament democràtic, això implica que "el poder" de fet està molt repartit i que actualment és millor entra en un procés de negociació.

Els professors actualment ja no són unes autoritats infal·libles i no susceptibles a la crítica.

I l'alumne actualment es pot retirar de la interacció, faltant a classe, passant de tot el que el professor suggereix o romandre a la classe sense que es produeixi l'aprenentatge (estar per estar). Es pot arribar a un enfrontament amb el professor al que es considera autoritari, dominant i amenaçador; guanyant-se així el prestigi dels seus companys.

Per tot això és important fer valer una autoritat moral, (intercomunicació) que serà la que marcarà les seves bases en un determinat model de comunicació entre professor i alumne, on predominarà la relació i les trobades impersonals.(sense representar cap paper social). Actualment s'ha de cercar nous camins per guanyar-se als alumnes.

"Esta autoridad moral se desprende preferentemente de la calidad de la interacción con los alumnos, y se fundamenta más en el contacto y la relación entre personas y en el vínculo que se pueda extraer del mismo, que en la relación establecida desde el papel social que cada una de las partes está obligada a representar, uno como profesor y el otro en calidad de alumno." (Torrego Seijo; 2001)

"La majoria d'aquests nois i noies arrossegueu a més de les característiques del seu medi sociofamiliar una experiència de fracàs escolar, de dificultat en l'aprenentatge amb freqüents expulsions i l'etiquetatge de conflictius" (Panchón,2000)

"Els darrers estudis reflecteixen que els adolescents amb comportament antisocial, acostumen a mantenir-lo i augmentar-lo perquè amb aquest comportament obtenen l'atenció de persones significatives per a ells; atenció que acostuma a convertir-se en un premi degut a la forta necessitat de protagonisme que els caracteritza i a l'absència d'alternatives positives per aconseguir-lo". (Díaz-Aguado, Martínez Arias y Baraja ,1992).

Arraiz(1995), Casamayor(1998) i Negrillo (2000); classifiquen els problemes de comportament des de dues vessants, relacionades amb les causes internes(emocionals) o amb les manifestacions externes d'aquestes.

A. Factors interns: En relació a la personalitat de l'individu. Els problemes de comportament són conseqüència d'un estat intern desequilibrat i presenten unes manifestacions patològiques com : ansietat, inhibició, depressió o infelicitat, símptomes somàtics, fòbies, etc. Aquests símptomes es reflecteixen en el seu comportament.

B. Factors o manifestacions externes: En relació a l'actuació de l'individu en el seu context: Els problemes de comportament són aquells que afecten l'ambient i per tant la descripció dels mateixos es centrarà més en les característiques i conseqüències de les conductes problemàtiques que en les seves causes i origen. Estaríem parlant: problemes d'agressivitat, hiperactivitat, crueltat, delinqüència, destrucció, fugues, mentides i alteració de l'ordre. Conseqüències que es produeixen en la relació persona/ context.

Les darreres investigacions classifiquen els problemes de convivència dins d'aquests enfocaments:

ENFOCAMENTS:

Plantejaments	Autors	Trets	Característiques
BIOLOGISTA. Aspectes biològics relacionats amb el comportament	Eysenck (1959)	Es treballa dues dimensions de la personalitat: extraversió/introversió i neurosi/estabilitat , amb referència biològica i com a eixos de la personalitat	*La tendència de personalitat de cada persona, determinarà els seu comportament social. *Els diferents tipus de personalitats poden ajudar a entendre els diversos problemes de convivència segons cada individu.
	Lorenz (1987)	L'agressivitat com un fenomen natural i instintiu	*Presenta el desencadenament de l'agressivitat davant una variable externa.
PLANTEJAMENT FACTORIAL DE LA PERSONALITAT	Stenberg (1986),	Sistema complex d'habilitats cognitives.	Analitza tres dimensions: * La dimensió componencial : Relaciona els processos mentals amb la regulació dels coneixements. La dimensió experiencial Relaciona l'experiència amb el sistema del coneixement. La dimensió contextual Relacionat amb el context i les noves situacions.
CONDUCTISTA (Analitza les respostes de les persones davant de certs estímuls o reforçaments.)	Skiner (1977)	La identitat es va construir en funció de les condicions genètiques i ambientals que afecten l'actuació de l'individu.	* Estímuls reforçadors *Reforçadors positius, la conducta augmenta. *Reforçadors negatius, la conducta disminueix. *Reforçadors primaris, reforcen una conducta, sense cap experiència. *Reforçadors secundaris. estímuls aparellats a un reforçador primari.
	Miller i Dollard (1941)	Analitza l'aprenentatge social per imitació.	Presenta el reforç vicari , és la realització d'un comportament després d'haver vist com altres subjectes haurien estat recompensats al realitzar-lo.
Psicoanalítica. (Processos interns dels individus)	Freud(1972)	Plantejament d'ansietat-defensa.	La part fonamental d'aquesta teoria, és el conflicte entre "ego" i "id"(actituds subscoscients) i també entre "ego"(conducta personal) i superego"(consciència ético-moral). El conflicte entre aquests indicadors provoca disfuncions.
	Alexander i Healey (1935)	Manca d'èxit/ansietat.	Els individus que no poden aconseguir l'èxit social són dominats per l'ansietat i tracten de calmar-la rebutjant les normes socials.
	Adler (1969)	Estudia els sentiments d'inferioritat i superioritat.	Analitza com el sentiment de inferioritat, es compensa amb l'agressivitat. I el sentiment de superioritat com una compensació del primer.
	Nasio (1996)	Delinqüència	Desig inconscient de ser castigat.
Escola de la Gestalt (estudia la manera com es desenvolupen els fenòmens)	Lewin (1951)	Analitza la persona i el seu medi.	En aquest medi és on es donen la interacció de forces socials i on el subjecte aconsegueix satisfer les seves necessitats però també troba barreres i limitacions

	Golstein (1963)	Analitza la personalitat i l'entorn.	Valora els problemes de convivència, no sols en funció dels trets de personalitat i els possibles trastorns de la mateixa, sinó també en funció del context que envolta a cada subjecte i que condiciona el seu comportament.
L'estructuralisme evolutiu. (Estudia la conducta i la seva evolució)	Kohlberg (1981)	Presenta sis estadis flexibles, és a dir que es pot avançar i retrocedir durant tot el procés de la vida i que estan relacionats amb les habilitats socials	1. Heteronímia (Subjecte a la llei d'un altre). 2. Egoisme mutu (Individualisme, llei del talió). 3. Expectatives interpersonals. Actuen pel desig d'agradar i de ser acceptats. 4. Responsabilitat i compromís. 5. Tothom hi té dret. (contracte social) 6. Tots són iguals (principis ètics universals).
	Marchesi (1986)	Determinar el nivell maduratiu moral:	<ul style="list-style-type: none"> - La consciència de les intencions. - El concepte de càstig. - L'habilitat per situar-se en la perspectiva dels altres (empatia). - L'actitud vers la desviació de les normes d'autoritat.
PSICOLOGIA COGNITIVA SOCIAL.	SpivaK i Shure (1974)	Determina les habilitats socials relacionades amb 5 pensaments.	El pensament causal: és la capacitat de determinar l'origen o causa del problema El pensament alternatiu és l'habilitat cognitiva d'imaginar el major nombre de solucions a un problema determinat. El pensament conseqüencial és la capacitat cognitiva de preveure les conseqüències d'un dit o d'un fet. El pensament de perspectiva és l'habilitat cognitiva de situar-se en el lloc de l'altre. El pensament de mitjans-fins, fixar-se objectius i organitzar els mitjans.

5ª Graella: Enfocaments dels problemes de convivència: Negrillo(2002), Viladot(1998) De Andres(2001) i Carpintero (1996)

- **Per concloure aquesta aproximació a les dificultats d'aprenentatge i els problemes de convivència, farem referència a Fieldman(2001), que manifesta que les principals dificultats d'aprenentatge a Secundària es concretarien:**
 - Principalment en manipular textos d'estudi, això té una arrel llunyana en la **comprensió lectora**. Aquests alumnes acostumen a llegir poc o gens des de la vessant espontània i recreativa.
 - La desatenció i la **hiperactivitat**. (és una realitat, que molts alumnes de Secundària, tenen el pensament en un altre part).

- **Pobresa lingüística expressiva**, li costa organitzar-se les idees, utilitzar un vocabulari adequat i amb una sintaxis correcta, **tant de forma oral i/o escrita**.
- També és comú una ortografia deficient.

Tot això porta als alumnes amb dificultats d'aprenentatge a una reducció d'interessos culturals.

➤ **Les principals manifestacions dels adolescents amb problemes d'aprenentatge a part d'una gran frustració, són:**

- Amagar les tasques escolars, deixar-les pel darrer moment o no fer-les.
- **Ajuntar-se amb altres companys amb baixos interessos culturals. Formant grups en els que obtindrà baixes notes i/o enfrontar-se amb els professors els dona un "status" davant els seus companys.**
- **L'absentisme escolar**, no volen afrontar-se a la realitat educativa i a les seves mancances.
- Si no aconsegueixen deixar el centre, seran **freqüents les conductes de boicot a les classes i als professors corresponents.**

En conclusió un alumne de Secundària amb dificultats d'aprenentatge té dèficits específics en més d'un d'aquests aspectes específics:

1.- Ús del llenguatge oral (comprensió, raonament, conceptualització, expressió).2.- Manipulació i ús del textos escrits.(comprensió, expressió, resum, etc..).3.- La possessió d'estructures lògiques, per conceptualitzar i raonar fets. (matemàtics o textos escrits).

A més a més hi ha que afegir factors personals d'atenció i memòria.

Aquests alumnes necessiten un període de reeducació cognitiva. Això significa adquirir habilitats en els aspectes anteriorment citats.

Però cal remarcar que: "Reeducació no és reforç."

Reforç és repetir més del mateix que és fa a l'aula. (rutinari i avorrit)

Reeducació és aconseguir que els continguts educatius tinguin significat per a l'alumne.

El context ideal per Baumann (1990), basat en un constructivisme significatiu i en la interacció professor/alumne es reflexa en aquestes paraules:

"(...)Cuando tiene lugar la enseñanza directa, se dedica tiempo suficiente a la lectura y a la escritura, los profesores aceptan su responsabilidad en el progreso de sus alumnos y esperan que éstos aprenda. Los profesores conocen los objetivos de sus

clases y son capaces de exponerlos claramente a sus alumnos. La atmósfera es seria y organizada, pero al mismo tiempo, cálida, relajada y solidaria. El profesor selecciona las actividades y dirige las clases, la enseñanza no la lleva a cabo un libro de trabajo, un libro de texto...u otro alumno. Generalmente se realiza en grupos, grandes o pequeños, los alumnos cosechan más éxitos que fracasos y están concentrados en la tarea la mayor parte del tiempo. El profesor está preparado, es capaz de prevenir el mal comportamiento, comprueba que sus alumnos comprenden, corrige adecuadamente y vuelve a repetir las explicaciones cuando es necesario. Pero lo más importante es que el profesor está al mando de la situación de aprendizaje, mostrando, hablando, demostrando, describiendo, enseñando lo que hay que aprender."

Baumann, 1990;141.

Coll(1999), defensor de l'enfocament constructivista, planteja que qualsevol solució per millorar el sistema educatiu que no tingui en compte l'atenció a la diversitat, és una solució que difícilment es pot aplicar.

1.2. REFERENTS TEÒRICS QUE DIRIGEIXEN AQUEST PROJECTE INTERDICPLINARI.

En la primera part, que fa referència als alumnes amb dificultats d'aprenentatge en el llenguatge (Català i Castellà).

Tal com recomanen Isabel Solé(1990) i Cèsar Coll(1988), " Hi ha que retornar el sentit" Sentit a l'acció d'aprendre i de compartir experiències.

Aquest crèdit vol retornar la motivació i la il·lusió a la realització de les tasques educatives; i per això és necessari saber lo que es té que fer i els objectius que es volen aconseguir, és molt important que l'alumne es pugui sentir capaç, competent, de portar a terme aquesta tasca, i que aquesta resulti interessant i pràctica..

Els alumnes que no posseeixen aquest control de la comprensió, van generant una expectativa de fracàs, i és difícil que aquest tipus d'alumnat pugui assumir gaires reptes, la seva posició davant la demanda de noves tasques serà negativa, desmotivadora i molts casos de negació a realitzar les tasques que no compren.

Es treballarà la lectura i l'escriptura de manera paral·lela; en l'alumne de Secundària, una repercuteix en l'altra.

Per fer un usuari eficaç dels procediments de llegir i escriure, segons Isabel Solé(1990) i Daniel Cassany(1997); es necessari considerar aquests objectius:

- **Aprofitar els coneixements que l'alumne posseeix i que acostuma a implicar el reconeixement global d'algunes paraules o enunciats, o proporcionar oportunitats perquè l'alumne pugui construir el seu procés de construcció.**
- **Motivar els interrogants dels alumnes, per aprofundir en la seva consciència metalingüística, per poder introduir poc a poc les regles de correspondència.**
- **Incrementar els seus coneixements previs en general per poder utilitzar i aventurar en certa mesura el significat d'alguns textos.**

- **Utilitzar de forma integrada i simultània totes aquestes estratègies en activitats que tinguin sentit per l'alumne. Només d'aquesta manera es pot aconseguir una actitud positiva i motivadora per l'aprenentatge.**

Isabel Solé(1992) recomana a tots els centres que volen treballar la lectura eficaç, uns principis bàsics:

1. Dominar la lectura, comprendre i interpretar textos escrits de diferents tipus i amb diferents intencions i objectius, contribueix de manera decisiva a *l'autonomia de les persones*, en la mesura que és una eina per poder desenvolupar-se amb certa seguretat en una societat lletrada.
2. En qualsevol lectura, l'alumne és un subjecte actiu, ja que aporta els seus coneixements, experiències i esquemes previs. I per tant pot donar sentit i significat al text.
3. El domini d'aquesta eina (lectura/comprensió) necessita d'una sèrie d'estratègies i requereix una intervenció explícitament dirigida a la seva progressiva adquisició.
4. **El treball de la lectura s'allarga a tota l'escolaritat obligatòria. Aquesta millora s'ha d'acompanyar del plaer i del gust per la lectura, però sobretot d'una gran dosis de motivació.**
5. La lectura i comprensió és una qüestió que ha d'estar present en tot projecte curricular, és funció de tots els professors i de totes les àrees transmetre el gust per la lectura.
6. La lectura i la comprensió són enormement gratificants, tant per la seva funcionalitat, com per la implicació que suposa per part dels professors i alumnes, per l'adquisició del llenguatge.

En totes les unitats del crèdit interdisciplinari, es tindran presents les funcions bàsiques del llenguatge com a sistema de comunicació, servint de base les aportacions de Del Rio (1997)

FUNCIONS	HABILITATS COMUNICATIVES I LINGÜÍSTIQUES.
INFORMAR	Informació objectiva. <ul style="list-style-type: none">- <i>Informar de fets.</i>- <i>Descriure, narrar experiències pròpies.</i>- <i>Donar explicacions sobre alguns comportaments o fets.(Analitzar-los)</i>- <i>Transmetre informacions a altres persones.(Audiofonia)</i>

	<p>Informació subjectiva.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Manifestar opinions o bé evitar manifestar-les per diferents motius. - Manifestar acord o desacord amb altres opinions. - Fer hipòtesis. - Expressar sentiments i emocions relacionats amb experiències pròpies o d'altres companys. - Aconseguir manifestar sense problemes pors i dubtes. - Superar la por al ridícul.
OBTENIR INFORMACIÓ	<ul style="list-style-type: none"> - Preguntar sobre persones, sobre temes d'investigació. - Preguntar i cercar adreces, itineraris, etc.. - Demanar l'opinió dels companys i contrastar-la amb la pròpia. - Atrevir-se a preguntar als companys pels seus sentiments i experiències.
REGULAR L'ACCIÓ	<ul style="list-style-type: none"> - Persuadir als membres del grup, per dirigir o aconseguir uns objectius. - Requerir l'atenció i la participació de tots els membres del grup. - Planificar accions futures. - Oferir-se per ajudar i col·laborar amb els companys.
GESTIÓ DE LA COMUNICACIÓ I LES FÓRMULES SOCIALS	<ul style="list-style-type: none"> - Practicar les disculpes i saber respondre a una disculpa. - Aprendre a parlar en públic. - Fer presentacions. - Felicitar. - Resoldre malentesos i fer aclariments.
METALINGÜÍSTICA.	<ul style="list-style-type: none"> - Parlar i analitzar el significat d'expressions. - Interpretar el llenguatge poètic i figurat. - Resumir un text i extraure la idea principal. - Saber explicar les mateixes coses amb diferents paraules.. - Identificar el contingut explícit i implícit en converses, discursos orals. - Interpretar i utilitzar el llenguatge humorístic, col·loquial, familiar, burocràtic, etc..

6ª Graella. Quadre sintetitzat de les cinc funcions de les habilitats comunicatives i lingüístiques, basat en Del Rio (1997).

I en la segona part, en lo referent als problemes de convivència a les aules, és important millorar dins de les activitats seleccionades, les habilitats socials.

Per millorar les habilitats socials es treballaran els cinc pensaments que SpivaK i Shure van identificar com específics per a la resolució de problemes interpersonals. Aquests pensaments són el causal, l'alternatiu, el conseqüencial, el de perspectiva i el de mitjans i fins.

- **El pensament causal:** és la capacitat de determinar l'origen o causa del problema. És l'habilitat de dir "el que aquí passa és..." i donar un diagnòstic aproximat de la situació. No atribuir tot a la casualitat, a la mala sort. Practicant aquest pensament s'adquireixen recursos per enfrontar-se a problemes interpersonals.

- **El pensament alternatiu** és l'habilitat cognitiva d'imaginar el major nombre de solucions a un problema determinat. És la capacitat d'obrir la ment, de veure una possible sortida, una altra...Les persones amb conductes irreflexives o agressives acostumen a estar mancades d'aquest pensament, únicament veuen una sortida, la violenta.
- **El pensament conseqüencial** és la capacitat cognitiva de preveure les conseqüències d'un dit o d'un fet. Suposa avançar el pensament i preveure el que probablement passarà. Són les persones que sempre lamenten les conseqüències que no van ser capaços de preveure, en el comportament al centre, a no estudiar a temps, a dir coses que no havien d'haver dit, a afavorir les situacions conflictives que després no poden controlar les seves conseqüències.
- **El pensament de perspectiva** és l'habilitat cognitiva de situar-se en el lloc de l'altre. Oposat al egocentrisme. És comprendre per què pensa així una persona, per què actua de determinada manera. És el pensament que facilita l'empatia o sintonia afectiva amb els altres. Les persones agressives o violentes acostumen a estar mancades d'aquest pensament.
- **El pensament de mitjans-fins** és una capacitat complexa que suposa saber marcar-se objectius, saber analitzar els recursos de què es disposa per assolir aquest objectiu, saber convèncer els altres per tal que col·laborin i saber programar i temporalitzar les actuacions que ens portaran al fi. És a dir fixar-se objectius i organitzar els mitjans..

Aquest cinc pensaments es poden treballar de maneres molt diverses. Una d'aquestes maneres, molt pràctica i propera a l'alumnat, consisteix en utilitzar textos d'articles de diaris, entrevistes, relats autobiogràfics, fragments literaris, textos en general ,etc. Tots els textos tindran una temàtica pròxima al món dels alumnes.

En tots els textos es realitzaran activitats de diàleg i d'expressió oral. (col·loquis, debats, intercanvis d'opinions).

Als alumnes primer se'ls hi plantejarà alguna situació problemàtica, on es treballaran qüestions relacionades amb un anàlisi del tema conflictiu i al mateix temps pròxim als seus interessos o necessitats.

- Qui té el problema? Quin és exactament el problema? Quin és l'origen i la causa del problema?(Pensament causal)
- Quines sortides té el protagonista davant del problema? (Pensament alternatiu)
- Pensar de totes les solucions a un problema, quines són més eficaces i quines conseqüències tindrien si les portessin a terme. (pensament conseqüencial)
- Es demana als alumnes que es fiquin al punt de vista dels diferents protagonistes de la història o del text treballat (pensament de perspectiva)

- I segons el text, se'ls hi fa preparar uns objectius, així com saber programar i temporalitzar les actuacions que s'han de seguir per arribar a uns fins desitjats. És a dir fixar-se uns objectius i organitzar els mitjans. (pensament mitjans i fins).
- **Tot aquest procés vol aconseguir conscienciar a l'alumnat de la situació actual als centre educatius, al temps que vol millorar les relacions amb els companys i el context que li envolta. Expressant sentiments i emocions relacionats amb experiències pròpies o d'altres companys.**

És important anotar sempre després de les activitats d'expressió oral:

- les idees que se'ls van acudint en la reflexió individual.
- Les idees que han dit en petit grup.
- Les idees que s'han dit en la posada en comú al final, al menys les més interessants.

Referent al creixement moral, es parla de 6 estadis, estudiats per Kohlberg, el qual també manifesta que els sis estadis no són rígids, les fronteres entre ells són flexibles i a més a més, hi ha avanços i retrocessos al llarg de la vida de cada persona, però és important tenir-los present per desenvolupar les competències socials:

1. Heteronímia (Subjecte a la llei d'un altre).

L'alumne no sap per si sol el que està bé o malament, es deixa orientar per les persones del seu entorn. Es guia pels premis o per les sancions. El seu únic fre és el temor al càstig, si sap que no hi ha càstig, ho intenta tot. Els alumnes que estan en aquest estadi acostumen a ser els que creen més problemes a casa i als centres educatius. Són els típics alumnes conflictius dels instituts difícils de governar, per capacitat limitada de sancionar dels centres. Però lo pitjor és que acostumen a ser els líders negatius, que admiren alguns per la seva actitud descarada vers al professorat. Amb alumnes com aquest, s'ha de treballar molt les normes de comportament, l'alumne ha de tenir molt clara la disciplina del centre.

2. Egoisme mutu (Individualisme, llei del talió).

És l'estadi de la infantesa, però moltes persones adultes s'hi queden per a sempre: et respecto si em respectes, pots fer el que vulguis mentre no em molestis. És la llei del Talió, egoisme mutu, però és un estadi superior a l'anterior, ja que per deducció un alumne no crea problemes si els altres no li provoquen. "Es fa als altres el que en fan; se'ls deixa en pau perquè ens deixin en pau; no s'acusa si no m'acusen a mi, etc.."

Aquest estadi normalment dura fins a l'adolescència, però és en aquesta etapa quan els alumnes conviuen en els centres de l'ESO.

3. Expectatives interpersonals. Actuen pel desig d'agradar i de ser acceptats.

És un estadi superior, ja no es mouen per la por, ni per regles inflexibles, sinó pel desig d'agradar i de ser acceptats. Són els alumnes que desitgen ser acceptats pels grups extrafamiliars: amics, companys.

Fan tot lo possible per pertànyer al grup, vestir-se , parlar o actuar d'una determinada manera, con tal d'estar d'acord amb la ideologia interna dels amics. Són gent agradable, que es fan estimar, però que es deixen portar massa pels altres.

4. Responsabilitat i compromís. Sistema social i consciència. *És fa allò a què un s'ha compromès però no més, i limitat al grup social més proper (família, amics, treball).*

Es compleix amb l'obligació no per por, ni per egoisme, ni per quedar bé, sinó per responsabilitat. Responsabilitat que es limita al seu grup, família, amistats; el que hi ha fora d'això "no és problema seu", no entra dins dels seus plans de comportament.

En aquest estadi comença l'autonomia, l'edat adulta pel que fa a la moral, s'arriba a aquest estadi cap als 18 o 20 anys , encara que hi ha joves de 15 i 16 anys que ja han arribat.

5. Tothom hi té dret (contracte social) *Un compromís social que va més enllà del grup social més proper, hi ha una obertura al món. És quan es tenen pensaments com que tot els éssers humans del planeta hi tenen dret: a la vida millor i a la llibertat. És quan la persona se sent capaç d'enfrontar-se a qualsevol tipus d'injustícia que hi ha en el món.*

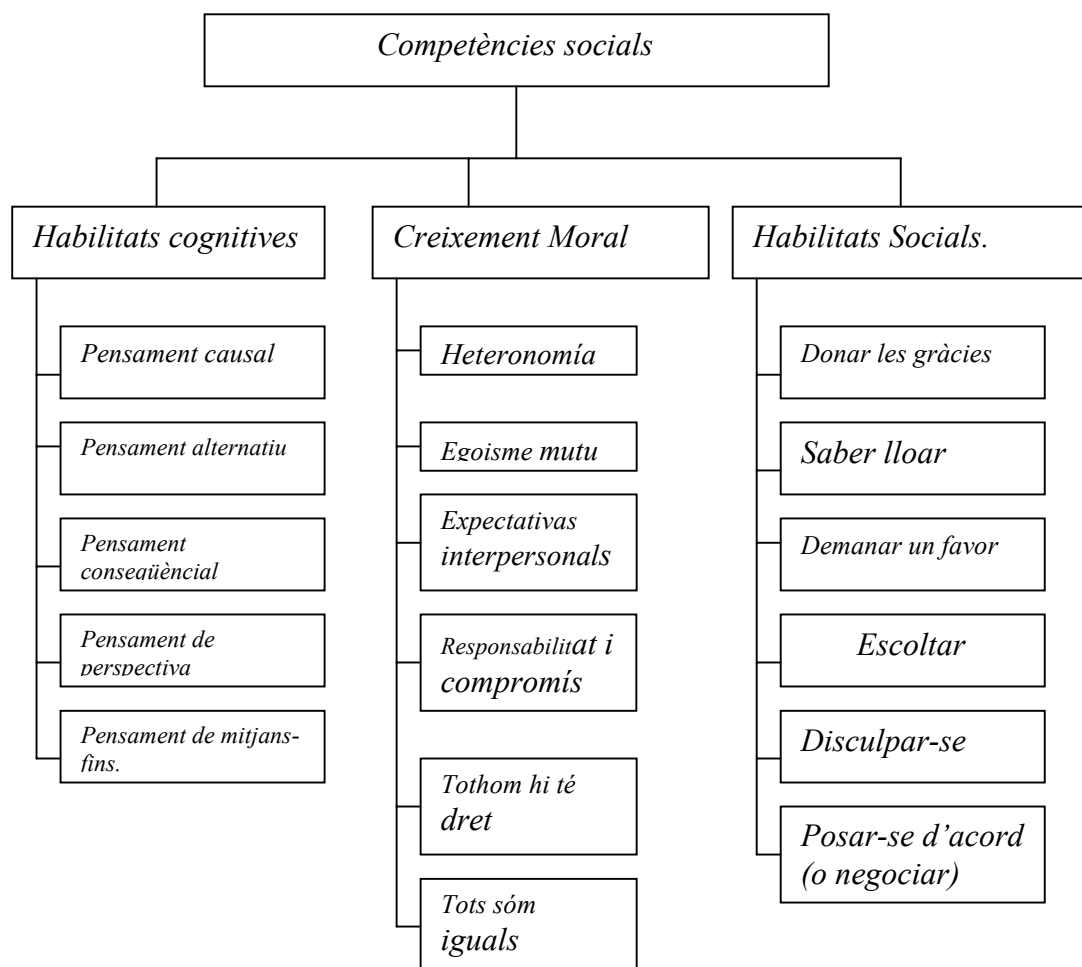
6. Tots són iguals (principis ètics universals). *Qui arriba a aquest estadi comprèn que no solament tothom té dret a la vida i a la llibertat, sinó que cal creure en la igualtat i en la dignitat d totes les persones.*

Els que arriben a aquests estadi, s'enfronten a les lleis que atempten contra la igualtat entre tothom o contra la dignitat d'algú. (Departament d'Ensenyament)

D'aquests sis estadis, els dos primers es consideren preconventionals o egocèntrics; els estadis 3 i 4 són convencionals, ja que és essencial el desig de ser acceptats pels altres i el compromís responsable, els dos últims (5 i 6) són postconvencionals, ja que no estan regits per lleis ni acords, sinó pels grans principis morals.

Tots aquests estadis es desenvolupen mitjançant activitats on es treballen objectius com: Practicar les disculpes i saber respondre a una disculpa., aprendre a parlar en públic, resoldre malentesos i fer aclariments, etc..

PROGRAMA DE COMPETÈNCIA SOCIAL

Amb el disseny d'aquesta segona part del crèdit, es vol aconseguir que els alumnes puguin acceptar l'existència de problemes de convivència a les aules; ja que els conflictes que es deriven d'aquests problemes es generen en tota activitat humana i al mateix temps, convertir-los en una situació educativa.

Els desajustaments de convivència s'han d'abordar sempre des d'una posició de diàleg.

La presentació dels problemes de convivència requereix comptar amb aprenentatges i habilitats específiques relacionades amb aspectes del llenguatge (diàleg, conversa, informació, negociacions i acords per arribar a consens, etc.) autoconeixement (valors), autoregulació (actitud i d'interacció social (normes).

BLOC 2 . DESCRIPCIÓ DEL PROGRAMA: OBJETIVOS GENERALES, CONTENIDOS, METODOLOGIA, SEQUENCIACIÓ, TEMPORALITZACIÓ I AVALUACIÓ.

2. Descripció del programa.

Aquest crèdit està adreçat als alumnes de 1r i 2n cicle l'ESO, que manifesten tenir dificultats d'aprenentatge en les llengües i una possible desviació a problemes de convivència en les aules.

És un crèdit interdisciplinari per treballar conjuntament des de l'àrea de llengua (Català i Castellà) i la tutoria.

Des d'un enfocament ecologista que vol treballar les interaccions quotidianes com a element educatiu de màxima importància. Sense cap dubta les situacions diàries proporcionen escenaris ideals per exercitar l'aplicació de tota mena d'estratègies educatives.

L'objectiu principal és:

A traves de la lectura d'uns textos variats: articles de premsa, receptes de cuina, mapes de metro, participació mitjançant el sistema de megafònia del centre per comunicar notícies, interpretació de pel·licules, petits fragments d'obres literàries, seleccions de poemes i cançons (en Català i Castellà) en la primera part; i de narracions fetes pels propis alumnes de Secundària en la segona part; intentar millorar la comprensió i expressió oral i escrita; i les habilitats socials i cognitives. I mitjançant les activitats programades millorar el seu rendiment acadèmic i la seva maduració personal.

Principis d'aquest crèdit:

- **L'ús del diàleg** (comunicació oral) com eina bàsica d'aquest crèdit i com a pas previ, per treballar aspectes relacionats amb el llenguatge i les habilitats socials.
- **L'aprenentatge significatiu i constructivista**, tocant de peus a terra en aspectes bàsics i d'ús pràctic en el seu context social, fent ús dels coneixements previs.
- **El treball en equip i participatiu**, partint que amb el suport del companys és més fàcil realitzar taques d'aprenentatge i de recerca per millorar el resultats acadèmics i els desajustaments del comportament.
- **La implicació del alumnes en les activitats programades**, com element clau per afavorir la presa de decisions de forma autònoma i ajustada a l'entorn social i educatiu que comparteixen.
- **La participació democràtica** través de la creació de contextos, on és necessari manifestar: opinions, sentiments, desitjos, necessitats, reclamacions, propostes de canvi, etc..
- **El desenvolupament d'actituds de comprensió, empatia, assertivitat.** A traves de escoltar als altres, de comprendre'ls, de entendre els seus problemes i necessitats, ficant-se en el seu lloc. Intentat cerca punts d'unió entre la visió dels altres i la pròpia, amb respecte i tolerància.

- **Recuperar el protagonisme d'uns alumnes**, en certa manera frustrats per acumulació d'experiències negatives i convertir-los en els principals agents en la recerca de solucions satisfactòries per a tots, en relació als problemes de convivència.

2.1.OBJECTIUS.

Amb aquest crèdit ens plantejem aquests objectius generals:

- Cercar nous plantejaments per treballar el llenguatge de manera engrescadora, atractiva i pràctica.
- **Prevenir els problemes de convivència provocats per situacions frustrants en l'ensenyament i aprenentatge del llenguatge.**
- Ensenyar les estratègies i habilitats necessàries per millorar les capacitats lingüístiques i els problemes de convivència.
- Fomentar un clima de cooperació i participatiu, com un **taller de convivència**, per practicar les relacions interpersonals entre els alumnes i evitar situacions d'enfrontament entre els propi alumnat i el professorat.

Tots aquests objectius tindran com a eines fonamentals el diàleg i les trobades interpersonals per aconseguir superar les dificultats d'aprenentatge i millorar les relacions amb el context educatiu.

2.2.CONTINGUTS.

Aquest crèdit està dissenyat per alumnes que manifesten les seves dificultats i mancances en aspectes relacionats amb el llenguatge, amb comportaments problemàtics pel bon desenvolupament de la convivència en L'ESO.

El material que es presenta està dividit en dues parts ben diferenciades, cadascuna de les quals té sentit en si mateixa i, alhora, té relació amb l'altra.

La seva descripció va precedida d'un glossari d'objectius relacionats amb les capacitats bàsiques i d'ús reiterat de les habilitats comunicatives i lingüístiques i les habilitats socials.

1ª PART. “ EL REBOST DEL LLENGUATGE A SECUNDÀRIA”

Aquesta primera part és un conglomerat de propostes didàctiques organitzades en 10 unitats per treballar bàsicament les capacitats lingüístiques, té com a objectiu descriure, des del punt de vista de la comunicació i dels aspectes del llenguatge, diverses situacions educatives i freqüents en molts centres educatius. Aquesta descripció presenta orientacions i estratègies que s'han de tenir presents per ajudar als alumnes amb dificultats en aquesta àrea. Estratègies per millorar les capacitats cognitives del llenguatge i a més a més, des d'una vessant més complementària, les habilitats socials.

En les propostes didàctiques de cada unitat s'hi inclou un índex del procés a seguir per tal de facilitar el seu desenvolupament. Es vol entendre el llenguatge com a activitat que permet identificar els principals elements que intervenen en una situació comunicativa; donant opcions a intervenir; facilitant, ajudant,

intercedint, negociant entre tots per construir conjuntament l'aprenentatge del llenguatge.

Treballant aspectes com:

1. Lectura atenta, cercar paraules clau i establir relacions.(Català)
2. Llegir en veu alta.(Català)
3. Inferir informació.(Català)
4. Anticipar informació i intercanvi d'idees.(Català)
5. Comparació de textos. Contrastar la informació. (Castellà i Català).
6. Seleccionar les idees més coherents. Discriminar idees.(Castellà)
7. Llegir entre línies. Manifestar la pròpia opinió sobre un article.(Català)
8. Buscar informació específica a partir dels coneixements previs.(Català)
9. Seguir uns objectius i una organització.(Català)
10. Fer ús del llenguatge musical.(Castellà i Català)

2ª PART. "PETITES HISTÒRIES D'UNS ALUMNES DE SECUNDÀRIA"

En la segona part, es presenten 10 unitats didàctiques que fan ús de les interaccions quotidianes com a principal font d'aprenentatge. S'han elaborat programes d'intervenció adreçats a alumnes que manifesten tenir problemes de convivència, l'eix vertebrador és practicar les habilitats socials per poder-se desenvolupar millor en la seva incorporació i adaptació al context educatiu i social. Recordem que s'aborden els problemes de convivència mitjançant el diàleg. És important crear situacions que garanteixin l'expressió lliure i conscient de tots els factors que intervenen en una situació problemàtica.

En primer lloc es presenten els relats dels propis alumnes, per introduir qualsevol tipus dels problemes de convivència que es viuen als centres , després es planteja una fase d'anàlisi, reflexió i recerca de solucions alternatives.

És important en aquestes sessions, on es treballen les habilitats socials, introduir sempre elements de reflexió, preveure un temps de calma per poder parlar, raonar, intercanviar opinions sobre els fets.

Hi ha textos que requereixen la intervenció d'anàlisi en grup, col·loquis, etc.; però hi ha d'altres que es poden treballar en petit grup o inclòs en parelles.

Caldrà tenir molt present per part del docent, que és necessari controlar en tot moment la situació, ja que alumnes amb dificultats de comunicació poden utilitzar formes inadequades, per expressar el seu disgust en determinades situacions; però tot aquest procés serà una mena d'aprenentatge social per a tots. I serà important gestionar la comunicació i la conversa.

En el disseny d'aquesta segona part es tenia clar un principis bàsics:

- Donar models lingüístics als alumnes amb problemes per ajudar a resoldre diferències.
- Donar elements per interpretar les situacions i evitar l'enfrontament.
- Fomentar missatges facilitadors de la convivència i evitar les situacions que provoquen els conflictes.
- Destacar les afinitats entre les persones que tenen problemes entre elles o amb el context.

Estratègies per treballar les habilitats socials i activitats per millorar el llenguatge.

2. Entrevistes i narracions

- 2.1. Identificació amb un alumne.(Absentisme).**
- 2.2. Dramatització. Role Playing. (Problemes conductuals)**
- 2.3. Inferir informació(Agressivitat a companys).**
- 2.4. Implicació amb un company**
“...Tu eres la oveja negra no.....pues te sientas el último y ya está... (problemes d'etiquetatge).
- 2.5. Comparar diferents textos amb informació semblant”**
(Problemes de dificultats d'aprenentatge).
- 2.6. Entendre un text amb tots els detalls”**
(Problemes de convivència, dels alumnes que repeteixen curs).
- 2.7. Saber expressar amb les pròpies paraules el que expressa un text llegit” Sintetitzar la lectura(Alumnes que confessen estar acostumats a les sancions).**
- 2.8. L'expressió oral, com primer esglaió per entendre i comprendre els textos (Absentisme educatiu, desconnectar a l'aula).**
- 2.9. Informar: donar explicacions sobre alguns comportaments i fets. (Alumnes que no controlen el seu comportament).**
- 2.10 Escriure i narrar experiències pròpies o conegudes. (problemes de relació amb els professors i els companys) Relacionar tipus diferents d'informació, descriptiva i narrativa.” (Relacionar la descripció d'alumnes amb**

problemes d'aprenentatge o de convivència amb els seus trets característics)

Les dues parts del crèdit tenen una entitat pròpia, que permeten fer un ús independent però al mateix temps es poden complementar.

S'aprofita el llenguatge per informar, demanar informació, regular el comportament d'un mateix o dels altres, protestar per un incident, expressar alegria, malestar, planificar activitats i en definitiva cercar estratègies d'ús quotidià.

S'ha intentat elaborar un conjunt d'activitats realitzades a l'entorn educatiu que constitueixen un exercici pràctic de les funcions de regulació i planificació com a funcions psicològiques i lingüístiques. Al mateix temps el desenvolupament de les activitats, permet la interacció entre iguals i el treball en petits grups, que són sense cap dubte, oportunitats per expressar i argumentar la pròpia opinió davant els companys. S'intenta que en cada unitat els alumnes tinguin que practicar actituds com:

- Defensar una posició.
- Entendre el comportament d'un company.
- Cedir davant alternatives o opcions millors.
- Col·laborar en la recerca de solucions.
- Arribar a acords, etc.

1º Part Bàsicament és treballen les habilitats cognitives del llenguatge.

Unitats	Tipologia textual	Tècniques	Objectius del llenguatge	Objectius habilitats socials.
U.1	El rebost del llenguatge. Lectura atenta.	1.Revivar els coneixements previs culinàries. 2..Cercar les paraules clau. 3. Realitzar un treball en grup d'elaboració d'una recepta. 4.Participació en el joc d'agrupaments. 5. Autoavaluació de les percepcions.	*Practicar la lectura atenta i eficaç. *Saber seleccionar les paraules claus. *Relacionar i entendre significats. *Elaborar una recepta culinària. *Practicar l'expressió oral per manifestar gustos, preferències i sentiments.	*Practicar el pensament: mitjans i fins. *Expressar els coneixements culinàries, els sentiments propis i respectar els dels altres. *Aprendre a organitzar-se en activitats col·laboratives.
U. 2	Llegir en veu alta. "El plaer per la lectura".	*Practicar la lectura en veu alta. *Identificar errors en el text. *Cercar la coherència en els textos. *Realitzar una autointerrogació dels propis coneixements sobre la lectura. *Realitzar una taula rodona.	*Practicar la lectura en veu alta *Reconèixer els errors que poden haver en el text al llegir-lo. *Practicar lectura i comprensió al mateix temps. *Motivar els interrogants dels alumnes, per aprofundir en la seva consciència metalingüística	* Aprendre a formar-se opinions personals, i conèixer punts de vista contradictoris i divergents. *Practicar l'empatia i al mateix temps l'assertivitat. *Connectar el text amb experiències prèvies de l'alumne.
U.3	Inferir informació. (Català textos de	1.Completar textos, omplint els espais	*Reactivar els coneixements previs,	*Potenciar el pensament causal.

El rebost del llenguatge i petites històries d'uns alumnes Secundària.

	Ferran Torrent i Miquel Martí i Pol)	en buit. 2.Lectura expressiva i recitació de poemes. 3. Aprendre a sintetitzar els textos, amb la idea bàsica. 4.Manifestar opinions sobre diferents sistemes d'ensenyament.	treballant abans l'expressió oral. *Crear hipòtesis que fem durant la lectura. *Motivar els interrogants dels alumnes, per aprofundir en la seva consciència metalingüística, *Aconseguir que els mateixos alumnes facin una autoavaluació i crítica de les seves participacions.	*Connectar el text amb experiències prèvies de l'alumne. *Treballar l'agressivitat i baralles en els centres educatius. La llei del Talió. *Implicar als alumnes en la conscienciació dels problemes d'etiquetatge.
U. 4	Anticipar informació i intercanviar idees (Català) "Leida, la gran desconeguda"	1.Plujad'idees. 2.Cercar l'idea principal. 3.Jugar a investigar amb les paraules. 4.Practicar l'expressió oral i escrita per fer un anunci turístic de la teva ciutat.	*Anticipar informació i intercanviar idees. *Reactivar els coneixements previs, treballant abans l'expressió oral. *Promoure la lectura atenta d'un text per poder extraure la informació general que conté i alhora les idees que el sustenten, com ara paraules clau, detalls, etc..	*Treballar el pensament relacionat amb els objectius, mitjans i finalitat. *Practicar el treball en grup, la col·laboració i el pensament alternatiu, analitzant alternatives i decisions. *Expressar els coneixements de la ciutat, les visites i respectar les aportacions dels altres. *Aprendre a organitzar-se en activitats col·laboratives.
U.5	Comparació de textos. "Rescaten un nadó abandonat en un contenidor al barri de Sants" "Una recién nacida es hallada viva dentro de un Contenedor a Sants"(Català/ Castellà)	1.Cercar el significat de les paraules clau. 2.Utilitzar tòpics. 3.Relacionar expressions en català amb expressions en castellà. 4. Jocs de rols.	*Aprendre a treballar simultàniament el castellà i el català. *Contrastant informacions. * Treballar i analitzar frases fetes,	*Activar el pensament alternatiu. com habilitat cognitiva, imaginant el major nombre de solucions
U.6	Discriminar idees "Me voy a comprar una bici" (Castellà)	1.Seleccionar entre varias ideas, la más fiel al texto escrito. 2.Coloquio, para analizar los posibles significados de una frase. 3. Mesa redonda para buscar soluciones al problema. Analizar: pros, contras, dudas i consecuencias.	*Seleccionar las ideas más coherentes y que sintetizan mejor lo expresado en cada párrafo. *Buscar en un texto, todas las palabras relacionadas con el tema principal.	*Trabajar el pensamiento relacionado con medios y su finalidad. *Y el pensamineto alternativo.
U.7	Llegir entre línies. Opinar. Opinió sobre un article.	1.Lectura Implícita. 2.Identificar idees subjectives i objectives.	*Llegir entre línies. *Aventurar el significat dels textos.	*Fer ús del pensament de perspectiva

El rebost del llenguatge i petites històries d'uns alumnes Secundària.

	<p>“Joventut amb valors”</p> <p>(Català)</p>	<p>3. Pluja d'idees : Cercant possibles actuacions.</p> <p>4. Analitzar: Avantatges i desavantatges sobre diferents opcions.</p> <p>5. Cercar informació (Bibliogràfica o per Internet.)</p>	<p>* Formular i confirmar hipòtesis</p>	
U.8	<p>Buscar informació específica a partir dels coneixements previs. “Com ens ha canviat la vida en els últims 20 anys?(Català)</p>	<p>* Expressió oral i pluja d'idees.</p> <p>* Passejar la vista pels textos i traure conclusions.</p> <p>* Practicar el joc amb tu i sense tu.</p>	<p>* Llegir selectivament, amb l'objectiu de trobar una informació concreta.</p> <p>* Cercar paraules clau relacionades amb el tema.</p> <p>* Cercar objectius que guïïn la lectura.</p>	<p>* Treballar: El pensament de mitjans-fins.</p> <p>* Identificar i reconèixer les dependències que tenim d'alguns aparells i serveis.</p> <p>* Argumentar la pròpia opinió davant dels companys.</p>
U.9	<p>Seguir uns objectius, mitjançant una organització “Viatjar pel món de manera organitzada”</p>	<p>* Exposició oral (en públic) d'un viatge virtual.</p> <p>* Organitzant llocs per visitar i itineraris a seguir.</p> <p>* Interpretar textos escrits amb diferents intencions i objectius.</p>	<p>* Practicar l'expressió oral, mitjançant una exposició d'un viatge virtual, argumentant llocs per visitar i els millors itineraris a seguir fent ús del metro.</p> <p>* Llegir selectivament, amb l'objectiu de trobar una informació concreta.</p> <p>* Cercar objectius que guïïn la lectura.</p>	<p>* Treballar: El pensament de mitjans-fins.</p> <p>* Aprendre a organitzar-se en activitats en grup.</p> <p>* Practicar l'assertivitat, defensant les pròpies idees i respectant la dels altres, escollint l'opció més correcta.</p>
U.10	<p>Fer ús del llenguatge musical com un altre sistema de comunicació.</p>	<p>1. Comprendre el significat d'una situació a través del llenguatge del ritme i la música.</p> <p>2. Compartir en grup unes experiències lúdiques, fent ús del llenguatge musical.</p>	<p>* Conèixer un altre tipus de llenguatge: el musical.</p> <p>* Desenvolupar la capacitat de la memorització i utilització del llenguatge en una altra vessant més lúdica que la típica comunicació.</p> <p>* Reconèixer la retornada de les cançons, les formes repetitives amb estructures rítmiques.</p> <p>* Treballar elements suprasedgmentals: ritme, entonació, melodia, musicalitat.</p>	<p>* Desenvolupar actituds de comprensió i d'empatia, a través de escoltar les lletres de les cançons i poder entendre la situació emocional de l'autor, els seus sentiments i el missatge que vol transmetre.</p> <p>* Practicar l'assertivitat, defensant les teves preferències i acceptant la dels altres.</p> <p>* Aprendre la funcionalitat de la lectura i la comprensió. Superar la por a fer el ridícul.</p>

7ª Graella. Unitats per treballar les habilitats lingüístiques i de comunicació.

2ª Part. Bàsicament es treballen les habilitats socials.

Unitats	Tipologia	Tècniques	Objectius	Objectius del
---------	-----------	-----------	-----------	---------------

El rebost del llenguatge i petites històries d'uns alumnes Secundària.

			Habilitats socials.	Llenguatge
U.1 (Absentisme)	Entrevista: Identificació (Català)	1.Lectura 2.Expressió oral. 3.Captar l'idea general de cada pregunta. 4.Col·loqui. 5.Joc de rols. 6.Joc de passar el llistó.	*Treballar el pensament causal i el pensament de perspectiva. *Donar explicacions sobre algun comportament o fet.	*Donar sentit i significat a un text. *Copsar l'idea general. *Perdre la por a parlar davant dels companys.
U.2 (Problemes conductuals)	Entrevista: Dramatització (Castellà)	1.Lectura 2.Identificar expressions col·loquials. 3.Role Playing. 4.Debat.	*Cercar solucions i les estratègies més adequades per millorar la situació.	*Treballar l'expressió oral: entonació i dramatització.
U.3 (Agressivitat)	Entrevista: Inferir informació. (Castellà)	1. Lectura individual i amb parelles. 2. Predir i completar l'entrevista. 3.Contrastar resultats. 4.Retrat del protagonista.	*Determinar l'origen o causa del problema. *Imaginar el major nombre de solucions a un problema	*Elaborar hipòtesis, prediccions o conclusions sobre el text que és llegeix o s'elabora.
U.4 "Problemes d'etiquetatge"	Entrevista: "Implicació amb un company"	1. Lectura individual i amb parelles. 2. Entendre el text amb tots els detalls. 3. Col·loqui. 4. Joc de llançar un cable.	*Activar el pensament causal. *Facilitar l'empatia o sintonia afectiva amb els altres. *Conscienciació dels problemes d'etiquetatge. *Afavorir la Comunicació i expressió dels sentiment (Intel·ligència emocional)	*Donar sentit i significat al text *Analitzar les idees que l'autor del text ha volgut exposar, distingint el significat i el valor de cada una en el text.
U.5 Problemes d'aprenentatge	Entrevista i relat biogràfic: "Comparar diferents textos amb informació semblant »	1.Anàlisi de dues situacions problemàtiques. 2.Autobiografia, i posterior anàlisi. 3. Joc del mural comparatiu.	*Donar un diagnòstic encertat de la situació. *Practicar l'empatia *Practicar el pensament de perspectiva. *Connectar el text amb experiències prèvies de l'alumne.	*Buscar informació específica. *Practicar la lectura selectiva *Interpretar els missatges implícits i explícits *Comparació de textos amb diferent estructura.
U.6. Problemes de convivència que	Entrevista a un alumne repetidor.	1. Entendre la situació emocional d'un	* Practicar el pensament alternatiu i conseqüencial.	*Donar sentit al significat del text i valorar aquest en tota la seva

El rebost del llenguatge i petites històries d'uns alumnes Secundària.

<p>provoquen els repetidors.</p>	<p>“Entendre el text en tots els detalls” a partir de la pregunta: Repetir curs serveix per millorar?”</p>	<p>company. 2.Anàlisi d'un problema de convivència.. 3.Joc de la mà oberta. 4. Avaluar diferents situacions i traure conclusions.</p>	<p>*Raonar situacions i cercar alternatives. *Connectar el problema plantejat al text, amb situacions viscudes pels alumnes.</p>	<p>importància. *Practicar la lectura atenta. *Treballar la consciència metalingüística. *Gestionar la comunicació i la conversa.</p>
<p>U.7. Reflexionar sobre el problema d'acostumar-se a les sancions i no produir cap efecte de millorar vers el comportament dels alumnes.</p>	<p>Entrevista a un alumne de l'ESO. Sintetitzar un text llegit, per demostrar un bon nivell de comprensió lectora. “Al final t'acostumes a les sancions”</p>	<p>1.Anàlisi de frases fetes, aportades pel text treballat. 2.Autoqüestio nar-se la existència de normes de convivència al centre. 3.Debatre les aportacions de tots els companys.</p>	<p>*Implicar als alumnes en la conscienciació dels problemes de convivència *Afavorir la comunicació i expressió dels sentiments (Intel·ligència emocional). *Desenvolupar en els alumnes la capacitat de poder analitzar els conflictes.</p>	<p>*Desenvolupar les necessitats comunicatives i d'intercanviar opinions. *Distingir la informació subjectiva i descobrir la informació partidista mitjançant la qual el narrador vol contar les seves experiències i justificar el seu comportament.</p>
<p>U.8. Reflexionar sobre el fet que molts alumnes de secundària assisteixen a les classes però desconnecten les explicacions i activitats que es desenvolupen a l'aula.</p>	<p>Entrevista: l'expressió oral, com primer esglau per entendre i comprendre els textos i ajudar a implicar-se en els diàlegs. “Senzillament desconnecto, sóc un autèntic especialista en desconnectar”</p>	<p>1.Fer una anàlisi del text. 7. Realitzar un debat sobre les normes de convivència del centre</p>	<p>*Conèixer un altre tipus d'absentisme, la desconexió de les aules. * Manifestar en veu alta experiències semblants a la narrada en la lectura. *Identificar problemes i investigar-los, cercar entre tots solucions.</p>	<p>*Fer ús de l'expressió oral per entendre millor els textos i poder implicar-se en la diàlegs amb els companys. *Explicar fets viscuts, establint les relacions pertinents, utilitzant de manera adequada elements lingüístics referents a lloc, temps i persona.</p>
<p>U.9. Alumnes que busquen protagonisme, provocant problemes de convivència.</p>	<p>Entrevista. Descriure o narrar experiències pròpies o conegudes. “Donar la nota”</p>	<p>1.Cercar possibles solucions, per alumnes amb problemes conductuals 2. Participar en el joc: “A mi també m'ha passat” Acosta't i explica la teva vivència</p>	<p>*Cercar estratègies per poder controlar les emocions i els desajustaments de conducta. *Fer ús del pensament conseqüencial com la capacitat cognitiva de preveure les conseqüències d'un dit o d'un fet Abordar els desajustaments de convivència des d'una posició de diàleg.</p>	<p>*Aprofitar el llenguatge per informar, demanar informació, regular el comportament d'un mateix o dels altres. *Expressar i argumentar la pròpia opinió davant els companys. *Parlar i analitzar el significat d'expressions.</p>

			*Ofereix ajuda i col·laborar amb els companys. *Practicar les disculpes i saber respondre a una disculpa.	*Saber explicar les mateixes coses amb diferents paraules.
U.10. Relacionar alumnes amb problemes de convivència amb els seus trets característics.	Narracions d'alumnes d'ESO. "Relacionar tipus diferents d'informació, descriptiva i narrativa	1. analitzar les idees que l'autor del text ha volgut exposar, i distingir el significat i el valor de cada una en el text. 2. Realitzar una taula rodona contrastant les opinions dels altres grups. 3. Participar al joc : Al mig de la Plaça.	*Aportar com a subjecte actiu, els seus esquemes previs. I per tant pot donar sentit i significat al text. *Implicar als alumnes en la conscienciació dels problemes de convivència	*Entendre el text amb tots els detalls, la lectura atenta d'un text permet extreure'n la informació general i els detalls que ho sustenten. *Afavorir la Comunicació i expressió dels sentiments (Intel·ligència emocional). *Sintetitzar textos escrits.

8ª Graella, unitats per treballar les habilitats socials.

Cada tema dels dos blocs s'inicia amb una visió general dels objectius i continguts que es pretenen treballar, tant des dels aspectes relacionats amb el llenguatge com dels principals pensaments i actituds relacionats amb les habilitats socials.

2.3. REFLEXIÓ METODOLÒGICA.

Aquest crèdit vol donar resposta a una sèrie de qüestions, entre elles: Per què ensenyem? Què ensenyem? i On aprenen els alumnes actuals de l'ESO?

Per què ensenyem? Per què l'ensenyament és un mitjà per la socialització que ha de permetre el desenvolupament integral de les persones. Es pretén aconseguir, integrar els alumnes en la societat per tal que puguin criticar allò que ha de ser criticat, és a dir, volem aconseguir persones que pensen.

Què ensenyem? La resposta a aquesta qüestió ve donada ja en la presentació del crèdit, quan es planteja elaborar activitats engrescadores i pròximes als alumnes, per millorar les habilitats cognitives amb el llenguatge i les habilitats socials; treballant sempre primer l'expressió oral, abans que l'escripta, considerant que en els temps actuals tant important és una bona escriptura, com l'habilitat per parlar i desenvolupar-se amb facilitat en tots els intercanvis socials.

El crèdit es planteja que s'ha d'ensenyar a parlar, raonar i intercanviar opinions abans de realitzar qualsevol activitat escrita, com proposen autors com Cassany, Luna i Sanz (1993), i per tant promou un entrenament que afavoreixi l'establiment d'una comunicació compartida, fluida, integral, etc. Aquest contacte amb diferents tipologies de textos, demanar interpretar un enfilall de missatges orals i també visuals. I aconseguir uns interlocutors actius i uns

receptors crítics, capaços d'adequar-se a les variades situacions comunicatives en les quals es poden trobar.

Com és l'aprenentatge? La concepció constructivista de l'aprenentatge. Considerant a l'alumne com a subjecte actiu, pensant que són ells mateixos els qui donen significat als textos treballats a partir d'una activitat mental més o menys intensa.

Es tracta doncs de treballar llengua en situacions comunicatives i el menys mecàniques possible, perquè es pretén que l'aprenentatge de la llengua i de les habilitats socials sigui actiu viu i significatiu. Però sobre tot es vol aconseguir un ambient en què sigui necessari escoltar, parlar, llegir i escriure.

LA METODOLOGIA D'AQUEST CRÈDIT ESTÀ BASADA EN UNS PRINCIPIS DIDÀCTICS PER FACILITAR LA INTERACCIÓ AMB EL CONTEXT.

➤ **MOTIVACIÓ.**

1) Es necessari cercar contextos de comunicació, en que fer ús de l'expressió oral o escrita sigui indispensable.

2) Cercar i aprofitar els interessos més pròxims dels alumnes.

- Escoltar o llegir articles de diaris o de ràdio, de temes pròxims.
- Connectar els textos amb els coneixements de l'alumne.
- Diferenciar l'escriptura personal i funcional. Contextos familiars i formals.
- Crear tasques variades de raonament i participació.

3) Crear un clima social que ofereixi als alumnes la possibilitat d'acceptar-se, recolzar-se, comportar-se i col·laborar entre ells.

"Crear una comunitat d'escriptors, comunicadors, informadors i receptors d'informació."

➤ **CREAR UN BON CLIMA D'AULA.**

- 1) Crear un ambient que faciliti: el pensar, reflexionar i expressar-se.
- 2) Crear un ambient de cooperació, fomentant la col·laboració entre els alumnes.
- 3) Crear un context agradable, sense càstigs ni excessives correccions.

➤ **INDIVIDUALITZACIÓ I AUTONOMIA.**

- 1) Assumir l'expressió i participació com un compromís personal.
- 2) Crear un context, on la comunicació sigui l'activitat central. Creant canals fluids de comunicació a l'aula, junt a un clima relacional basat en l'acceptació, la seguretat i la confiança.
- 3) Permetre a l'alumne l'elecció del tema que vol treballar, reduint les exigències en la planificació i organització.
- 4) Aconseguir que els mateixos alumnes facin una autoavaluació i crítica de les seves participacions.

➤ **ACTIVITATS COGNITIVES QUE DEUEN FER ÚS ELS ALUMNES DAVANT ELS TEXTOS DE TREBALL SÓN:**

- 1) Comprendre els propòsits explícits o implícits de la lectura o escriptura (Què tinc que fer i per a què?).
- 2) Activar i aportar a les diferents tasques de l'expressió escrita (lectura, comprensió, redacció) els coneixements previs, relacionats amb el contingut que s'està treballant. Molt important recórrer als coneixements previs extrets de la pròpia experiència de l'alumne.
- 3) Saber distingir entre els aspectes fonamentals i els trivials.
- 4) Avaluar la consistència del contingut que s'expressa, el text i la seva compatibilitat amb el coneixement previ. (Hi ha una coherència, fer ús de la metacognició personal).
- 5) Comprovar contínuament si la comprensió funciona mitjançant la revisió i recapitulació periòdica i l'autointerrogació.
- 6) Elaborar hipòtesis, prediccions o conclusions sobre el text que és llegit o s'elabora.

➤ **ESTRATÈGIES QUE ES VOLEN TREBALLAR AMB ELS ALUMNES ADAPTADES AL TEXTOS PRESENTATS EN CADA UNITAT:**

- 1) **Ajudar a intervenir el alumne a la conversa.** Motivant-los amb temes que puguin despertar el seu interès, senzillament captivar-los amb molt suport.
- 2) **Mantenir el tema de conversa,** evitant les interferències dels altres companys. Respectar el torn de paraula i el respecte pel company que expressa les seves opinions.
- 3) **Habituar la participació del alumne amb diferents estratègies,** anticipar informació, expressar els seus coneixements previs, saber sintetitzar les idees, cercar les paraules claus, detectar errors en textos escrits mitjançant la lectura atenta, etc.
- 4) **Treballar en totes les unitats aspectes relacionats amb les actituds, valors i normes,** és una oportunitat per personalitzar propostes i manifestar opinions sobre aquests aspectes.

2.4.SEQÜÈNCIACIÓ.

Tots els temes tenen una presentació i estructuració centrada en aquests punts.

1. Objectius:

1.1. Relacionats amb les habilitats comuns en el Llenguatge.

1.2. Relacionats amb les habilitats socials.

2. Presentació del concepte bàsic que es treballarà. (En el primer bloc relacionat amb el llenguatge i en el segon relacionat amb problemes de convivència)

3. Un quadre gràfic del procés d'elaboració del tema.

4. Presentació de les estratègies que es volen practicar.

5. Totes les activitats comencen amb una situació de diàleg i formació d'hipòtesis del que es treballarà.

6. Activitats del llenguatge.

7. **Activitats centrades en les habilitats socials.**

8. **Sempre es finalitza igual que s'ha començat fent ús de l'expressió oral, per comunicar, resumir, posicionar-se en les idees que han aparegut en el desenvolupament del tema.**

9. **És dona opció als alumnes a sintetitzar les idees treballades, mitjançant la realització d'un text escrit a l'estil d'un article periodístic o una vinyeta com a disseny gràfic que resumeixi els aspectes desenvolupats en la sessió.**

2.5.TEMPORALITZACIÓ.

Aquest taller per millorar les capacitats lingüístiques i la convivència, es desenvolupa en 20 unitats, depenen de la incorporació com a material per treballar des de l'àrea de tutoria o de llengua.

Si el crèdit es treballa amb el perfil d'alumnat que coincideixen les dues variables, dificultats d'aprenentatge i problemes de convivència, és important treballar de manera intercalada els dos blocs.

Es pot treballar una unitat per sessió, però és molt important sempre prioritzar la comunicació entre professor i alumnes mitjançant l'expressió oral.

Encara que hi ha 20 unitats, algunes unitats degut als seus continguts: debats, recerca investigadora, jocs de convivència, poden durar més d'una sessió. Per tant, tota aquesta temporalització és relativa ja que s'ha d'adaptar a les necessitats i el nivell d'implicació dels alumnes.

Aproximadament aquest crèdit interdisciplinari es pot realitzar en 30 sessions.

2.6.PARTICIPANTS.

El crèdit està adreçat a tots els sectors de la comunitat educativa de Secundària, concretament l'ESO.

El nombre ideal d'alumnes es de 10/12, si és planteja com a crèdit variable adreçat especialment a alumnes amb dificultats en el llenguatge i/o problemes de convivència i de 20 o 25, si parteix com a crèdit de tutoria. (aleshores es realitzaria amb tot el grup classe)

2.7.AVALUACIÓ.

L'avaluació formarà part del desenvolupament natural del crèdit.

Proposem una avaluació continua, realitzant unes valoracions en diferents moments del procés de desenvolupament del crèdit.

Al principi: Inicial per conèixer una mica les expectatives sobre el crèdit i l'opinió dels alumnes en relació a aspectes relacionats amb el llenguatge i el clima d'aula o centre. A part de realitzar un col·loqui col·lectiu per conèixer les seves expectatives sobre aquest taller per millorar les capacitats i habilitats cognitives. Proposem realitzar una fitxa d'autoimatge personal, per realitzar un autoconeixement dels aspectes positius i negatius de si mateix.

En el desenvolupament, proposant situacions de recollida d'informació o de recerca de solucions a situacions plantejades.

l al final , de manera més sumativa, fent ús d'un qüestionari elaborat a partir de les activitats i propostes desenvolupades durant tot el procés i seguiment del crèdit.

BLOC 3. DESCRIPCIÓ DELS DOS BLOCS DEL CRÈDIT.

En la primera part, adreçada a alumnes amb dificultats en el llenguatge, i amb la idea de combatre la rutinització (la rutina), i diversificar les ajudes que necessiten els alumnes, es cercaran activitats amenes, lúdiques i vitals per motivar i recuperar el plaer per participar en activitats educatives. Fent petits grups de treball, per aproximar els interessos d'alumnat amb la realitat quotidiana. Apropar continguts, demandes socials, necessitats en la seva propera incorporació laboral, al món educatiu i a les aules. Aconseguir en definitiva crear un bon clímax d'aula.

3.1. DESCRIPCIÓ DE LA 1ª PART DEL CRÈDIT : ADREÇAT A ALUMNES AMB DIFICULTATS EN EL LLENGUATGE. “EL REBOST DE LA LECTURA A SECUNDÀRIA”.

Objectius:

- Desenvolupar necessitats comunicatives i facilitar-ne l'expressió mitjançant la intervenció qualitativa en contextos diferents i variats.
- Facilitar el desenvolupament cognitiu i comunicatiu mitjançant la planificació d'actuacions que facilitin l'accés a moltes experiències respectant el ritme , l'estil d'aprenentatge de l'alumne, facilitant un marc ètic en el llenguatge i adoptant estratègies adequades i creant entorns que permetin la interacció i la comunicació.
- Treballar l'ús del llenguatge des de tres aspectes:
 - L'ús del llenguatge per a diferents objectius o funcions.
 - La utilització de la informació que reben del context per adequar el missatge als seus interessos i aconseguir l'objectiu de la comunicació.
 - L'ús de la interacció entre companys per iniciar, mantenir, construir, enriquir i finalitzar la comunicació i intercanvi d'idees mitjançant la conversa.

Variables que es treballen:

- Anticipar informació.
- Buscar informació específica.
- Inferir informació.
- Copsar la idea global.
- Diferenciar entre informació objectiva i subjectiva.
- Reconèixer la informació implícita i explícita.
- Fer ús de la comunicació com a mitjà imprescindible per participar i implicar-se en les tasques educatives.

Estratègies o aspectes que s'intenten millorar:

- **Aconseguir diferenciar les idees principals de les secundàries.**
- **Entendre un text en tots els detalls.**
- **Llegir entre línies.**
- **Seguir una organització o estructura.**
- **Llegir en veu alta, amb comprensió i agilitat.**
- **Transmetre idees i conceptes amb claredat.**
- **Dramatitzar textos i recitar de manera expressiva poemes.**
- **Comprendre i fer ús de llenguatge musical.**
- **Adquirir una conscienciació metalingüística.**

3.2. ADREÇAT A ALUMNES AMB PROBLEMES DE CONVIVÈNCIA.

“PETITES HISTÒRIES D'UNS ALUMNES DE SECUNDÀRIA”

En la segona part considerant que l'educació no és mai neutral, ni lliure d'opcions, i que sempre darrera de pràctiques educatives s'amaga alguns tipus de valors i d'intencions, en aquest cas, millorar les capacitats cognitives i les habilitats socials, s'aprofitarà els coneixements i vivències prèvies dels alumnes, fent ús de la comunicació oral i escrita per treballar en grup i mitjançant la col·laboració aspectes que poden ser l'origen o causa de molts problemes de convivència actualment als centres de secundària.

Amb la intenció de treballar aspectes com els valors, les actituds, relacions amb companys i professorat, i les normes de convivència de forma integrada en un conjunt d'activitats basades en els relats o petites històries de vida d'alumnes de 1r i 2n cicle d'ESO amb desajustaments de convivència.

Aquesta segona fase del crèdit no suposa massa problemes organitzatius, però sí molta implicació per part dels professorat i dels alumnes.

Amb el títol de “**Petites històries d'uns alumnes de Secundària**” és vol realitzar una aproximació a la situació actual de l'ESO. Realitzant un procés de conscienciació i reeducació mai de reforç de les habilitats socials.

Tant en les experiències narrades com en el disseny d'activitats, és vol fer servir un llenguatge proper als alumnes que resulti atractiu i engrescador per començar a raonar i a qüestionar-se situacions problemàtiques i possibles alternatives per a millorar-les.

En aquest sentit el crèdit vol aconseguir que a partir de la lectura d'unes experiències reals i viscudes per uns alumnes de l'ESO, els participants puguin identificar-se o bé posicionar-se davant de determinats comportaments.

També vol oferir als alumnes estratègies per millorar les seves actituds i comportaments socials, així com conèixer tècniques per la resolució de conflictes que viuen directa o indirectament en la seu context educatiu.

Objectius que volen aconseguir amb aquesta segona part del crèdit:

- **Crear un context on l'alumne pugui desenvolupar un paper actiu.**

- **Implicació dels alumnes davant els problemes de convivència d'uns companys i recerca de solucions.**
- **L'anàlisi d'experiències pròximes i conegudes pels alumnes.**
- **El compromís en el coneixement, aplicació i compliment de les normes que contribueixen en una millor convivència als centres educatius.**
- **Ajudar mitjançant el treball en equip, a acceptar diferents opinions, versions o idees d'una mateixa situació, d'altres membres del grup.**

Aquesta part del crèdit està adreçada especialment a alumnes que manifesten problemes de convivència com:

- ❖ Problemes de comportament a les aules.
- ❖ Negació a realitzar les tasques educatives.
- ❖ Faltes de respecte i problemes de relació amb el professorat.
- ❖ Problemes de relació amb els companys.
- ❖ Manifestacions agressives vers companys o professors.
- ❖ Comportaments amb tendència a l'absentisme: educatiu i assistencial.
- ❖ Problemes d'etiquetatge.
- ❖ Habituar-se a les sancions.
- ❖ Cercar protagonisme, mitjançant els problemes de convivència.
- ❖ Identificar els trets de determinats alumnes amb problemes de convivència, relacionant-lo amb les seves narracions.

Les activitats es basen en un treball en grup i col·laboratiu com a eina i medi per treballar els continguts d'aquest crèdit.

Les variables que es treballen són:

- ❖ Absentisme: assistencial i educatiu(alumnat passiu)
- ❖ Actitud negativa davant les tasques educatives.
- ❖ Problemes de relació i agressivitat.
- ❖ Etiquetatge.
- ❖ Sistema de sancions i actuacions davant els problemes de convivència.

Estratègies per millorar totes les variables anteriorment citades:

- Empatia interpersonal i social.
- Comunicació i expressió dels sentiment (Intel·ligència emocional)
- Assertivitat.
- Gestionar la comunicació i la conversa, utilitzant formules en els moments adequats que poden provocar problemes de convivència.

Ànims i endavant!

Pot ser una experiència interessant.

FITXA PER REALITZAR UN CONEIXEMENT INICIAL DE LES EXPECTATIVES PERSONALS DE L'ALUMNE SOBRE SI MATEIX I SOBRE EL DESENVOLUPAMENT D'AQUEST CRÈDIT.

AUTORETRAT.

Pràcticament tots els dies et mires al mirall. Has pensat que et sembla la persona que es veu a l'altre cantó? Que et sembla el seu aspecte? Quines virtuts i quins defectes té? Quines són les seves habilitats personals? Com es relaciona amb els companys, amics, familiars, professors?. Com és la seva vida? Quin és el grau de satisfacció de tot això?

Endavant, recupera una mica d'imaginació, i intenta descriure aquest company que es reflexa en el mirall.

Deixa fluir les idees i no et preocupis de la seva forma i estructura i procura ser sincer i clar.

Torna a llegir el que has escrit. Et reconeixes? Ets tu? Què tal t'ha sortit?

Ara et proposem amb la mateixa sinceritat que has realitzat el teu autoretrat, exposis, el que esperes d'aquest crèdit.

Quins aspectes t'agradaria desenvolupar?

I quins aspectes preferiries no treballar?

La teva opinió és important per desenvolupar tots plegats aquest taller interdisciplinari.

1ª Part .

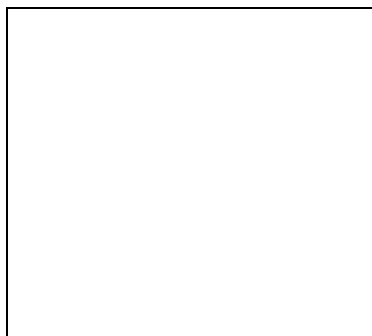
“ EL rebost del llenguatge”

SUMARI

UNITATS	PÀG.
1. Cercar paraules clau, per establir relacions i entendre el significat d'un text. "El rebost del llenguatge"	45
2. Llegir en veu alta. "El plaer de la lectura".	53
3. Treballar els coneixements previs. "Inferir informació".	59
4. Anticipar informació i intercanviar idees. "Lleida la gran desconeguda".	66
5. Contrastar informació. "Comparació de textos".	74
6. Lectura atenta d'un text. "Discriminar idees".	81
7. Llegir entre línies. "Opinar".	86
8. Buscar informació específica a partir dels coneixements previs. " Com ens ha canviat la vida en els últims 20 anys".	90
9. Seguir uns objectius i una organització. " Viatja pel món de manera organitzada".	99
10. Comprendre el significat d'una situació a través del llenguatge del ritme i de la música. "Fer ús del llenguatge musical com un altre sistema de comunicació"	106

1. "EL REBOST DEL LLENGUATGE".

Cercar paraules clau, per establir relacions i entendre el significat d'un text.

OBJECTIUS DEL LLENGUATGE.

- Promoure la lectura atenta d'un text per poder extraure la informació general que conté i alhora les idees que el sustenten, com ara paraules clau, detalls, etc..
- Entendre un text en tot el detall, practicar la lectura atenta.
- Fer ús del llenguatge i de les paraules, per relacionar significats i entendre millor els textos.
- Jugar a investigar amb les paraules.

HABILITATS SOCIALS.

- Treballar: El pensament mitjans-fins, com una capacitat complexa que suposa saber marcar-se objectius, saber analitzar els recursos de què es disposa per assolir aquests objectius, saber convèncer els altres per tal que col·laborin i saber programar i temporalitzar les actuacions que ens portaran al fi. És a dir, fixar-se objectius i organitzar els mitjans.

- Expressar els coneixements culinaris, els sentiments i respectar els dels altres.
- Aprendre a organitzar-se en activitats col·laboratives.
- Comparar les preferències dels companys d'aula.

Procés d'elaboració:

1. Ens agrupem per grups de 4 o 5 companys.
2. Realitzem una pluja d'idees, parlant de plats que s'elaborem amb arròs.
3. Fem una lectura en grup dels textos.
4. Relacionem el nom dels plats amb el textos que expliquen el seu procés d'elaboració.
5. Fem ús de la lectura atenta i de la selecció de paraules clau, per poder relacionar els textos.
6. Elaboració d'una graella amb els ingredients de cada recepta.
7. Participació en el joc dels agrupaments.(Treballar el sentiment de pertànyer a diferents grups, segons algunes preferències)
8. Comprovació dels gustos dels companys i autoavaluació del joc i dels sentiments que ha provocat.

RECEPTES D'ARRÒS

Per distingir textos que tracten del mateix tema i que contenen informació semblant o equivalent, és gairebé obligat fixar-se en els detalls.

ACTIVITATS.

1. Relaciona cada text amb el nom del plat corresponent:

text

1. ARRÒS NEGRE.
2. ARRÒS A BANDA " ARROSSEJAT".
3. PAELLA D'ARRÒS DE BACALLÀ EN CASSOLA.
4. ARRÒS AMB FREDOLICS I BACALLÀ.
5. ARRÒS DE "PARAIGÜERO I BUTIFARRA NEGRA".
6. AMANIDA D'ARRÒS BLANC.
7. ARRÒS AMB LLET.

1 Text A.

Es bull l'arròs i els pèsols, en una olla amb aigua, sal i un raig d'oli. Es deixa escórrer, es renta a raig d'aixeta i es deixa refredar a la nevera. Es barregen l'arròs i els pèsols amb el pernil, el pebrot, la tonyina, la gamba salada pelada i les olives negres, tot fet a trossets petits. S'amaneix amb maionesa i es remena bé. S'emmotlla en un bol i s'aboca a cada plat. Es decora amb una oliva negra i una tireta de pebrot o dues, o amb una gamba.

Text B.

Ens caldrà una cassola de terrissa i un atuell per bullir-hi l'aigua. Ens caldran bacallà esqueixat i dessalat, botifarra negra de sang,

tomàquet, ceba i arròs. Si tenim un brou d'escudella el podem utilitzar en lloc de l'aigua.

Es fa un sofregit amb poca ceba i tomàquet, i all i julivert. S'hi *afegeix* el bacallà, després la botifarra esparracada. Se'ls dona uns quants tombs. Segueix l'arròs al qual també se'l fa donar unes quantes voltes i així s'impregna de gust. Llavors hi afegirem l'aigua o el brou bullint. Ha de ser un arròs caldós, com a la cassola.

Hi ha una variant en què el bacallà es substitueix per un grapatet (dues o tres cullerades) de fesolets.

Text C:

Es fica en una cassola al foc la llet i la raspadura d'un llimona. Es deixarà que bulli uns 5 o 6 minuts. En un recipient apart es cou l'arròs amb aigua fins que estigui fet. Després es barreja amb la llet, l'arròs (sense aigua) i el sucre i es deixa coure durant uns pocs minuts a foc lent. Es trau i es refredar, ficant per damunt canyella en pols.

Un altra manera de fer-ho es bullir la llet, el sucre i l'arròs amb la raspadura d'una llimona fins que estigui fet l'arròs. D'aquesta manera, hi ha que reduir un mica la quantitat d'arròs.

Text D

Esqueixar el bacallà. Rentar els fredolics i tallar els més grossos. Passar-los per la paella amb una mica d'oli. Treure'ls i reservar a part.

Daurar l'all en una cassola de terrissa. Tot seguir tirar el pebre vermell i el tomàquet ratllat. Deixar coure lentament. Posar el bacallà ben escorregut en aquest sofregit. Donar unes quantes voltes i afegir els fredolics. Al cap d'uns minuts tirar l'arròs, barrejar bé i tirar el brou, (calcular el doble que d'arròs). Deixar coure durant uns 12 minuts (depenent del tipus d'arròs) A mitja cocció cal ajustar la sal i el pebre, si cal. Deixar reposar una mica abans de servir.

Text E.

Es netegen les sèpies sense trencar les bosses de tinta, que es guarden. En una cassola de fang, posarem a fregir la ceba i els

pebrots trossets. A mitjà del fregit, afegirem les sèpies. Quan ja estigui daurat, afegirem els tomàquets i els alls també a trossets, deixant-los fregir un moment més. Li afegim dos gotets d'aigua i continuem a foc lent. Tirem la sal. Obrim el musclos al foc, retirem les closques i els afegim al guisat. Tirem l'arròs dins la cassola, i un litre de brou de peix i les tintes de les sèpies dissoltes amb el vi ranci.

A mitja cocció es posa al forn. En total 20 minuts, Es serveix en la mateixa cassola.

Text F.

Es prepara un sofregit amb els alls, tomàquets i el pebrot. S'afegeix el l'aigua i la sal. Quan comença a bullir, es posa el peix, que es deixa bullir mitja hora.

Apart, en una cassola, sofregirem la ceba tallada petita i quan estigui daurada, posarem l'arròs i remourem fins que estigui daurat, llavors tirarem la sal.

A continuació li afegirem el brou poc a poc, deixant-lo a foc moderat, però sense perdre el punt d'ebullició. Si fora necessari afegirem més brou.

Servir en la mateixa cassola.

Text G.

En una cassola d'obra o metàl·lica es posa a bullir la patata picada a quadrets i els pèsols, amb una fulla de llorer (optatiu), amb aigua suficient per a la cocció posterior de l'arròs. En una paella de fregir, es posa l'oli, se sofrien els alls tallats menuts, després la ceba; i, ja transparentant la ceba, s'afegeix el bacallà ben escorregut i se sofriu també, així com l'arròs que es posarà finalment, tot reboquant el conjunt per barrejar-ho tot bé. El conjunt de la paella s'abocarà a la cassola, que haurem apartat, on restaran els quadradets de patata, els pèsols i l'aigua suficient per a la cocció doble que l'arròs. Es posa de nou la cassola al bull fins que el gra quedi eixut -o melós- i sencer.

2. Subratlleu en cada text quines paraules clau, us han ajudant a identificar els plats.

3. Investiga quins són els ingredients de cada plat d'arròs.

PLATS D'ARRÒS	INGREDIENTS
ARRÒS NEGRE.	
ARRÒS A BANDA "ARROSSEJAT".	
PAELLA D'ARRÒS DE BACALLÀ EN CASSOLA.	
ARRÒS AMB FREDOLICS I BACALLÀ.	
ARRÒS DE "PARAIGÜERO I BUTIFARRA NEGRA".	
AMANIDA D'ARRÒS BLANC.	
ARRÒS AMB LLET.	

4. Després de treballar totes aquestes receptes i els seus ingredients. Quins considereu que són els ingredients més repetits en les receptes d'arròs?

5. Elaboreu en grup i de manera participativa i amb les aportacions de tots els membres del grup, una recepta d'arròs, que podeu fer a les vostres cases, o inventada.

No oblideu de seguir els següents passos:

- Nombre de persones:
- Ingredients.

- Quantitat de cada ingredient.
- Procés d'elaboració.
- Quins aliments complementaris poden acompanyar aquest plat: aperitiu, begudes, postres, etc...

6.Joc d'agrupaments per semblances i diferències.

La dinàmica consisteix en fer varies agrupacions successives en base a diferents criteris culinàries. Una vegada que tots els participants es situen de peu al centre de la sala, el professor demana, per exemple , que es situï a la seva dreta quins prefereixen l'arròs negre i a la seva esquerra els que prefereixen la paella. Els alumnes es van dividint en grup segons les preferències. Els que estan de peu al mateix grup es miren, xerren, riuen entre si. Automàticament el professor canvia de consigna, “que es col·loquin davant els que prefereixen beure coca cola i darrera els que prefereixen taronjada” i així fins 7 vegades amb criteris que al professor li semblin divertits i apropiats.

Tots amb cercle, es demana que sortir al mig formant dos rotllanes els partidaris de:

L'arròs negre/ la paella.

La coca cola /taronjada.

La truita de patata amb ceba / o la truita de patata sense ceba.

Arròs/ llegums.

Macarrons /espaguettis.

Els pastissos/ o els gelats.

El Xocolata amb xurros/ la llet amb Colacao.

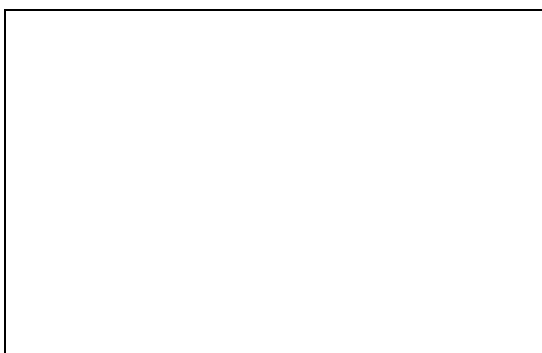
I després de fer successius agrupaments, es pregunta a un alumne pels gustos del companys del cantó i així es va seguint fins completar la rotllana.

Es pot comprovar la semblança i diferència de gustos i al mateix temps es pot comprovar que de vegades té pot identificar amb uns companys i d'altres amb altres.

Al finalitzar el joc, es interessant a manera d'autoavaluació, preguntar als alumnes com s'han sentit al fer els agrupaments, al

comprovar que compartien gustos amb companys aliens al seu grup d'amistats, explicar quines coses els han criat més l'atenció sobre les persones que han participat en aquesta sessió.

2 . “El plaer de la lectura”

Llegir en veu alta

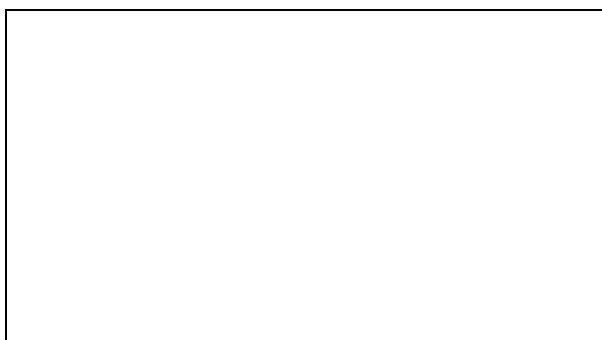
Objectius:

Habilitats comuns en el Llenguatge.

- Reactivar els coneixements previs, treballant abans l'expressió oral.
- Practicar la lectura en veu alta, controlant velocitat lectora, respectant les pauses que exigeix el text i pronunciar correctament les paraules.
- Reconèixer els errors que poden haver en el text al llegir-lo.
- Practicar lectura i comprensió al mateix temps.
- Crear hipòtesis que fent durant la lectura.
- Deducir o investigar el significat de paraules que no coneixem.
- Motivar els interrogants dels alumnes, per aprofundir en la seva consciència metalingüística, per poder introduir poc a poc les regles de correspondència. Autointerrogació.
- Conèixer altres maneres d'expressar-se en Català.
- Aconseguir que els mateixos alumnes facin una autoavaluació i crítica de les seves participacions.
- Aprendre a sintetitzar els textos, amb la idea bàsica.

Competències socials:

- Practicar l'empatia i al mateix temps l'assertivitat.
- Connectar el text amb experiències prèvies de l'alumne.
- Implicar als alumnes en la temàtica del text.
- Manifestar en veu alta experiències amb la lectura.
- Aprendre a formar-se opinions personals, i conèixer punts de vista contradictoris i divergents.
- Identificar problemes i investigar-los, cercar entre tots solucions.

Procés d'elaboració:

1. Ens agrupem per grups de 4 o 5 companys.
2. Llegim en veu alta, amb la col·laboració de dos voluntaris; la resta de la classe pot seguir la lectura. Evitant de dir les possibles errades que s'han colat en la impressió dels textos.
3. Reconstrucció de textos, per recuperar el significat i la coherència.
4. Llegim en grups el text "Gràcies per la propina" de Ferran Torrent.
5. Un representant de cada grup llegirà en veu alta el text.
6. Aprofitarem per manifestar oralment, els nostres sentiments per la lectura.
- 7 Senyalem les paraules que no sabem el significat i entre tots, fem una recerca semàntica.
8. Realització d'una autointerrogació per comprendre millor el text.
9. Realització **d'una taula rodona** per parlar: "del plaer de la lectura".
* Els alumnes es reuneixen prèviament en grups per fixar les idees que es manifestaran en el desenvolupament de la taula rodona, establir les parts, l'ordre d'exposició i el company elegit com a representat del grup.

ACTIVITATS.

En la lectura en veu alta, és tan important saber què diu el text com la manera de dir-lo. Per això és important que a més a més de mirar el text per llegir-lo, poder anticipar esdeveniments, i al mateix temps que es llegeix entendre el que estem llegint i adornar-nos de possibles errors en la redacció de textos.

I retornar a un text la coherència i cohesió de les paraules.

1.- A partir de la lectura en veu alta dels següents textos, podeu detectar, i si és possible evitar la lectura de determinades paraules que s'han barrejat i que no corresponen.

2.- Tothom pot participar al resseguir la lectura i avançar la mirada a allò que es diu i que resulta incoherent.

3. Un cop seleccionades i taxades les paraules que sobren, es pot fer una segona lectura per comprovar si el text ja resulta comprensible i coherent.

Text 1.

El sabó de Marsella.

Des de fa uns mesos la majoria de fabricants el carrer ple de cotxes de detergents inclouen entre els seus productes un detergent millorat amb sabó de Marsella o al perfum de sabó de Marsella. El missatge publicitari a la televisió era brut i trist caminava per la ciutat ben clar: recordeu l'olor que feia la roba quan éreu petits?. Doncs ara., si renteu amb els nostres detergents la podreu recuperar. L'èxit és tan notable que per la ciutat fosca i buida la idea l'ha copiada tothom i ara ja és gairebé impossible trobar algun detergent per a roba que o porti incorporada "l'olor de quan érem petits"

I què és el sabó de Marsella? La història es remunta al segle XIV, quan apareix en Marsella el primer fabricant de sabons

Durant el segle XV apareix les primeres saboneries industrials la pluja li produïa més fred i solitud a la ciutat, que ja comencen a exportar sabó a llocs tan llunyans com Alexandria o Rodes. Aquest sabó primerenc es fabrica barrejant oli d'oliva amb elements alcalins com cendres de plantes. Aquests últims anys, amb la moda de tot allò que és natural, han aparegut petites fàbriques però tenia que arribar al seu destí on fan sabó de manera artesana, productes que es venen a bon preu a les típiques botigues de perfums.

Presència. Miquel Riera, 9 d' octubre 2003.(text adaptat)

Text 2.

Els grassos.

Realment, el concepte gras, estar gras, reposa sempre en la comparació. Un està gras mirava pel mirall de la seva habitació respecte a un altre que està flac. Pareix obvi que si tots fórem igual de grassos que l'home que ara tractem de gras, a la fi, tots seríem normals. Per exemple, Qui s'atreviria a assegurar que un hipopòtam està gras, o al contrari, que un peix agulla està prim? De totes maneres el gras acostuma la imatge era penosa a tenir bona premsa. Josep Pla escrivia amablement sobre aquesta categoria humana i exaltava la sua volada gallinàcia. El gras passa generalment però tenia que recuperar forces i continuar per una persona que discorre pel món sense presses, resguardant el pas, amatent del paisatges plans, sense accidents, sense esglais. Fins i tot hi ha que des de la flaqueza enyora uns quilos de més per poder els seus amics li esperaven assolir el nivell de vida relaxat, lleugerament dilatant, fi i il·lusionador, dels grassos.

Martí Domínguez i Romero, Peiximinuti.(1993)(Text adaptat)

4. En grups, llegir en veu alta distribuïnt el text en quatre o cinc parts.

..Al col·legi, les autèntiques classe socials eren els castellanoparlants i nosaltres, els nadius. L'hermano de vigilància posava ordre distribuïnt carxots més aviat a tort que a dret: els de poble érem els primers sospitosos per la fama de bestioles.

Ara bé, no voldria donar la sensació que els jesuïtes ens maltractaven cosa de no dir. A més tot sigui escrit tenien uns costums involuntàriament literaris inhabituals a l'època. En primer lloc t'ensenyàvem a escriure; en segon terme, t'imbuien la lectura qui sap si per confort personal, tal com explicaré, o perquè algun padre llumenera, tocat per la lluminositat d'aquesta terra, ho creia avinent.

Siga com siga, algunes vesprades, després de perceptiu pati posterior al dinar, a fi de preveure l'ensopiment dels alumnes mentre agradàvem l'horari de classe, ens reunien en una gran sala anomenada "brigada" tot el curs i un hermano de veu potent ens llegia narracions de Poe, Melville... , (" Ballena muerta o bote desfondado!" Declamava a crit pelat el capellà bo i espavillant-nos la sonquera), Una illa de tresors en un mar de ciència incerta, allò era l'hora de lectura prèvia a la classe de francès idioma vilment assassinat en benefici de l'anglès, l'esperanto mercantil. Confesso que aquelles lectures m'han marcat la tria lectora per sempre. M'agrada i m'agradava que els llibre tingueren vida i l'hermano complia amb escriure potser perquè, units en silenci a la sala, s'evitaven els aldarull al pati, tal vegada perquè mentre un d'ells llegia, els seus companys se sobreentaulaven el dinar, no ho sé ni té cap importància, el fet capdal són les meravelloses hores que passava escoltant els bons mestres, a pesar que se saltaven els full quan no els convenia.

S'ha d'agrair aquesta tasca sé que és dura, Pepín , que dormia d'amagat a la sala, em pagava un duro sí, de retorn a casa, en el cotxe de l'oncle Tomàs, li contava el que havia llegit l'hermano. Ho hauria fet gratis, perquè jo , narrant em sentia el protagonista de la història. Tomàs també escoltava. Tomàs pretenia ser culte sense esforç. Tenia la dèria de memoritzar paraules que ell creia enrevessades d'aquelles que ningú no sabia, per impressionar. Trobava als diaris una paraula o memoritzava expressions que havia sentit i les barrejava impunement en qualsevol frase. Un dia, ja érem grans, estàvem amb ell en una cafeteria cèntrica de València. Feia temps que usava la paraula "inverosímil" ací i allà. Ens assegüem a la terrassa i vingué el cambrer:

- Què pendrán?
- Aigua mineral- demana el Tomás.
- Amb gas o sense?
- M'és inverosímil - va amollar, fastuós- .El cambrer marxà a la barra convençut que les volíem amb gas.

Ferran Torrent. "Gràcies per la popina"

5. Ajudes per comprendre el text. Autointerrogació en grup.

Quins són els protagonistes?

Quina es la relació amb els jesuïtes?

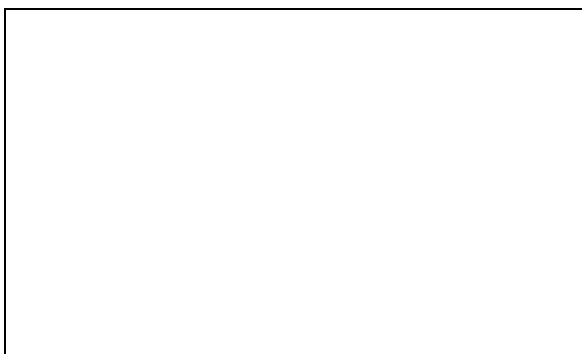
Què narra de bo del seu pas per aquest col·legi i que explica de dolent?

Què explica en relació amb la paraula **inverosimil**?

Què significa inverosimil?

6. Un representant de cada grup, explicarà oralment de que tracta aquest text i si hi ha alguna errada en la seva redacció.

7. S'aprofitarà el darrer text per explicar realitzant una taula rodona en que consisteix: "El gaudir de la lectura"

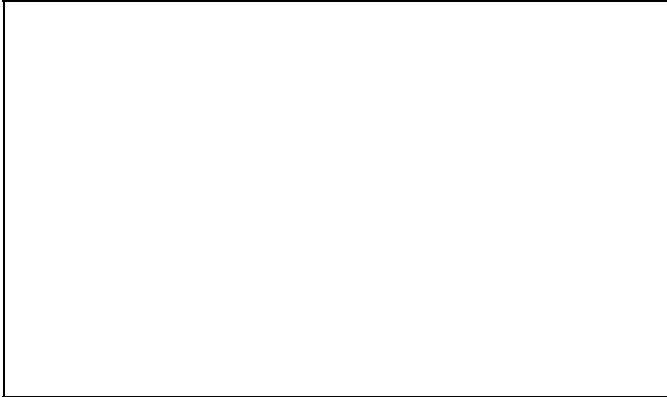

Passos a seguir:

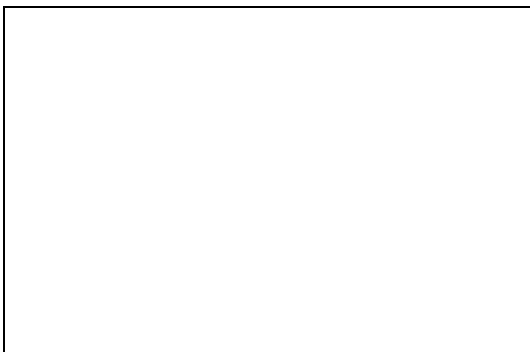
- Els alumnes en grup, decidiran les seves aportacions a la taula rodona sobre el tema seleccionat, establint les parts del tema, l'ordre d'exposició i el company que representarà al grup.

- Preguntes que poden ajudar a la preparació del l'exposició.
 - T'agrada llegir?
 - Per què?
 - Llegeixes per gust o per obligació?
 - T'han llegit algun llibre o conte amb veu alta?
 - Has llegit algun llibre o conte amb veu alta?
 - Quin llibre t'ha agradat molt i recomanaries als companys?
 - Amb quins tipus de llibres, t'agrada practicar la lectura?

- Alguna vegada has sentit la necessitat de avançar un llibre, perquè te senties atret per la seva temàtica?
- Que consells donaries a les persones que no els hi agrada llegir?

3. INFERIR INFORMACIÓ.

**TREBALLAR ELS CONEIXEMENTS PREVIS
I APROFITAT PER INFERIR INFORMACIÓ.**

Objectius:

Habilitats comuns en el Llenguatge.

- Aprofitar e incrementar els seus **coneixements previs** en general per poder utilitzar i aventurar en certa mesura el significat d'alguns textos.
- Reactivar els coneixements previs, treballant abans l'expressió oral.
- Crear hipòtesis que fent durant la lectura.
- Deduir o investigar el significat de paraules que no coneixem.
- Motivar els interrogants dels alumnes, per aprofundir en la seva consciència metalingüística, per poder introduir poc a poc les regles de correspondència.
- Conèixer altres maneres d'expressar-se en Català.
- Aconseguir que els mateixos alumnes facin una autoavaluació i crítica de les seves participacions.
- Aprendre a sintetitzar els textos, amb la idea bàsica.

Competències socials:

- Potenciar **el pensament causal**, per determinar l'origen o causa del problema. Practicar l'habilitat de dir "el que aquí passa és..." i donar un diagnòstic encertat de la situació.
- Connectar el text amb experiències prèvies de l'alumne.
- Treballar l'agressivitat i baralles en els centres educatius. La llei del Talió.
- Implicar als alumnes en la conscienciació dels problemes d'etiquetatge.
- Treballar l'estratègia relacionada amb el 6è estadi de Kohlberg, "Tothom tenim dret" a rebre noves oportunitats i a no ser etiquetats per sempre, com alumnes conflictius.

Procés d'elaboració:

1. Ens agrupem per grups de 4 o 5 companys.
2. Llegim en grups el text "Gràcies per la propina" de Ferran Torrent.
3. Omplim els espais en buit per les paraules que els membres del grup considerin adients.
4. De la mateixa manera omplim els poemes de Miquel Martí i Pol, pensant paraules que estiguin relacionades amb el text i al mateix temps corresponguin al tipus de rima marcada.
5. Fem una lectura en veu alta de tots els textos ja completats pels alumnes.
6. Després llegim els originals, cerquen similituds i diferències.
7. Senyalem les paraules que no sabem el significat i entre tots, fent una recerca semàntica.
8. Podem aprofitar els textos lírics per fer lectura poètica o recitació.
9. Col·loqui sobre aquest enunciat.
"El sistema educatiu dels jesuïtes premiava amb honors superlatius (5) i humiliava -----(6)."
10. Realitzarem un debat sobre: "L'escola de poble i l'escola privada i religiosa d'abans" L'ahir i avui de l'escola"
11. Podem realitzar una vinyeta o dibuix comparant estils diferents de l'escola d'abans i d'ara.

En qualsevol lectura, l'alumne és un subjecte actiu, ja que aporta els seus coneixements, experiències i esquemes previs. I per tant pot donar sentit i significat al text.

El domini d'aquesta eina (lectura/comprensió) necessita d'una sèrie d'estratègies i requereix una intervenció explícitament dirigida a la seva progressiva adquisició.

Els coneixements previs ens permeten elaborar hipòtesis sobre el contingut de qualsevol text abans i durant el procés de la seva lectura, al llegir estem contínuament comprovant i contrastant els nostres coneixements amb les noves informacions. Però aquest procés metalingüístic ens permet endevinar els buits que es poden trobar en un text.

ACTIVITATS.

1.Omple individualment o amb grup, el buits amb el mots que consideris adequats segons la lectura del text.

Text 1.

Existeix una poderosa raó per la qual Pepín i jo fórem tímidament agnòstics en la joventut i arravatadament ateus en la -----(1) cinc anys en un col·legi de------(2); cinc anys de sotanes rànries que pensaven en la religió com un assumpte terrenal. Passar-me d'una -----(3) a la setmana a missa cada dia amb l'afegit dels exercicis espirituals.

Les diferències amb l'escola del -----(4) començaven pels companys, continuaven amb el professorat i convergien, sense matisos, amb el nacionalcatolicisme. L'ambient era, a més a més i damunt, competitiu fins a extrems indignants per a uns mandrosos que, com nosaltres, s'inclinàvem més per la intuïció intel·ligent que per la voluntat de l'estudiós. La voluntat és la virtut dels mediocres, he sabut més tard però amb temps. El sistema educatiu dels jesuïtes premiava amb honors superlatius (5) i humiliava -----(6).

Contaré, a propòsit, que els jesuïtes atorgaven notes mensuals. És llegien en veu(7) davant de tots el alumnes del curs, i les llegia el pare rector, un capellà allargassat curt de(8)

Sever, inflexible i insensible, calb i amb una veu aguada de soprà que se sap divo, iniciava la lectura de notes per ordre(9) tret de que hi haguera un alumne amb molt bones notes o bé un altre amb pèssimes(10) que encapçalava l'acte. Diverses vegades vaig ser el primer en requerir la seva atenció:

_ Usted, Torres, puede pero no quiere.

Si podies però no(11) estaves venut. Llavors el seguit d'adjectius com ara vago i immoral (sus paderes se sacrifican por usted y miré cómo les paga), i les premonicions d'acabar malament en la vida, ressonaven en la sala com el soroll d'un martell contra l'enclusa. Tot seguit d'exemple, el de les bones notes, el que "volia" i podia" un bon fill el pare del qual probablement no tenia problemes d'abonar les altes(12) del col·legi.

Al fil de la qüestió social hi havia al.....(13), una guerra social entre els xiquets de valència i el que erem de poble. A nosaltres els de ciutat ens deien "paletos" i nosaltres a ells "maricons" Aleshores -----(14) convençuts que parla castellà era un idioma de "rarets". No era ben(15) així, evidentment, potser hi havia una associació simple però decisiva: valencianoparlant/poble/llaurador/home fort; castellanoparlant/funcionari o professió similar sense preponderància del físic. El més determinant, però s'arrelava en el fet que els(16) de la ciutat anomenaven els pares "papa" o mamá" Això ens empenyava tant que, quan ens(17) amb algú d'ells el(18) de bocaterrosa i li retorciem una orella o un testicle, Pepín n'era partidari _ i no el deixàvem(19) que deia "pare" o "....."(20). Només Deu sap els castellanoparlants que deixà estèrils el meu germà.

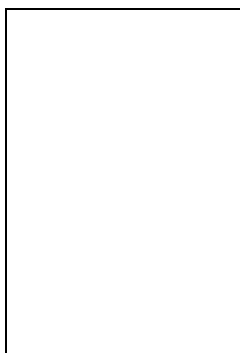
Ferran Torrent

"Gràcies per la propina"(1998)

2. Després de realitzada l'activitat anterior, llegir en veu alta el text elaborat i comprovar de l'original, les possibles errades.

3.- La poesia amb la seva rima, ajuda a la memorització de textos poètics. Recordeu que la rima és la repetició final del sons a partir de la última vocal que es pronuncia més fort. En aquests dos poemes de Miquel Martí i Pol trets de la seva Antologia poètica, hauries de recórrer a la rima i al ritme a fi de completar els poemes.

Text 2.

Sonet

A Josep Clarà

Jo sé que viure és com un somni breu	A
Sotmès al ritme d'una llei antiga	B
I sé que el cos que es vinclà de fatiga	B
Té ja un espai guanyat als ulls de(1).	A

Perquè d'un temps, inesperat i lleu	A
N'ha fet una arma de treball(2)	B

Mes sé també que quan la Dama abrigo Ànima i cos i els parla amb el mot seu	B A
un tremolor indefinible signa aquell instant suprem i essent benigne el somni de a mort, s'aferra i creix	C C D
i omple l'espai i el cor una basarda de tot, com quan la nit isarda, de cop, davant dels ulls, enorme,.....(3)	E E D
Miquel Martí i Pol. "Antologia Poètica"	

Text 3.

AMB L'OMBRA DÒCIL

Amb l'ombra dòcil del teu cos m'avinc I amb tu reprenc el goig de caminar. Cap ruta no pot dur-ne més enllà Perquè de tu me'n ve tot el que.....(4)	A B B A.
Minucios, m'esforço perquè el dring De cada mot ens faci el viure clar. Em tempta el foc de l'horitzó llunyà I amb tu el contemplo, i amb tu vaig i.....(5)	A B B A
De mi a mi mateix. No hi ha desert Si de tu em sento dolçament reblert I els meus ulls dels teus ulls són franc ressó	C C D
En tu m'aprenc i em desaprenc en tu, I aquest vaivé tranquil és el que em(6) Fins al centre més pur del propi jo.	E E D

Miquel Martí i Pol "Antologia poètica"

4. Després de fer la correcció dels poemes, es pot aprofitar per realitzar una lectura poètica o pels més engrescats una recitació d'aquests textos lírics.

5. APREN A SINTETITZAR. Quin és el tema de text narratiu i dels dos poemes?

Sintetitza en un enunciat breu, com si fos, un titular periodístic de que van els tres textos.

Text 1.-----

Text 2.-----

Text 3.-----

6.-En grup, cerqueu el significat d'aquestes paraules que apareixen en els textos seleccionats:

Agnòstics.

Ateus .

Exercicis espirituals.

Soprà

Vinclà.

Isarda,

Reblert

Podeu afegir més que no coneixeu el significat.

7. Quines paraules consideres que són d'origen valencià:

8. Explica a la teva manera perquè en el text de Ferran Torrent l'autor, barreja el català i el castellà.

9. COL·LOQUI. Asseguts en cercle, podeu expressar les vostres idees i sentiments sobre aquest enunciat.

“El sistema educatiu dels jesuïtes premiava amb honors superlatius (5) i humiliava -----(6).”

10. Realitzarem un debat, dividint la classe en dos grups els partidaris de l'escola tradicional i pública de poble petit i l'escola privada i religiosa de ciutat. "L'escola de poble i l'escola privada i religiosa d'abans" .

11. Realitza un còmic, que manifesti dos tipus d'educació: L'escola d'abans i l'escola d'ara”

4. ANTICIPAR INFORMACIÓ I INTERCANVIAR IDEES.

LLEIDA LA GRAN
DESCONEGUDA. CONEIXES LA
LLEIDA MONUMENTAL?

Objectius:

Habilitats comuns en el Llenguatge.

- Aprofitar e incrementar els seus **coneixements previs** en general per poder utilitzar i aventurar en certa mesura el significat d'alguns textos.

- Reactivar els coneixements previs, treballant abans l'expressió oral.
- Promoure la lectura atenta d'un text per poder extraure la informació general que conté i alhora les idees que el sustenten, com ara paraules clau, detalls, etc..
- Jugar a investigar amb les paraules.
- Practicar l'expressió oral i escrita per fer un anunci turístic de la teva ciutat.

Habilitats socials

- Treballar el pensament relacionat amb els objectius, mitjans i finalitat.
- Practicar el treball en grup, la col·laboració i el pensament alternatiu, analitzant alternatives i decisions.
- Expressar els coneixements de la ciutat, les visites i respectar les aportacions dels altres.
- Aprendre a organitzar-se en activitats PARTICIPATIVES.

Procés d'elaboració:

1. Ens agrupem per grups de 4 o 5 companys.
2. Realitzem una pluja d'idees parlant de la nostra ciutat, monuments, museus, llocs que recomanaries visitar, etc..
3. Fem una lectura en grup dels textos.
4. Relacionem les imatges amb el textos, cercant paraules claus que puguin estar relacionades amb el detalls de les fotografies.
5. Elaboració d'una graella amb les característiques de cada racó de la ciutat.
6. Elaboració d'un anunci publicitari per presentar-lo a la radio, fent propaganda de la vostra ciutat.
7. Elaboració d'un anunci publicitari que podria ser d'una agència de viatges, on es recomanessis visitar la teva ciutat. Hi ha que pensar en aspectes com:
Llocs interessants.
Gastronomia.
Museus.
Carrers.
Etc..
8. Joc de parelles: Imatge/nom.

ACTIVITATS

- 1. Realitzem una pluja d'idees parlant de la nostra ciutat, monuments, museus, llocs que recomanaries visitar, etc..**

El tossal on està emplaçada la Seu Vella i des d'on es domina la ciutat de Lleida, el riu Segre i l'horta ha estat, durant milers d'anys, escenari d'activitats humanes i de la Història.

A les planes del Segre, davant els murs de l'antiga Ilerda, combateren les legions de Cèsar i Pompeu.

Foren els Comtes-Reis de Barcelona els que elevaren sobre el puig històric, una de les més belles catedrals d'Europa, que té, per sobre de altres catedrals de Catalunya, la singularitat d'accent musulmà, originat pels moriscos locals i veïns que en fan un exemple més de la simbiosi entre orient i occident.

A L'HOMENATJAT DEL CASTELL

Ja que un sol sentiment avui domina
l'anima i el cor de tots els lleidatans
provem que per l'afecte som titans
al poeta de raça gegantina.

I que ell assaborint dolçor veïna
d'aquella del seu verb tan ple d'encants
guardi un record d'apretades de mans
mai desfetes del temps per la boirina.

Pugem-la sí, l'escala cargolada
mes ara, sens mareig i sens neguits
puig que el seu peu, com bandera preuada
hi trobe, per companys de revolada
l'hermos sonet que parla d'infinit.

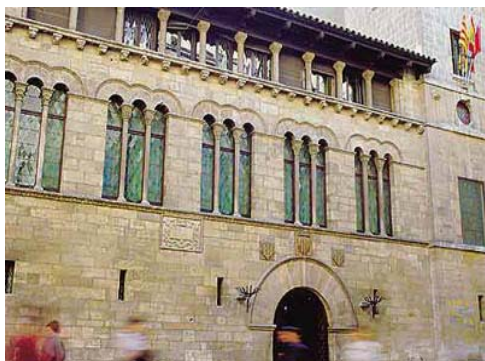
Ricard Viñes
1918

2. Fem una lectura en grup dels textos.

LLEIDA TAN A PROP I TAN LLUNY DELS NOSTRES CONEIXEMENTS.

3. Relaciona les imatges amb el textos, cercant paraules claus que puguin estar relacionades amb el detalls de les fotografies.

IMATGE 1. Ajuntament de Lleida.

TEXT A. La construcció de l'antic hospital de Santa Maria es va iniciar a l'any 1454 (s. XV) per substituir a set hospitals que fins aleshores existien en la ciutat. Les obres es van allargar fins a primers del s. XVI.

Des de l'exterior destaca la seva senzilla fatxada d'arc de mitjà punta. És de forma quadrangular, amb pati que comunica els seus dos pisos per mitjà d'una escala adossada a la paret, recolzada en arcs damunt de grans mènsules, Avui en dia és el recinte on s'ubica el Museu provincial i de l'institut d'Estudis ilerdense.

IMATGE 2. El campanar del Castell de Lleida.

TEXT B: La Porta del Lleó. Amb l'arribada dels militars i el fet de construir una muralla que tanqués tot el recinte, es va fer necessari construir una porta que hi donés accés. Situada a la cara de ponent, on amb anterioritat a la construcció

de la muralla es trobaven els millors edificis de la vella ciutat. Sobre la porta figura l'escut dels Borbons i està rematada amb la figura d'un lleó.

IMATGE 3. Gardeny.

TEXT C. Quan l'any 1707, a conseqüència de la Guerra de Successió, Lleida va ser sotmesa per les tropes del rei Felip V i la Catedral tancada i desmantellada, també van ser arrasades totes les edificacions que havia al seu voltant, Palau Episcopal, Universitat, cases de les famílies principals i totes les que constituïen el nucli urbà fins deixar lliure el turó, i les seves pedres foren utilitzades per construir les muralles amb les que el Mariscal Louvigny manà fortificar el recinte.

Conjunt de muralles de més de 3 km de longitud, construïdes entre els segles XVII i XIX, articulades en quatre baluards situats als vèrtex d'un teòric rectangle.

IMATGE 4. La porta del lleó.

TEXT D. Té forma d'octàedre amb un diàmetre de 12,65 metres a dalt de les seves quatre plantes de 50,98 metres. El coronament o part superior, de 9,62 metres d'alçada, redueix el diàmetre a 9,45 metres, per tant, l'alçada total

supera els 60 metres.

Al segle XVII, després de l'ocupació militar, el bisbat es va veure obligat a comprar el campanar als militars per 3.000 monedes d'or per tal que es poguessin utilitzar les campanes per anunciar els serveis religiosos i en cas d'alarma.

IMATGE 5. Les muralles del castell.

TEXT E. La planificació i construcció d'aquest enorme i majestuós claustre de la Seu Vella de Lleida es portà a terme com a conseqüència del desig del bisbe i del Capítol cardenalici de voler dotar a la Seu d'un mirador sobre la ciutat. La seva enorme massa edificada hagué de tancar la façana principal, amb les seves portades i els seus acabats rics i originals.

IMATGE 6. El Claustre del Castell.

TEXT F. La Paeria, l'obra més representativa de l'arquitectura civil romànica a Lleida, també és una de les construccions monumentals més emblemàtiques de Catalunya.

En el seu aspecte exterior s'observen diferents intervencions.

La façana que s'obre al riu Segre respon a l'arquitectura d'estil neoclàssic i, el 1929, es va optar per una remodelació de caràcter neomedieval. El resultat és una construcció perfectament equilibrada. L'Ajuntament de Lleida se situa en ple cor de l'Eix Comercial. La Morra (antiga presó del segle XVI situada al soterrani), l'arxiu municipal i el pati interior són algunes de les seves joies.

IMATGE 7. Antic hospital de Lleida.

TEXT G. El conjunt monumental de

La segona meitat del segle XII, l'Orde del Temple va alçar un complex conventual a l'estratègic turó de Gardeny. L'elevació –que ja abans de la nostra era va ser utilitzat com a base d'operacions de militars– va rebre la visita de brillants estratègs com el mateix Juli Cèsar, qui es va enfrontar amb els pompeians Afrani i Petreu, instal·lats a Ilerda l'any 49 aC.

RELACIONA CADA IMATGE AMB EL SEU TEXT.

IMATGE 1.	TEXT
IMATGE 2.	
IMATGE 3.	
IMATGE 4.	
IMATGE 5.	
IMATGE 6.	
IMATGE 7.	

4. Elaboració d'una graella amb les característiques de cada racó de la ciutat.

Monuments	Any de construcció	Característiques
La Paeria		
Gardeny		
Claustre de la Seu Vella		
Conjunt de muralles de la Seu vella		
L'hospital de santa Maria.		
Torre o campanar de		

la Seu Vella		
La porta del Lleó		

5. Elaboreu en grup un anunci publicitari per presentar-lo a la radio, fent propaganda de la vostra ciutat.

6. Elaboració d'un anunci publicitari que podria ser d'una agència de viatges, on recomanéssiu visitar la vostra ciutat. Hi ha que pensar en aspectes com:

Llocs interessants

Gastronomia.

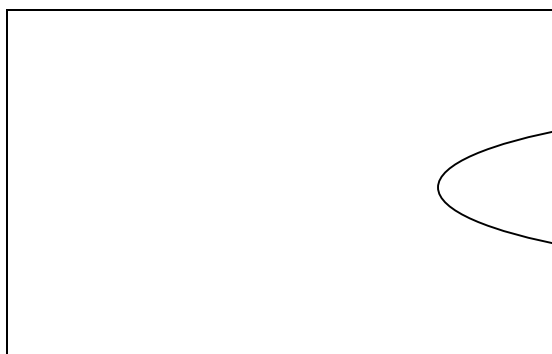
Museus.

Carrers.

ANUNCI PUBLICITARI

7. Joc de parelles, Imatge/ Nom. Cercar per grups, imatges de Lleida i unes petites fitxes amb els noms dels llocs. S'intercanvien les imatges i les fitxes entre els grups per formar parelles.

5.COMPARACIÓ DE TEXTOS:

CONTRASTAR INFORMACIÓ.

OBJETIUS:

Habilitats comuns en el llenguatge:

- Treballar sempre l'expressió oral abans que l'escrita.
- Cercar paraules clau. Les paraules que aporten el significat bàsic i que faciliten la comprensió d'un text.

- **Aprendre a treballar simultàniament el castellà i el català.**
- Cercar expressions en Castellà semblats a les subratllades en català.
- Contrastar informacions.
- Analitzar tòpics.

Habilitats socials.

- Activar el pensament alternatiu. Com habilitat cognitiva, d'imaginar el major nombre de solucions a un problema determinat. És la capacitat d'obrir la ment, de veure possibles sortides o solucions a un problema.
- Practicar l'assertivitat. Com la capacitat que tenen les persones de dir o fer allò que es pensa sincerament, el que sembla just, sense faltar als drets dels altres.

Com activitat interdisciplinària, es treballarà la mateixa notícia, publicada en dos mitjans de comunicació diferents

(el PERIÒDICO i el diari AVUI). Cercant similituds i diferències entre les dos llengües : Català i Castellà.

La manera més pràctica de llegir un text per obtenir-ne la idea global, és donar-hi un cop d'ull, fent que la mirada ressegueixi els titulars, les negretes, la foto, o bé buscant les **paraules clau** que ens permetin obtenir-ne el significat general sense haver d'atendre els detalls o altres informacions que aporta al text.

Procés d'elaboració

1. Farem una lectura silenciosa de dos textos, la mateixa notícia en català i castellà
2. Cerquem el significat de paraules clau.
3. Treballarem els tòpics, aprofitant un tòpic de la notícia.
4. Analitzarem el significat de les frases fetes del text.
5. Contrastarem les dues notícies. Buscant les semblances i diferències.
6. Farem un Col·loqui. Analitzar frases dels articles.
7. Jocs de rol. Posar-se en el lloc de la mare i del forner.

TEXT 1.

Un forner va trobar la petita acabada de néixer després de sentir un soroll "semblant al miol d'un gat"

Rescaten un nadó abandonat en un contenidor al barri de Sants

La nena, de trets asiàtics, es recupera a Sant Joan de Déu

L.Nicolás/M.Ciércoles
BARCELONA

Un nena acabada de néixer va ser rescatada ahir a la matinada per un forner de l'interior d'un contenidor d'escombriaires al barri de Sants de Barcelona. El nadó, que era dins d'una bossa de plàstic lligada, es recupera a l'Hospital de Sant Joan de Déu, d'on podria rebre l'alta d'aquí a una setmana, si no hi ha cap complicació.

José Luis Monroy, que treballa a la Fleca Badal, anava a fer un repartiment, cap a tres quarts de sis de la matinada, quan va sentir un soroll "**semblant al miol d'un gat**". El forner va mirar primer entre unes fustes i després va obrir el contenidor "d'on provenia el soroll i on només hi havia dues bosses". Encara pensant que es tractava d'un animal, va abocar el contenidor i va obrir "una bossa de plàstic blanc com de supermercat" on hi havia sang. La seva sorpresa va ser que de dins no en va sortir cap gat, sinó un nadó "que no tenia ni una hora de vida" i que **continuava amb la placenta enganxada, perquè ni tan sols li havien tallat el cordó umbilical.**

L'home va cridar els seus companys, i mentre avisaven el 061 van embolicar la criatura en una tovallola gruixuda i la **van col·locar al costat del forn, "perquè estava molt freda"**. Ràpidament, a la confluència entre els carrers Badal i Pavia, va arribar una ambulància, que va traslladar la nena fins a l'Hospital de Sant Joan de Déu, i diversos vehicles policials, que van acordonar la zona per recollir proves sobre els responsables de l'abandonament del nadó. La nena va arribar al centre hospitalari "**freda, blavosa**", amb els batecs del cor lents i una certa dificultat respiratòria, però amb bon aspecte en general", segons el doctor Xavier Krauel, cap de neonatologia de l'Hospital de Sant Joan de Déu. Krauel va explicar que, malgrat els tres quilos i mig de pes, la nena sembla prematura i podria haver nascut entre les 35 i les 36 setmanes de gestació. Tot i que "**evoluciona favorablement**", els metges no descarten una possible infecció derivada de l'entorn on va ser abandonada. Mentrestant, la nena, que té trets asiàtics, s'està a la incubadora i rep una dieta a base de sèrum i sucre. A més se li subministren antibiòtics.

La policia va fer una crida a la col·laboració veïnal perquè informin sobre alguna dona de la zona que fins ahir estigués en avançat estat de gestació. Per José, un altre forner que també va ajudar en el rescat de la nena, queda clar que "**la volien assassinar i ho haurien aconseguit si arriben a passar cinc minuts més**". L'home recorda que es van quedar "de pedra" quan van veure el nadó. José Luis, que no amagava la seva satisfacció per haver salvat una vida, va declarar:

"No sé el que és ser mare, però sé que no hi ha dret que es faci això".

text 2.

Una recién nacida es hallada viva dentro de un Contenedor en Sants.

- Un panadero descubrió a la niña, suramericana o asiática, en una bolsa fuertemente anudada.
- La pequeña se recupera en el Hospital de Sant Joan de Déu del frío y de una posible infección

JORDICORACHÁN
BARCELONA

Está viva de casualidad. Una niña, recién nacida, fue hallada ayer dentro de un contenedor del barrio de Sants. La pequeña, de ojos rasgados --seguramente, asiática o suramericana--, estaba en el interior de una bolsa de plástico blanca firmemente anudada. Un panadero que acudía a su trabajo escuchó los gemidos y la rescató entre la basura, sana y salva. Eran las 5.40 horas. José Luis Monroy iba a entrar en la panadería Badal, donde trabaja, cuando escuchó un llanto lejano y débil. "Me pareció un maullido. Pensé que alguien había arrojado un gato a uno de los tres contenedores que hay en la calle de Pavia, casi en la esquina con la de Badal".

José, de la panadería Badal, muestra dónde estaba el bebé. Foto: FERRAN NADEU

Ni por asomo pensó que pudiera tratarse de un ser humano, relataba por la mañana Monroy, todavía abrumado por el hallazgo. "Sabía que sucesos así pasaban, pero que eran cosas de la televisión. Nunca pensé que pudiera suceder aquí, en un barrio como Sants. Nunca me imaginé que pudiera ser el protagonista de un asunto tan triste". El hombre se mostró afectado cuando recordó el momento en que, junto a su compañero José, decidieron abrir la maldita bolsa: "Fue impactante, indignante". Pese a todo, se armaron de valor y entraron a la niña en la panadería y la colocaron en una mesa, junto al horno. Su compañera Paquita explicó que la niña estaba amoratada y algo hinchada. "Estaba fría", aseguró la dependienta, quien detalló que la niña tenía aún "la placenta y el cordón umbilical". La mujer añadió que se les ocurrió llamarla Mercè en honor a la fiesta de Barcelona.

PROPÓSITO DE MATAR.

Los tres empleados de la panadería coincidieron en subrayar que quien arrojó a la niña en el contenedor tenía la intención clara de matarla. "Cinco minutos más y se hubiera asfixiado", opinó Monroy.

El panadero avisó a la policía. Enseguida llegó una patrulla. Después, la ambulancia del 061 que la trasladó al Hospital Sant Joan de Déu, donde quedó ingresada. "La tendremos al menos una semana", explicó el médico Xavier Krauel, que se hizo cargo del bebé. Tal y como

presumían los panaderos, la niña estaba amoratada por el frío y tenía la cara hinchada por la misma razón

.
El doctor Krauel comenzó enseguida con una tanda de antibióticos para prevenir una posible infección. Y la enfermera María Pedrós la introdujo en una incubadora, donde permanecerá al menos 24 horas.

En estos casos los médicos no suelen ser muy explícitos en su diagnóstico, por lo que pudiera pasar. Hablaron de que la pequeña se encontraba "estable", pese al peligro de infección y el agua que todavía albergada en sus pulmones al nacer. Por lo demás, su estado es esperanzador.

Varios inspectores de policía solicitaron al hospital el cordón umbilical y la placenta. Se los llevaron con la intención de practicar la prueba del ADN en el laboratorio de la Policía Científica.

SANGRE EN LA CALLE.

Fuentes de la investigación centran sus pesquisas en el propio barrio de Sants, donde creen que reside la madre, de origen inmigrante. La policía localizó ayer una mancha de sangre en una calle próxima a la panadería Badal. Los agentes piensan que el parto se produjo en alguna vivienda cercana.

Entre ese punto, no revelado, y los contenedores, los investigadores localizaron otras manchas de sangre más pequeñas. Sospechan que el parto se produjo esa misma madrugada. Una fuente policial solicitó la colaboración ciudadana para localizar a la madre.

ACTIVITATS

1. PARAULES CLAU: (Expressió oral)

- Saps el seu significat?
- Sinó és així, consulta al diccionari, per fer després una breu intervenció oral.

- Miol:
- Cordó umbilical.
- Placenta
- Forner.
- Gestació.

- Les pot cercar a les lectures i deduir per què són clau.

2. **Tòpics:** són frases fetes, que fem ús en diferents contextos, el seu significat es figuratiu, no literal.

En aquest article apareix aquest: “ **Em vaig quedar de pedra**”.

A. Expressa el seu significat real:

I el seu significat figurat i del que han fet ús a l' article.

B. És un tòpic buit o ple de significat.

(**Exemple:** tòpic buit: Bon dia (un dia que plou i fa mal temps)

Tòpic amb significat: Plou a bots i barrals. (Un dia de molta pluja))

C. Descriu tres situacions en que faries ús d'aquest tòpic:

3.Fes frases , amb aquestes expressions.

“Semblant al miol d'un gat”-----

--

“Evoluciona favorablement”-----

-

“No hi ha dret”-----

4. Cercar paraules del camp semàntic de la medicina.

a----- b----- c-----
d----- e----- f-----

5.- Relaciona les paraules amb negreta de l'article en català, amb el conjunt de paraules que tenen un significat semblant en castellà.

A.-“ Semblant al miol d'un gat”

B.- “Continuava amb la placenta enganxada, perquè ni tan sols li havien tallat el cordó”

C.-“ La van col·locar al costat del forn, “perquè estava molt freda”.

D.- “Freda , blavosa....”

E.- “Evoluciona favorablement”

F.- “La volien assassinar i ho haurien aconseguit si arriben a passar cinc minuts més.”

6.- Contrastar les dos notícies:

Idees semblants:-----

Idees diferents:-----

HABILITATS SOCIALS: Col·loqui:

* En grup classe, profunditzeu i analitzeu aquestes frases:

A. “No sé el que és ser mare, però sí que no hi ha dret que es faci això”

B. “La volien assassinar i ho haurien aconseguit si arriben a passar cinc minuts més”

- Aporta idees per poder entendre el comportament de la mare.

- * Aporta idees per entendre les paraules i el comportament del forner.

6. DESCRIMINAR IDEAS.

LA LECTURA ATENTA DE UN TEXTO NOS HA DE PERMITIR DISCRIMINAR LAS IDEAS QUE APARECEN PROCURANDO SER FIELES A LO QUE EXPRESA REALMENTE EL AUTOR.

OBJETIVOS LINGÜÍSTICOS:

- Seleccionar las ideas más coherentes y que sintetizan mejor lo expresado en cada párrafo.
- Buscar en un texto, todas las palabras relacionadas con el tema principal.
- Argumentar la propia opinión delante de los compañeros.

HABILIDADES SOCIALES:

- Trabajar el pensamiento relacionado con los medios y su finalidad.
- Expresar sentimientos y experiencias propias.
- Practicar la participación democrática.
- Y el pensamiento alternativo, analizando alternativas y decisiones.

Proceso de elaboración

1. Leemos una noticia fragmentada en párrafos.
2. Seleccionamos de las tres ideas que van al final de cada párrafo, la más fiel al significado del autor.
3. Hacemos un coloquio para analizar los posibles significados de una frase:
"Cuando te han tirado una de carreras con todo su valor económico y sentimental, te basta con que la siguiente conste de un sillín, dos ruedas y frenos.
4. Buscaremos entre grupos de 4 o 5 alumnos, alternativas para solucionar el problema que se plantea en el texto: el robo de bicicletas.
5. Clasificaremos las alternativas, analizando: pros, contras, dudas i consecuencias.

ACTIVIDADES.

1. Leer al artículo de opinión siguiente i elegir, de cada tres frases, la que expresa mejor lo que se expone en cada párrafo.

Párrafo 1.

**CADA VEZ MÁS CIUDADANOS OPTAN POR LAS DOS RUEDAS PARA
MOVERSE POR BARCELONA**

"Me voy a comprar una bici" (I)

Cuántas veces han oído esa frase en los últimos meses? Seguro que muchas. Las temperaturas de este verano, la preocupación por mantenerse en forma y el aumento, lento pero sostenido, de kilómetros de carril bici en Barcelona han empujado a muchos ciudadanos a subirse a las dos ruedas para ir a trabajar, a comprar o simplemente para disfrutar de la ciudad. Qué es eso de enlatarse en el metro y bucear por el subsuelo cuando se puede ir entre árboles. ¡Vivan las dos ruedas!

A) LAS TEMPERATURAS DE ESTE VERANO Y EL MANTENERSE EN FORMA HAN ANIMADO A LA GENTE A COMPRARSE BICICLETAS.

B) LA CONSTRUCCIÓN DE CARRILES BICI EN LAS CIUDADES ANIMA A LA GENTE A MONTARSE EN BICI.

C) HAY GENTE QUE DEBIDO A LAS ALTAS TEMPERATURAS Y PARA HACER EJERCICIO PREFIERE MÁS DESPLAZARSE EN BICI QUE EN METRO.

PÁRRAFO 2.

Pero, claro, con el aumento del número de bicis hace tiempo que algunos desalmados han visto negocio y se dedican a dejar tristes estampas por la ciudad: un chasis atado con la cadena a una señal de tráfico. El resto, las ruedas, el manillar y los pedales han volado e irán a parar a otro esqueleto truncado. El robo de bicicletas ha llegado al extremo de que los escarmentados ponen anuncios del tipo: "Compro bicicleta antirrobo (poco atractiva). Máximo

20 euros". Vamos, que cuando te han birlado una de carreras con todo su valor económico y sentimental, te basta con que la siguiente conste de un sillín, dos ruedas y frenos.

D) LA SUBIDA DE LOS ROBOS DE BICICLETAS, HACE AUMENTAR LA COMPRA DE BICICLETAS ANTIRROBOS O MUY BARATAS.

E) LOS LADRONES HAN DESCUBIERTO UN FILÓN EN EL ROBO DE BICICLETAS.

F) LOS CICLISTAS DE CIUDAD SE CONFORMAN CON BICICLETAS QUE SÓLO TENGAN LO BÁSICO PARA DESPLAZARSE POR LA CIUDAD.

PÁRRAFO 3.

Éste es un homenaje a los ciudadanos que, pese a los robos, los pocos aparcamientos para bicis, los baches, el frío y el calor, los resbalones por la pintura de los pasos de peatones, los conductores avasalladores y los ayuntamientos poco sensibles con las dos ruedas, usan este sistema como medio de transporte para su vida cotidiana.

TEXTOS: ELISABETH G. IBORRA

FOTOS: MAITE CRUZ

G) HOMENAJE A LOS SUFRIDORES CICLISTAS.

H) CRÍTICA A LOS PROBLEMAS DE LAS GRANDES CIUDADES.

I) HOMENAJE A LOS CICLISTAS QUE PESE A TODOS LOS PROBLEMAS, UTILIZAN LAS BICICLETAS COMO SISTEMA DE TRANSPORTE.

2. ¿QUÉ FRASE, DE ENTRE LAS ANTERIORES, RECOGE MEJOR LA IDEA PRINCIPAL DEL ARTÍCULO?

3. FRASE PARA ANALIZAR I DIALOGAR:

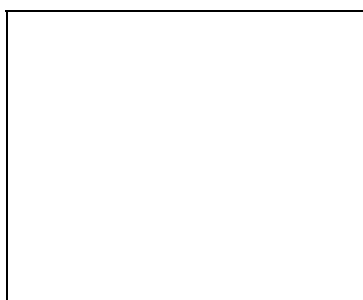
“Cuando te han birlado una de carreras con todo su valor económico y sentimental, te basta con que la siguiente conste de un sillín, dos ruedas y frenos.”

4. BUSCAR ENTRE TODOS, ALTERNATIVAS PARA SOLUCIONAR LOS PROBLEMAS DE ROBOS DE BICICLETAS: PROS, CONTRAS, ASPECTOS DUDOSOS, POSIBLES CONSECUENCIAS. ARGUMENTANDO LA PROPIA OPINIÓN DELANTE DE LOS COMPAÑEROS.

PROS	CONTRAS	DUDAS	CONSECUENCIAS.

5. Elaborar unas conclusiones de todas las propuestas presentadas para solucionar el robo de bicicletas. (sintetizar)

7.OPININAR .

Llegir entre línies. Entendre els significat d'una Opinió.

OBJECTIUS QUE ES TREBALLEN:

COMPETÈNCIES LINGÜÍSTIQUES.

- **LLEGIR ENTRE LÍNIES:** Les persones tenim la capacitat d'endevinar la informació que no s'expressa de manera explícita perquè sabem descobrir les intencions amagades, els propòsits ocults o els significats dissimulats amb que sovint s'expressen les idees, descobrir la ironia, els dobles sentits en un text determinarà el nivell de comprensió i aprofitament de la nostra lectura.
- Incrementar els seus coneixements previs en general per poder utilitzar i aventurar en certa mesura el significat d'alguns textos.
- Utilitzar de forma integrada i simultània les estratègies lectores en activitats que tinguin sentit per l'alumne.

COMPETÈNCIES SOCIALS.

- Fer ús del pensament de perspectiva com habilitat cognitiva de situar-se en el lloc de l'altre. Oposat al egocentrisme. És comprendre per què pensa així una persona, per què actua de determinada manera. És el pensament que facilita l'empatia o sintonia afectiva amb els altres.
- Desenvolupar actituds de comprensió.
- Descriure o narrar experiències pròpies sense por al ridícul.

PROCÈS D'ELABORACIÓ

1. Farem una lectura silenciosa del text.
2. Llegirem en veu alta, entre tot el grup.
3. Classificarem els paràgrafs en textos :objectius i subjectius.
4. Cercarem l'idea principal de cada paràgraf.
5. Aportarem noves idees: Possibles actuacions. (avantatge i desavantatges)
6. Identificarem grups de joves amb diferents ideologies.
7. Buscarem el significat de paraules noves.(Bibliogràficament o per internet.)

OPINIÓ DESPRÉS DE LLEGIR UN ARTICLE:

Fa un dies vaig llegir en un diari, que un jove amb cadira de rodes no podia anar al seu institut, perquè no s'havia pogut instal·lar l'ascensor que estava previst.

La solució de les autoritats no va convèncer a ningú, va ser tirar la pilota fora de joc: "Què es canvi de centre" o potser millor dit, " que es desplaci a un altra joc, ja preparat per atendre a alumnes a deficiències motores".

Però lo curiós i plausible va ser, quan una trentena d'alumnes del centre, es van solidaritzar amb el seu company i van negar-se a començar les classes fins que aquest problema quedés arreglat.

La incògnita seria saber la historia i si aquests nois, ho aconseguiran?

Una trentena de joves podran amb els pressupostos i interessos de les autoritats competents?

Però lo que realment demostrava aquest article és que no tots els alumnes de secundària formen part de grups violents, racistes, botellers, mal educats, irresponsables, incívics, superficials i incultes. Hi ha una joventut actual, compromesa amb ideals, lluitadora, que en situacions injustes i de compromís saben ficar en pràctica els valors que les persones grans, acostumen a qüestionar.

És veritat que en els centres de Secundària hi ha conflictes, situacions problemàtiques de vegades de difícil solució, boicots al professorat, alumnes com a sempre que aproven i suspenen assignatures, alumnes que pateixen el súper estudiat "fracàs escolar, però també hi ha alumnes que lluiten per lo que consideren just, que reclamen uns valors i que tenen molt integrat en les seves actuacions: les habilitats socials i la darrerament anomenada assertivitat.

"Chapeau" per aquesta joventut. Tenen el reconeixement d'un adult que de vegades fica en dubte a la joventut actual.

ACTIVITATS:

1. El lector eficaç sap llegir i distingir la informació objectiva de la subjectiva, i sap entreveure la idea principal, a l'hora que entreveu les intencions de l'autor del text.
 - Tenint en compte això llegeix els diferents paràgrafs del text, i subratlla el que et sembli més objectiu.
 - Identifica amb parèntesis el paràgraf més subjectiu.

2. Completa aquesta graella amb la idea principal

Nº de paràgraf	IDEA PRINCIPAL

3. Completa aquesta graella amb la informació que es demana.

PARÀGRAF	TEXT objectiu/subjectiu	A favor o en contra de què	Paraules que ho indiquen
1r paràgraf			

4. Aprofitat i expressa tu també la teva opinió sobre aquest article.

COMPETÈNCIES SOCIALS.

APORTACIÓ DE NOVES IDEES.

1. Que més coses poden fer els alumnes d'aquest institut, per cridar l'atenció i aconseguir que el seu companys pugui assistir a les classes normalment.

IDEES	Actuacions.	Avantatges	Desavantatges

2. En el text parla d'un determinat tipus de joves, que saps d'aquests grups.

GRUPS	CARACTERÍSTIQUES	ACTUACIONS	OPINIÓ
Skins			
Racistes			
Botelloners			
Incívics			

3. Coneixes el significat d'aquestes paraules, sinó cerca informació, entre companys, consultant bibliografia o internet.

Civisme.

Assertivitat.

8. Com ens ha canviat la vida en els últims 20 anys?

Buscar informació específica a partir dels coneixements previs

OBJECTIUS DEL LLENGUATGE.

- Llegir selectivament, amb l'objectiu de trobar una informació concreta.
- Cercar objectius que guiïn la lectura.
- Deixar de banda tot el que no s'ajusta a la recerca dissenyada.
- Desenvolupar hipòtesis.
- Passejar la vista pels textos i traure conclusions.
- Jugar a investigar amb les paraules.
- Fer ús de l'expressió oral, per manifestar opinions, opcions i defensa alternatives.

OBJECTIUS DE HABILITATS SOCIALS.

- Treballar: El pensament de mitjans-fins, com una capacitat complexa que suposa saber marcar-se objectius, saber analitzar els recursos de què es disposa per assolir aquest objectiu, saber convèncer els altres per tal que col·laborin i saber programar i temporalitzar les actuacions que ens portaran al fi. És a dir fixar-se objectius i organitzar els mitjans.
- Expressar els coneixements, experiències i els sentiments respectant les aportacions dels altres.
- Identificar i reconèixer les dependències que tenim d'alguns aparells i serveis.
- Aprendre a organitzar-se en activitats compartides.

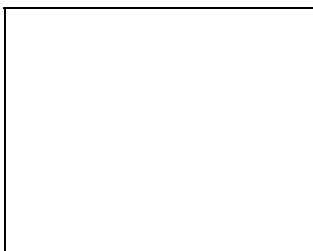
Procés d'elaboració:

1. Realitzem una pluja d'idees, parlant dels canvis dels darrers anys. I com ens han afectat a la nostra vida.
2. Oralment, els alumnes es plantegen quins falten i que per ells són importants.
3. Es motiva als alumnes per parlar sobre la necessitat de tots aquests productes i serveis que ni ens imaginàvem fa 20 anys.
4. Es fan grups de 4 o 5 companys per fer una lectura dels textos buscant una informació concreta.
5. Es practica la recerca específica, buscant característiques i dates i nivell de dependència dels productes i serveis seleccionats.
6. Realitzem una llista de tots els productes segons la seva importància per cada alumne.
7. Es pensa en eliminar tres productes o serveis, que per errades encara no han sigut descoberts; Quins triaríeu?
8. Defenseu oralment quins són els 3 o 4 que considereu imprescindibles per la vostra vida diària.
9. **Participar al joc de amb tu i sense tu.**

ACTIVITATS

Abans de començar les activitats es pot realitzar una pluja d'idees, parlar dels canvis dels darrers anys. I com ens han afectat a la nostra vida. Oralment plantegen quins falten en la llista dissenyada i quins considerem són molt importants.

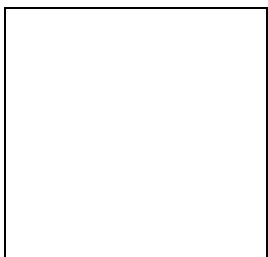
1.- Pràctica aquesta manera de llegir consultant la cronologia que tens a continuació per completar els anys que corresponguin a cada producte o esdeveniment: Hi pot subratllar.

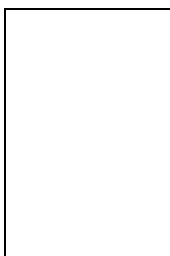
L'ordinador. És el que més ha canviat la vida. El 12 d'agost de 1981 va sortir a la venda el primer ordinador o PC. El seu fabricant era l'empresa informàtica IBM. Des d'aleshores el potencial de memòria i prestacions dels ordinadors no ha parat de créixer.

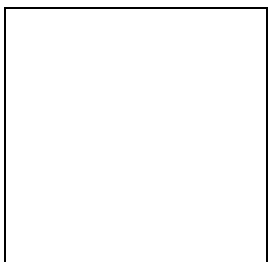
El boli pilot. Va significar una autèntica revolució en el mercat de l'escriptura, ara fa uns 25 anys. A diferència dels bolígrafs convencionals com el BIC, els pilot han convençut molta gent, ja que permeten escriure de manera més àgil.

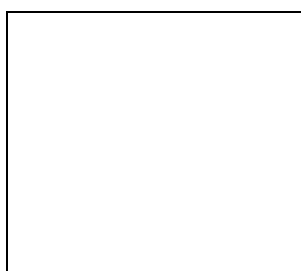
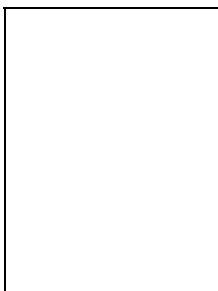
La televisió en color. Una de les innovacions més importants dels últims darrers 25 anys és poder veure la televisió en color en lloc de blanc i negre. Es va popularitzar entre finals dels anys setanta i principis dels vuitanta, però si hi ha una data que marca el boom dels televisors en color és el 1976. A l'estat espanyol la producció va passar de 71.000 unitats (1975) a 240.000 (1976).

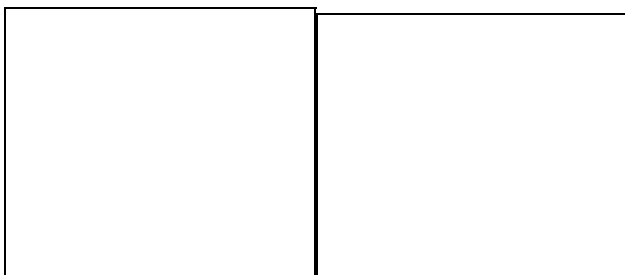
Comandament a distància. A partir dels anys vuitanta vam poder engegar i parar la televisió o canviar de canal sense aixecar-nos de la cadira. Ara també fem servir el comandament per activar l'equip d'àudio o l'aire condicionant.

El disc digital ha convertit el vídeo convencional en un anacronisme. Apareix amb força a partir del 2001.(A l'estat espanyol es van vendre 448.914 unitats) però sobretot es ven el 2002: 1.471.882 unitats

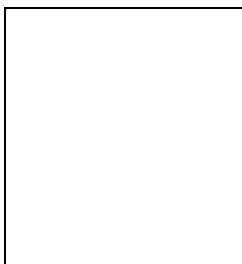
El correu electrònic. És ràpid i treballa a distàncies remotes. El correu electrònic es va popularitzar considerablement a partir del 1997. Milers de textos i imatges són enviats diàriament entre les persones a través de la xarxa.

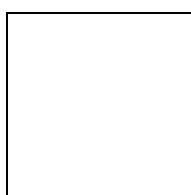
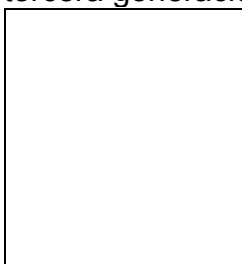
Grans superfícies comercials: Durant la dècada dels vuitanta vam anar abandonat el comerç de tota la vida per entrar als hipermercats i grans àrees comercials.

Aire condicionat. Els vehicles d'alt estànding ja en gaudien cap al 1975. Va ser a principis dels anys noranta que es va incorporar amb força en la majoria de models i marques. Es va acabar de passar calor al cotxe.

Mòbil. La primera trucada per telèfon mòbil la va fer Martín Cooper, de Motorola, el 1973. Sis anys més tard, a Suècia, Ericsson va aconseguir el primer mòbil per a cotxes. La majoria de nosaltres, però, van començar a tenir-ne a partir de mitjan anys noranta (1995 va ser un dels objectes més regalats per Nadal) poc a poc van evolucionant, ja és parla de la tercera generació, més versàtils i intel·ligents.

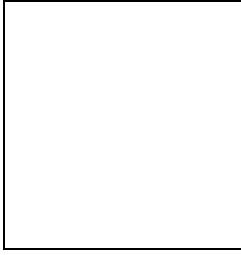
Pircing. La tradició de foradar parts del cos és ancestral en moltes cultures, però des de fa dos o tres anys el pircing és, després dels tatuatges, una moda força estesa. A qualsevol part t del cos, de tots els colors i de totes les formes.

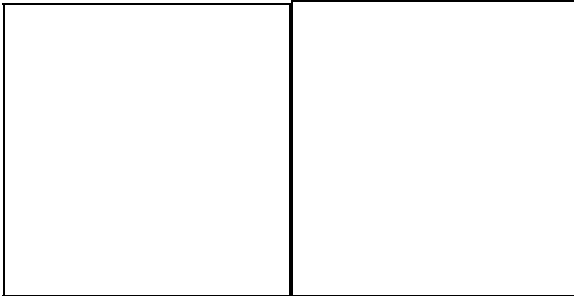
Les sales multicines. Anar a un multicine i poder escollir entre les deu o quinze pel·lícules que es projecten aquella tarda és un luxe molt recent. Tal com els entenen avui en dia els multicines, es van començar a estendre a mitjan dels anys noranta.

El caixer automàtic. Actualment tothom traiem euros fàcilment d'un caixer automàtic. A l'estat espanyol, però van començar a proliferar pels carrers a principis dels anys vuitanta. Actualment un 70% dels bitllets que es posen en circulació surten dels caixers. A part de traure diners en efectiu, avui ens són útils per carregar targetes telefòniques o moneders electrònics, comprar entrades per espectacles, etc.

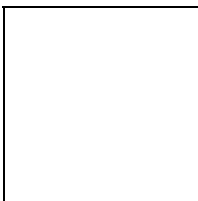
Bolquers d'un sol ús. No fa pas tant temps, els bolquers s'havien de rentar per poder-los tornar a fer servir. El 1971 van començar a sortir els bolquers en forma de compresa de cel·lulosa que es posaven amb una pic de plàstic. El 1976 va arribar el primer bolquer sol, sense el plàstic, i això va fer que a finals dels anys setanta es convertís en un producte de masses. En 1982 es van comercialitzar els bolquers com es coneixen avui en dia, amb elàstics laterals ajustables.

La bicicleta tot terreny(BTT) va néixer a final dels anys setanta a Califòrnia i un dels seus màxims impulsors va ser Gary Fisher. La bicicleta de muntanya va ser el resultat d'aplicar algunes modificacions a la bicicleta tradicional: se li van posar rodes més amples, un xassís més robust, diverses marxes....Tot amb l'objectiu de poder pedalejar per camins de muntanya, tal com vam començar a fer a la dècada dels vuitanta.

Targeta de crèdit . El 1977 va néixer la marca Visa, la més popular de totes les targetes de crèdit, i el 16 de març de 1979 es va crear la filial espanyola. A partir dels anys vuitanta el pagament amb targeta va popularitzar-se.

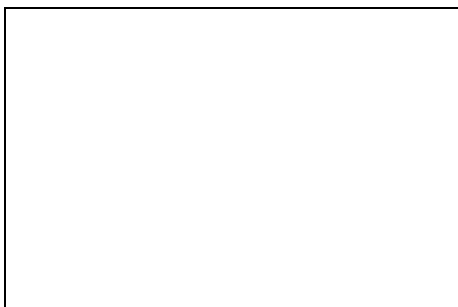
TV3. L'11 de setembre del 1983 va néixer TV3 .per primera vegada teníem una televisió que es dirigia als telespectadors íntegrament en català. Vint anys després s'ha convertit en la nostra i té dos canals més el 33 i el 3/24.

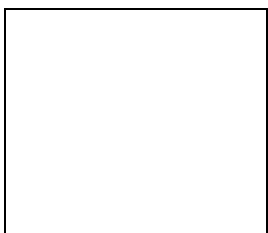
La hamburguesa, tal com la coneixem actualment, considerada per molt menjar escombraria (basura) , va començar a comercialitzar-se al nostre país procedent d'Amèrica al voltant dels anys seixanta. Actualment és un dels menjar preferits dels joves.

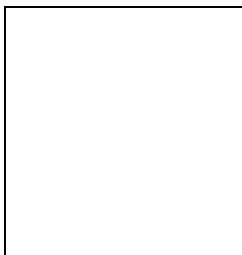
L'Euro. Sembla que fa anys, però només fa quatre dies, des de l'1 del 2002, que tenim entre nosaltres, La seva introducció va provocar maldecaps a empreses i particulars, i una considerable inflació dels preus, però al cap de gairebé dos anys, ja ens hem acostumat a comptar en la mateixa moneda que utilitzem gairebé tres-cents milions d'uropeus. La pesseta i el franc queden, doncs, molt lluny, almenys en aparença.

Els grafitis han existit sempre, però és al voltant de 1965 ... quan apareixen com un moviment protesta, però al mateix temps artístic. És com un signe d'identificació de determinats joves.

Vídeo jocs domèstics. Entre els joves es van començar a fer populars als anys vuitanta i el 1989 va aparèixer el Game Boy de Nintendo. Els vídeo jocs s'han anat perfeccionant avui es poden visualitzar a través de sofisticades consoles.

Shin Chan. Un nen de 5 anys , Shinnosuke Nohara, (Sjin chan per als amics), ha revolucionat els dibuixos animats. Nascut al Japó en format de còmic, de seguida va ser a la pantalla. TV3 emetia els primers capítols l'abril de 2001.

2. Ompliu aquesta graella, ficant l'any aproximat, la característica principal i el vostre nivell de dependència d'aquest producte (si és molt necessari per la vostra vida quotidiana o si podeu passar sense ell)Els productes estan barrejats.

Producte	ANY	Característica.	Nivell de depedència alt / mitjà/ baix.
1.L'ordenador			
2.El boli pilot			
3.Vídeo jocs domèstics			
4.La televisió a color.			
5.El comandament a distància.			
6.L'euro.			
7.Shin Chan			
8.DVD			
9.Correu electrònic			
10.Grans supermercats.			
11.Grafit			
12.Hamburguesas			
13.TV3			
14.Targeta Visa			
15.Aire condicionat			
16. Mòbil			
17 Pircing.			
18.Sales multicines			
19. Caixer automàtic.			
20. Bolquers			
21. BTT.			

3.- . Realitza una llista de tots els productes segons la seva importància que tu els hi vols donar.

1.	2.	3.
4.	5.	6.
7.	8.	9.
10.	11.	12.
13.	14.	15.
16.	17.	18.
19.	20.	21.

4.- Penseu, que teniu que eliminar tres productes o serveis, que per errades encara no han sigut descoberts; Quins triaríeu?

5. – Exposició oral: Defenseu oralment quins són els 3 o 4 que considereu imprescindibles per la vostra vida diària.

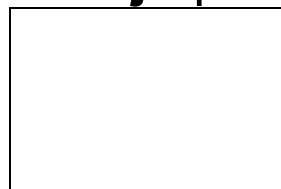
6. . Participar al joc de amb tu i sense tu.

Consisteix al igual que el joc de la capsa sorpresa, en què tots asseguts en cercle, s'aixeca un alumne i té que defensa un producte imprescindible per a ell, a continuació un altra té que defensa la idea contraria, demostrant com els nostres avantpassats podien passar sense ell. I així fins a participar tots.

Analitzar si algun producte s'ha quedat sense defensar, o si algun producte no ha tingut oposició. És important fer després una autoavaluació d'aquesta activitat i dels resultats.

“ 9 Viatja pel món de

manera organitzada”

Seguir uns objectius i una organització.

OBJECTIUS DEL LLENGUATGE.

- Practicar l'expressió oral, mitjançant una exposició d'un viatge virtual, argumentant llocs per visitar i els millors itineraris a seguir fent ús del metro.
- Llegir selectivament, amb l'objectiu de trobar una informació concreta.
- Cercar objectius que guiïn la lectura.
- Deixar de banda tot el que no s'ajusta a la recerca dissenyada.
- Desenvolupar hipòtesis.
- Passejar la vista pels textos i traure conclusions.
- Fer ús de l'expressió oral, per manifestar opinions, opcions i defensa alternatives.

OBJECTIUS DE HABILITATS SOCIALS.

- Treballar: El pensament de mitjans-fins, com una capacitat complexa que suposa saber marcar-se objectius, saber analitzar els recursos de què es disposa per assolir aquest objectiu, saber convèncer els altres per tal que col·laborin i

saber programar i temporalitzar les actuacions que ens portaran al fi. És a dir fixar-se objectius i organitzar els mitjans.

- Aprendre a organitzar-se en activitats col·laboratives.
- Compartir la organització d'un viatge, aprendre a acceptar les idees dels altres i de manera pràctica dissenyar a partir d'uns objectius clars el disseny d'un treball de recerca.

Procés d'elaboració:

1. Realitzem una pluja d'idees, aportant tots els coneixements previs, de les tres ciutats proposades per viatjar: Barcelona, Praga i Roma.
2. Els alumnes s'agrupen per grups de 4 o 5 alumnes i fan una lectura dels tres textos, en que es proposa fer un recorregut per tres ciutats.
3. Quan ja es tenen clars els llocs a visitar i una visió ràpida del plànol del metro de la ciutat. Hi ha que dissenyar recorreguts per arribar als punts claus de la ciutat.
4. Investigar quina línia és la més adequada, quina és la parada de sortida i la d'arribada.
5. Els alumnes poden tenir opció a visitar més llocs de les ciutats recomanades, però sempre han de remarcar el seu itinerari de partida i arribada.
6. Com a treball de recerca en grup, se'ls demana, escollir una ciutat amb metro : Londres, Lisboa, Paris, etc..
I pensar entre tots, llocs per visitar i el seu itinerari.
Després fer una exposició tot el grup davant de la resta de la classe, proposant un viatge al lloc elegit.

Activitats .

- 1. Donant pas a la imaginació. Pensa que has anat a Barcelona per visitar un amic que has conegut xatejant per internet .**

Et proposem un dia especial.

Arribaràs a Barcelona a les 10 del mati amb autocar, que et deixarà en la Zona Universitària.

Amb el teu amic has quedat a casa seva a Poblenou a les 4 de la tarda, ja que ell treballa fins aquesta hora. Decideixes fer una visita turística per Barcelona. Bona idea! Endavant!

- 1r.** Penses que seria interessant visitar la Sagrada família.

2n. Passejar pel passeig de Gràcia i un cop allí arribar fins a les Rambles i fer una visita guiada pel Liceu.

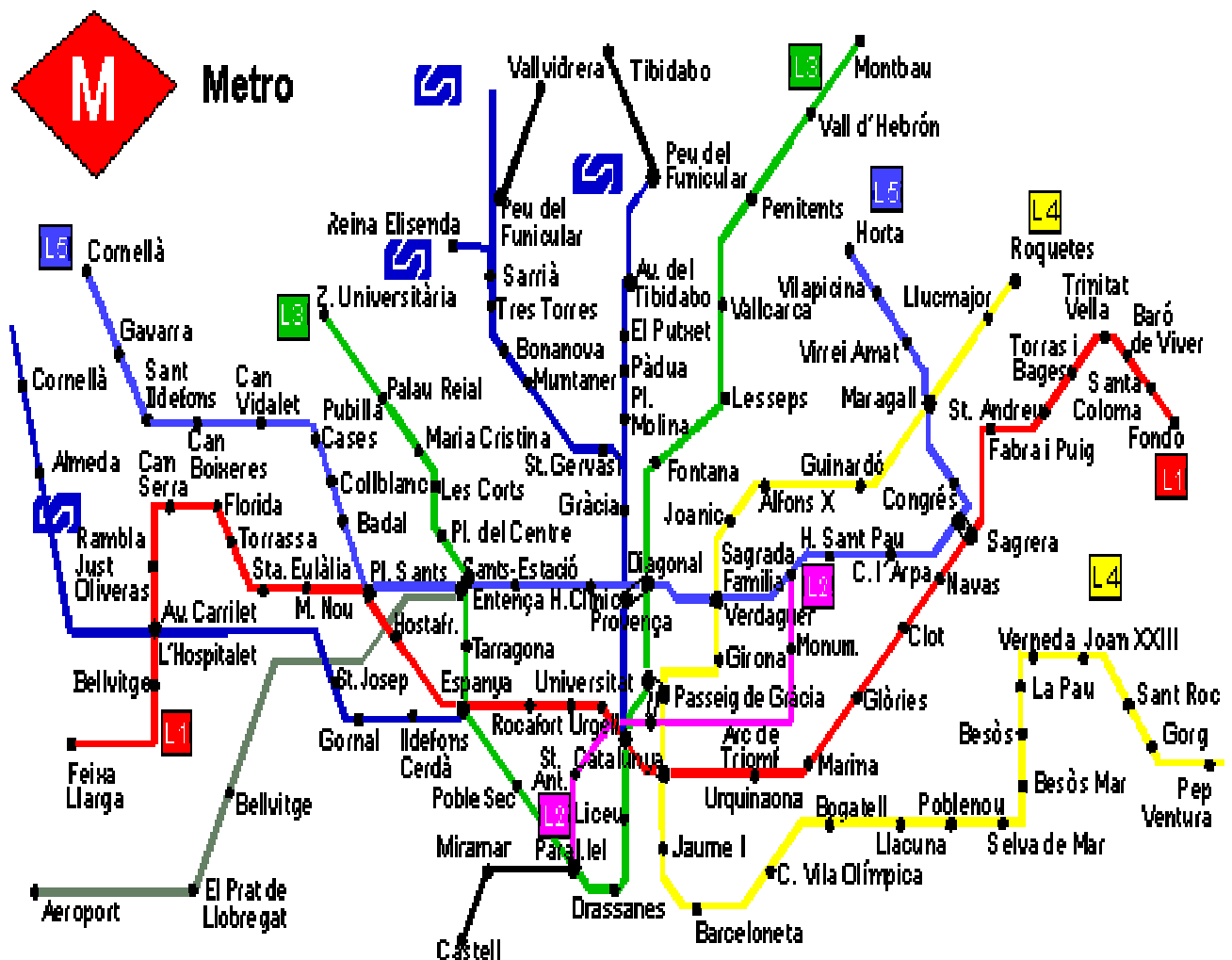
3r . Després anar a dinar a la Barceloneta.

4rt Un cop acabat el dinar, presentar-te a la cita que tenies amb el teu amic internauta. Un cop realitzada la trobada corresponent, tots dos decidiu passar la tarda en el Tibidabo.

5è Després d'una divertida estada en Barcelona, has de tornar a casa, recorda l'autobús surt del Palau Reial

Tens sort ! Has pogut adquirir un plano del metro de Barcelona. Tranquil·lament dissenya els itineraris i les parades de metro que faràs per seguir el recorregut dissenyat.

Bon viatge!

1. Per anar a la:

Sagrada Família:.....

2. Per passejar-te per

Gràcia:.....

3. Realitzar una visita guiada al

Liceu:.....

4. Dinar a la

Barceloneta:.....

5. Arribar a les 4 a

Poblenou:.....

6. Passar la tarda al

Tibidabo:.....

7. Agafar l'autocar de tornada al Palau

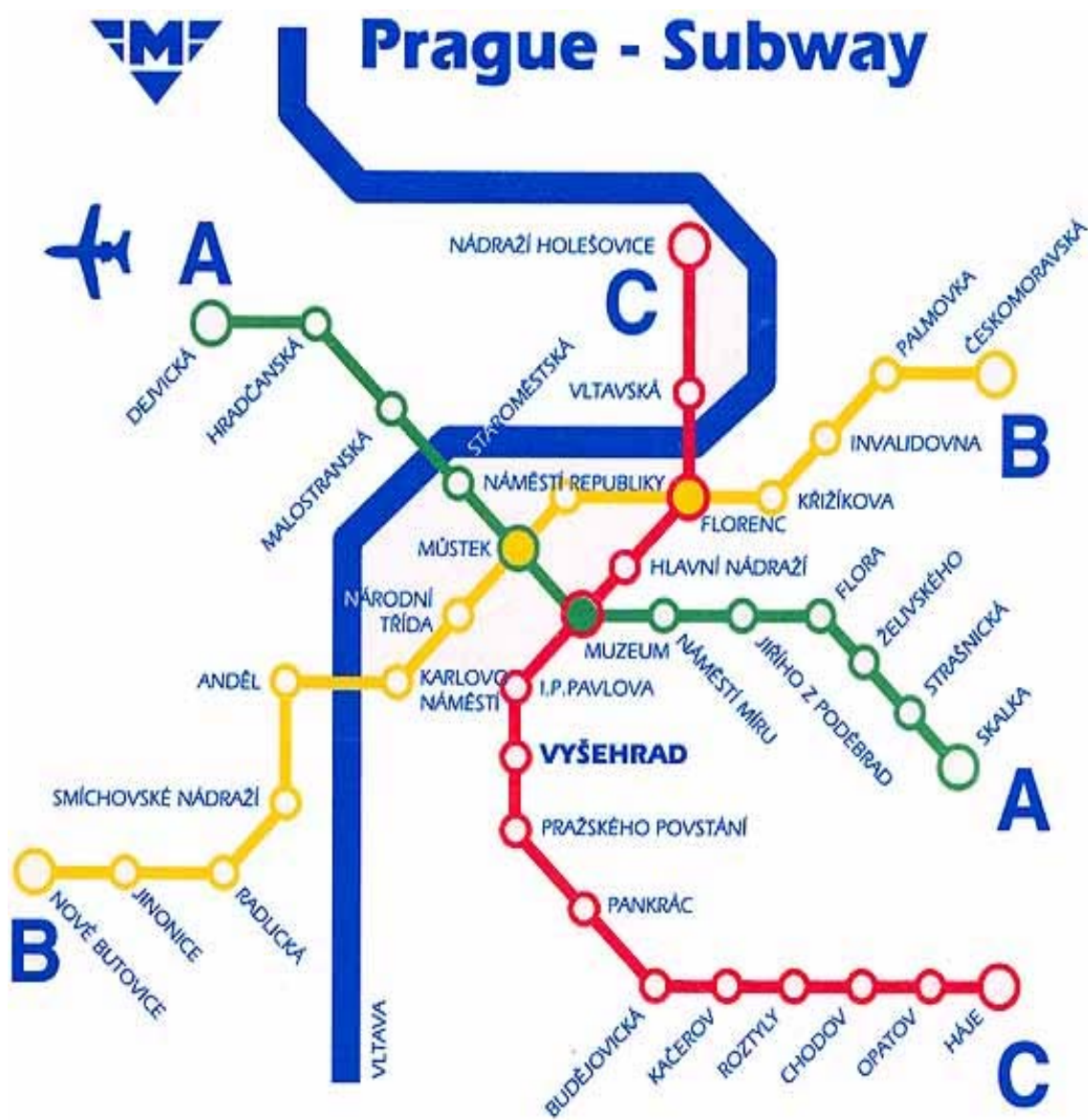
Reial.....

2. Aquest estiu amb la teva família heu pensat realitzar un viatge a Praga.

Teniu molt clar el que teniu que visitar: La plaça de l'Ajuntament (Namesty Republicy) diuen que hi ha un rellotge astronòmic molt interessant a part d'un gran ambient, el pont de Karolo famós per les seves imatges i vistes i pels petits mercats d'objectes típics del país i per últim el barri del Castell per poder veure el canvi de guàrdia .

El vostre hotel està situat en el barri de Pankràc i el primer que heu fet només arribar és demanar un plano del metro de Praga, perquè ja estàveu informats que són molt barats i a més a més ofereixen un bon servei.

Bon Viatge!

- Sortiu del barri de Pankrac i aneu a la plaça de l'Ajuntament (**Namesty Republicy**). Quin recorregut fareu?

- Després de la visita, penseu en passejar pel pont de karolo, us haveu assabentat que la parada més propera és Karlovo Námesti. Quin és el millor recorregut?

- Torneu al vostre hotel, però teniu clar que al dia següent visitareu el barri del castell i la parada de metro més propera és Malostranska. Com planificareu el recorregut?

3. Ets una persona amb sort, durant aquest curs esteu organitzant un viatge de final de curs a Itàlia.

Has decidit formar part de la comissió que organitza el viatge i penses que seria interessant tenir clar des d'un principi el llocs que voleu visitar i quin recorreguts fareu.

Entre tots decidiu visitar ; El Vaticà , La Fontana de Trevi, la plaça d'Espanya i el Coliseu Romà.

Teniu reservat plaça en l'hotel Carrobbio situat a prop de la parada de metro ANAGNINA.

- El primer dia decidiu visitar el vaticà que està situat en la parada de metro OTTAVIANO - SAN PIETRO.
Quin recorregut fareu? Quines parades i línies agafareu?

- El segon dia penseu que seria interessant passejar per la plaça Espanya (Parada de metro PZA Di SPAGNA)) i veure la Fontana de Trevi.(parada de metro: LEPANTO))
Quines parades recorrereu i amb quina línia?

- I el darrer dia, us acomiadeu de Roma visitant el Coliseu que té la parada més pròxima en COLOSSEO i ja aprofiteu per arribar a l'aeroport de tornada a Espanya.

Quin serà el vostre darrer itinerari?

4. Teniu opció a proposar la visita a tres llocs més de les ciutats treballades, però sempre heu de remarcar el seu itinerari de partida i arribada.

5. Ara és el moment de treballar per lliure, us proposem com a treball de recerca en grup, escollir una ciutat amb metro : Londres, Lisboa, Paris, etc..

I pensar entre tots, llocs per visitar i el seu itinerari.

Després podem fer una exposició oral tot el grup, davant de la resta de la classe, proposant i argumentant un viatge virtual per la ciutat elegida. Ànims i sense por defensa la teva proposta.

10. Fer ús del llenguatge musical com un altre sistema de comunicació.

Comprendre el significat d'una situació a través del llenguatge del ritme i la música.

OBJECTIUS A TREBALLAR LLENGUATGE:

- Conèixer un altra tipus de llenguatge: el musical.
- Desenvolupar la capacitat de la memorització i utilització del llenguatge en una altra vessant més lúdica que la típica comunicació.
- Entendre el text amb tots els detalls, practicant la lectura atenta i cercant possibles significats.
- Diferenciar el llenguatge formal, d'informació del llenguatge per transmetre sentiments de forma musical.
- Facilitar l'articulació de sons mitjançant la melodia i les rimes.
- Reconèixer la retornada de les cançons, les formes repetitives amb estructures rítmiques.
- Treballar elements suprasegmentals: ritme, entonació, melodia, musicalitat.
- Compara les semblances i diferències de la mateixa cançó en català i castellà.

COMPETÈNCIES SOCIALS:

- Desenvolupar actituds de comprensió i d'empatia, a traves de escoltar les lletres de les cançons i poder entendre la situació emocional de l'autor, els seus sentiments i el missatge que vol transmetre.

- Compartir en grup unes experiències lúdiques, fent ús del llenguatge musical.
- Diferenciar entre la funció lúdica i reguladora del llenguatge.
- Practicar l'assertivitat, defensant les teves preferències i acceptant la dels altres.

PROCÉS D'ELABORACIÓ

1. Farem una lectura individual de les cançons.
2. Lectura en veu alta, voluntàriament, pronunciant i entonant adequadament.
3. Analitzar la lletra de les cançons per entendre el significat que vol transmetre l'autor.
4. Comparar la cançó, "Paraules d'amor" en versió catalana i castellana, cercant els possible canvis en les paraules i l'estructura de les oracions.
- 5.- Treballar el significat de frases fetes, expressades en la cançó
- 6.- Ficar finalment les cançons per poder-les escoltar i compartir la funció lúdica i musical del llenguatge.
- 7.- Aprofitat per repetir l'audició de les cançons, però ara cantant-les tots plegats.
- 8.-Exposar davant el grup la cançó que més agrada a cada alumne, raonant el motius i treballant la lletra i la melodia de la cançó.

ACTIVITATS.

- 1. Lectura individual i tranquil·la del textos musicals.**
- 2. Lectura en veu alta i voluntàriament, realitzant una entonació i una puntuació adequada dels textos.**

CANÇONS:

**Paraules d'amor, Aquelles petites coses. (Joan Manel Serrat).
Mai trobaràs el teu príncep blau, Sota una estrella. (Sopa de cabra)**

Paraules d'amor

Versió catalana	Versió castellana.
<p>Paraules d'amor.</p> <p>Ella em va estimar tant... Jo me l'estimo encara. Plegats vam travessar Una porta tancada. Ella, com us ho podré dir, Era tot el meu món llavors, Quan en la llar cremàvem Només paraules d'amor.</p> <p>Paraules d'amor senzilles i tendres. No en sabíem més, teníem quinze anys. No havíem tingut massa temps Per aprendre'n, Tot just despertàvem del són dels infants.</p> <p>En teníem prou amb tres frases fetes Que havíem après d'antics comedians. D'històries d'amor, somnis de poetes, No en sabíem més, teníem quinze anys...</p> <p>Ella qui sap on és, Ella qui sap on para. La vaig perdre i mai més He tornat a trobar-la. Però sovint en fer-se fosc De lluny m'arriba una cançó.</p> <p>Velles notes, vells acords, Velles paraules d'amor.</p> <p>Paraules d'amor senzilles i tendres No en sabíem més, teníem quinze anys. No havíem tingut massa temps Per aprendre'n, Tot just despertàvem del són dels infants.</p>	<p align="center">Palabras de amor</p> <p>Ella me quiso tanto Yo aún sigo enamorado Juntos atravesamos nostalgias del pasado. Ella, como os diría... Era mi luz y mi razón Cuando en la lumbre ardían Sólo palabras de amor.</p> <p>Palabras de amor sencillas y tiernas Que echamos al vuelo por primera vez Apenas echamos al vuelo por primera vez Apenas tuvimos tiempo de aprenderlas Recién despertábamos de la niñez.</p> <p>Nos bastaban esas tres frases hechas Que entonaba aquel trasnochado galán De historias de amor , sueños de poeta. A los quince años no se saben más.</p> <p>Ella, donde andará Talvez aún me recuerde Un día se marchó Y jamás volví a verla. Però cuando oscurece lejos, Se escucha una canción</p> <p>vieja música que acuna Viejas palabras de amor.</p> <p>Palabras de amor sencillas y tiernas Que echamos al vuelo por primera vez Apenas echamos al vuelo por primera vez Apenas tuvimos tiempo de aprenderlas Recién despertábamos de la niñez.</p>

Lletra i música : Joan Manel Serrat.

AQUELLES PETITES COSES

Versió catalana	Versión castellana
<p>Son aquelles petites coses</p> <p>Un sempre es creu Que les marceix El temps i l'absència. Però el seu tren Ara se'n va, Ara retorna...</p> <p>Que ens va deixar un temps de roses En un racó. En un paper O en un calaix.</p> <p>Pacients, t'assetgen</p>	<p>Aquellas pequeñas cosas.</p> <p>Y uno se cree Que las mató El tiempo y la ausencia. Pero su tren Vendió boleto De ida y vuelta.</p> <p>Son aquellas pequeñas cosas, Que nos dejó un tiempo de rosas En un rincón, en un papel O en un cajón.</p> <p>Como un ladrón</p>

<p>Com aquell lladre Darrere una porta. Et tenen pres Sota els seus peus Com fulles mortes Que el vent aixeca aquí o allà.</p> <p>S'enlairen tristes per arreu I ens fan plorar Sense avisar Quan ningú No ens veu...</p>	<p>Te acechan detrás de la puerta. Te tiene tan a su merced Como a hojas muertas Que el viento arrastra allá o aquí...</p> <p>Que te sonrían tristes y No hacen que lloremos cuando Nadie nos ve.</p>
---	---

Lletra i música : Joan Manel Serrat.

CANÇONS DE SOPA DE CABRA

MAI TROBARÀS EL TEU PRÍncep BLAU	SOTA UNA ESTRELLA
<p>No estàs farta d'esperar Sempre aguantant aquesta farola, Amb pluja-neu, amb vent i fred, Sempre en la mateixa postura. Jo ja en tinc prou d'aquest color, Busca't un geni que et compregui. Podríem dir que en aquest moment, No em funciona la conjuntura. Has tirat el temps per la finestra I ara princesa on aniràs Mira't als ulls, posa els peus a terra, Pren el que tinguis al teu costat. Perquè mai trobaràs el teu príncep blau, Mai trobaràs el teu príncep blau. Fes un creuer o un viatge llarg Medita un temps a la muntanya Que el aire pur sempre va bé I clarifica les idees. Jo ja no entenc el teu patiment Ja sé que ningú t'estima Però que hi farem si aquest govern No havia prevista la teva crisi. CHORUS Mai trobaràs el teu príncep blau Mai trobaràs el teu príncep blau CHORUS Mai trobaràs el teu príncep blau Mai trobaràs el teu príncep blau Mai trobaràs el teu príncep blau Mai trobaràs el teu príncep blau.</p>	<p>No té masses coses clares si veu problemes passa de llarg. Porta buides les butxaques i el cor obert quan el sol se'n va. Pren el camí de la lluna blanca dins els seus ulls la podràs veure brillar. La seva sempre és la nit més llarga. No busca res que amb la mà pugui tocar. Sota una estrella hi haurà algú sempre que estigui com tu que estigui perdut. De dia quan torna a casa compta en veu alta els minuts i els anys i mira els records com passen mentre espera tornar a marxar. Vol anar més lluny, on els somnis neixen, tren de l'amor que no sap si parará. No entén perquè tot va tant de pressa per cada tren que perd un somni morirá. Sota una estrella ... Laralalalaralalala ...</p>

3.- Anàlisi de les cançons

Interrogants que ens plantegem?	Paraules d'amor	Aquelles petites coses	Mai trobaràs el teu príncep blau
1. Quin és el tema de la cançó?			
2. Hi ha tornada?			
3. A qui va adreçada?			
4. Quines paraules es repeteixen?			
5. Quantes estrofes té?			
6. Quin fragment t'agrada més?			
7. Quina consideres que té més ritme?			
8. Quines paraules no coneixes el seu significat?			

4.- Analitzeu en grup, els canvis que hi ha de les cançons: Paraules d'amor i aquelles petites coses en la versió catalana i castellana.

Cançons	Paraules canviades	Paraules desaparegudes	Paraules afegides
Paraules d'amor			
Aquelles petites coses			

Feu una valoració sobre quina versió us agrada més, justificant els motius.

5.- Treballar el significat de frases fetes, expressades en la cançó.

Paraules d'amor:

- a) Plegats vam travessar una porta tancada.
- b) Tot just despertàvem del són dels infants.
- c) En teníem prou amb tres frases fetes. Que havíem après d'antics comedians.

Aquelles petites coses:

- a) Un sempre es creu que les marceix el temps i l'absència.
- b) Pacients, t'assetgen com aquell lladre darrere una porta.

Mai trobaràs el teu príncep blau.

- a) Has tirat el temps per la finestra i ara princesa on aniràs.
- b) Que el aire pur sempre va bé i clarifica les idees.

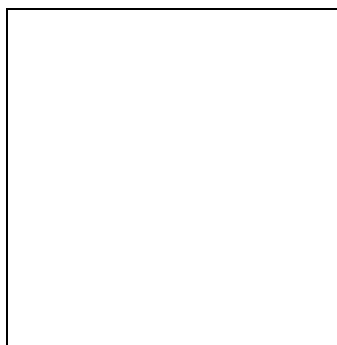
6. –Finalment escolteu les cançons, segur que després d'haver treballat el seu significat, les entendre millor i inclòs les valorareu d'un altra manera.

7.- Podeu compartir amb els companys la funció lúdica i musical del llenguatge i aprofitat per repetir l'audició de les cançons, però ara cantant-les tots plegats.

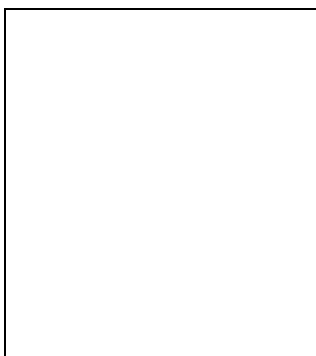
8.- Recerca de la cançó que més t'agrada.

- a) Primer pensa en la cançó que t'agradaria compartir amb els teus companys.
- b) Cercar la lletra de la cançó i la pots donar fotocopiada als teus companys.
- c) Explica per què has seleccionat aquesta cançó, justifica els motius.
- d) Es pot escoltar amb els teus companys.
- e) I finalment demanar als teus companys la seva opinió. Pensa que has d'estar obert a tot tipus d'aportacions i idees, recorda que no tothom tenim els mateixos gustos.

2ª PART

“PETITES HISTÒRIES D'UNS ALUMNES DE SECUNDÀRIA”

2. PART.

SUMARI	Pàg.
2.1. Identificació. “T’identifiques amb aquest alumne?”.	114
2.2. Dramatització. “Role Playing” “No me gusta estudiar”	120
2.3. Inferir informació. “ Analitzar un problema de convivència”.	125
2.4. Entendre un text en tots els detalls “Tú eres la oveja negra no...pues te sientas el último y ya está...”	129
2.5. Comparar diferents textos amb informació semblant. “Perquè a mi em costa molt tot”.	135
2.6. Analitzar les idees que l’autor vol transmetre. “Sincerament és una p....., que passin de tu”.	142
2.7. Sintetitzar un text llegit, per demostrar un bon nivell de comprensió lectora. “Al final t’acostumes a les sancions”.	150
2.8. L’expressió oral, com a primer esglaió per entendre o comprendre textos. “ Senzillament desconnecto, sóc un autèntic especialista en desconnectar”	156
2.9. Descriure i narrar experiències pròpies o conegudes. “ Donar la nota”	162
2.10. Relacionar tipus diferents d’informació: descriptiva i narrativa. “ Qui és qui?”	170

2ª PART:

PETITES HISTÒRIES D'UNS ALUMNES DE SECUNDÀRIA.

2.1. IDENTIFICACIÓ.

OBJECTIUS A TREBALLAR.

COMPETÈNCIES SOCIALS:

- Activar el pensament causal com la capacitat de determinar l'origen o causa del problema. És l'habilitat de dir "el que aquí passa és..." i donar un diagnòstic encertat de la situació.
- Treballar el pensament de perspectiva. Situant-se en el lloc de l'altre. Oposat al egocentrisme. Comprendre per què pensa així una persona, per què actua de determinada manera. És el pensament que facilita l'empatia o sintonia afectiva amb els altres.
- Expressar sentiments i emocions relacionats amb experiències pròpies o d'altres companys.
- Argumentar la pròpia opinió, respectant sempre la dels altres.
- Exposar sense por qualsevol problema de convivència i escoltar el dels companys.

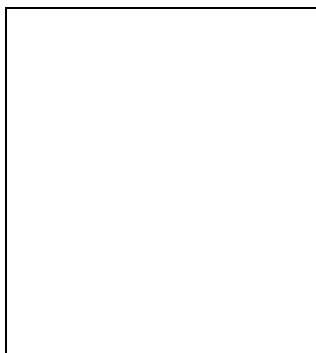
COMPETÈNCIES LINGÜÍSTIQUES.

- Aportar com a subjecte actiu, els seus coneixements, experiències i esquemes previs. I poder donar sentit i significat al text.
- Copsar la idea general del text, la manera més pràctica de llegir un text per obtenir-ne la idea global, és donar-hi un cup d'ull, fent que la mirada ressegueixi els titulars, les negretes, o bé cercant les paraules clau, que ens permetin obtenir el significat general.
- Comprendre el significat implícit i explícit de les paraules, les intencions que es poden amagar darrera d'algunes paraules.

PROCÉS D'ELABORACIÓ

1. Farem una lectura silenciosa de la entrevista.
2. Realitzarem entre tots una pluja d'idees per identificar el problema i el tipus d'alumne entrevistat.
3. Capçarem l'idea general. El tema de l'entrevista.
4. Cercarem l'idea principal i les paraules clau de cada pregunta. Cercant sempre el significat literal i implícit de cada expressió.
5. Realitzarem un col·loqui amb una frase del text: On els alumnes puguin manifestar les seves opinions lliurement, sense por a fer el ridícul; però respectant sempre l'opinió dels companys.
“ Els pares, ja ho saben que està tot perdut....ho han donat tot per perdut....”
6. I farem per grups un joc de Rols: Alumne, pare/mare i tutor (ficant-nos en el paper d'un altre)
7. **JOC DE PASSAR EL LLISTÓ.** Presentació davant dels companys, dient algun problema de convivència que s'hagi viscut personalment.

T'IDENTIFIQUES AMB AQUEST ALUMNE?

ENTREVISTA A UN ALUMNE DE L'ESO

T'han fet alguna sanció al centre? **Sí. De totes les classes, unes 20 o 30; menys de disciplina...que em sembla que no m'han fet cap, però de les demés de totes...d'expulsió, de sanció, d'incidència... i ja no sé més...m'han obert un expedient...**

Has estat fora del centre expulsat? **Dues vegades. Però aquestes dues vegades d'una cosa...l'únic que quan ja estava expulsat ..el consell escolar va decidir un altra setmana perquèvaig estar expulsat dues setmanes....**

Contestes als professors? **És que... de contestar...cada vegada que obro la boca la cago...és que cada vegada que obro la boca la cago...no ho faig exprés és que ja et surt de la boca...saps...cada dos per tres, un dies....(expulsat)**

Conta alguna entremaliada? **Vaig fer tantes!....Home li vaig fotre una ratlla de punta a punta al cap d'estudis d'allà dalt....una ratlla al cotxe...sí. Perquè en feia donar voltes....és que cada dia ... feia 50 voltes al camp del centre.**

Has fet pila alguna vegada? **Sí. Tu feies pila a Primària? Sí a 6è, però vaig fer una vegada i no vaig tornar a fer més..**

I a Secundària? **Alguna vegada... però és que a vegades...ldic a ma mare...avui no tinc ganes...i es que hi ha dies que estàs, que no tens massa ganes... No ho sé...tens la sensació que perds el temps...és que de tant en tant no va malament fer un dia o dos de festa.... No ho sé aquesta setmana, acabava de dinar i no tenia gens de ganes d'anar a classe....i mira em quedava a casa, tota la setmana passada em vaig quedar a casa... i a més venia una amiga mevabé.... dues amigues meves que no anaven a col·legi....i em venien a veure.Fa massa calor per venir...**

I els pares que et diuen? **Pues res...és que ja ho saben que està tot perdut....ho han donat tot per perdut....**

Els pares et recolzen en això? **A la meva mare no li agrada massa, però sempre diu.... prefereixo que et quedis a casa...que no, que marxis pel carrer i si et passa alguna cosa.**

I el centre no informa als teus pares de les teves faltes? **Han trucat a casa meva...però com ma mare ja ho sap. Però si diu: "que no estava a casa em ficarien un full d'incidència... Sempre diu: si està a casa, malalt.**

EXPRESSIÓ ORAL.

1. Coneixes alumnes que fan igual que l'entrevistat?
2. Quins problemes creus que té aquest alumne?
 - a) Mal comportament a les aules.
 - b) Passotisme.
 - c) Agressivitat
 - d) Massa recolzament dels pares.
3. T'identifiques en algun aspecte amb aquest alumne?
4. Què penses de l'actitud d'aquest noi que com tu, està fent L'ESO?
5. Què penses de l'actitud dels pares?
6. Què consells donaries a aquest alumne?

EXPRESSIÓ ESCRITA.

1. Has capçat la idea general d'aquesta entrevista? Quina és?

2. Completa aquesta graella. Amb la idea principal i les paraules clau de cada pregunta feta a un alumne de l'ESO.

PREGUNTES	Idea principal	Paraula clau
1.T'han fet alguna sanció al centre?		
2.Has estat fora del centre expulsat?		
3.Contestes als professors?		
4.Conta'm alguna entremaliada		
5.Has fet pila alguna vegada a Primària?		

6. I a Secundària?		
7. I els pares que et diuen?		
8. Els pares et recolzen en això?		
9. I el centre, no informa als teus pares de les teves faltes?		

3. COL·LOQUI. Podeu ficar-vos en cercle i parlar d'aquesta expressió feta en l'entrevista, exposant les vostres opinions i experiències.

FRASE: "Els pares, ja ho saben que està tot perdut....ho han donat tot per perdut..."

4. PENSAMENT D'EMPATIA. Fica't al joc d'aquests personatges: El noi entrevistat, el pare o mare d'aquest i el respectiu tutor. Com actuaries, quin seria les teves reaccions en les mateixes circumstàncies.
Es pot fer primer en grups petits i després exposar-les al grup classe.

a) Imagina't que tu ets el noi, què diries? Diries les mateixes coses?

.....
.....
.....

b) Imagina't que ets la mare o el pare? Què diries?

.....
.....
.....

c) Imagina't que ets el tutor d'aquest alumne? Què diries?

.....
.....
.....

5. JOC DE PASSAR EL LLISTÓ.

Realitzarem en cercle i tots asseguts en cadires el joc de passar el llistó

Objectiu.

Presentació de tots els alumnes que participen en aquest crèdit interdisciplinari, aproximació als problemes de convivència, manifestant-los com un assumpte proper a ells que afecta a la seva vida educativa. I que tots es puguin sentir protagonistes de la historia.

Materials:

Un llistó del típics que es fan servir per fer carreres d'atletisme com a símbol que facilita la intercomunicació.

Desenvolupament:

El grup està assegut en cercle. El llistó ho té en principi el professor, ho passa a un membre del grup, però abans de passar-ho diu el seu nom i comenta algun problema de convivència en el que s'ha vist implicat.

Qui rep el llistó diu el seu nom i exposa alguna vivència relacionada amb aquest tema que vol comentar lliurement als companys. Quan tots hagin participat, quedarà formada com una espècie d'equip, amb moltes experiències llançades a l'aire, que poden aportar i ampliar els sentiment de pertànyer al mateix equip.

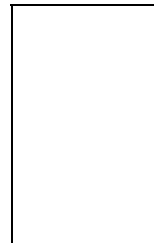
Si hi ha algú que no té cap experiència o senzillament no vol participar, es passarà el llistó a un altre company. Ha de resultar en tot moment una activitat agradable, evitant les situacions obligades o incòmodes.

És important realitzar aquesta activitat per comprovar que hi ha companys que han viscut situacions semblants i que inclòs entre tots es poden cercar solucions.

2.2. DRAMATIZACIÓ, ROLE PLAYING.

¡NO ME GUSTA ESTUDIAR!

OBJECTIUS A TREBALLAR:

COMPETÈNCIES SOCIALS:

- Cercar solucions i estratègies més adequades per millorar la situació.
- Activar el pensament de perspectiva com habilitat cognitiva de situar-se en el lloc de l'altre. Comprendre per què pensa així una persona i per què actua de determinada manera.

COMPETÈNCIES DEL LLENGUATGE I LA COMUNICACIÓ:

- Treballar l'expressió oral: entonació i dramatització del text seleccionat.
- Identificar paraules del llenguatge popular i juvenil.
- Despertar el subjecte actiu de cada alumne, per aportar els seus coneixements, experiències i esquemes previs. I per tant pot donar sentit i significat al text.

Procés d'elaboració.

1. Fem una lectura silenciosa de l'entrevista.
2. Després farem una lectura en veu alta, entre dos alumnes de cada grup.
3. Identificarem les expressions col·loquials del text.
4. Cercarem expressions que ells mateixos han dit o han escoltat a algun company.
5. Respondrem oralment a unes preguntes per comprendre el problema de l'alumne entrevistat.
6. Realitzarem un Role Playing (Preparació, concentració, representació) de l'entrevista.
7. Contrarestarem opinions.
8. Realitzarem un debat. (Sobre el comportament de l'alumne)

ACTIVITATS

A partir d'una entrevista realitzada a un alumne de l'ESO, et proposem realitzar les següents activitats:

1. Realitza una lectura silenciosa d'aquest text.(individual)
2. Realització una lectura en veu alta, entre dos membres del grup (un llegirà les preguntes i l'altre les respostes)

¿Cuándo llegaste aquí al instituto, qué te pareció el centro?
Pues muy grande....había muchas clases....muchos alumnos....muchos profesores. Cuando entre a las clases, ya empecé a ir muy mal....con los alumnos, con los profesores...

¿Por qué empezaste mal? **Porque me juntaba mucho con los alumnos que eran muy malos.**

¿No estudias? **No me gusta estudiar nada.**

¿Qué haces cuando sales del instituto? **Eso sí...no puedo salir...**

¿Te han castigado en casa sin salir?..... **(Afirmación con la cara)**

¿Por qué te han castigado? **Por muchas hojas de incidencia y porque me expulsaron.**

¿De que te han hecho hojas de incidencia? **De acumulación de faltas y de clase...de portarme muy mal y de contestar a los profesores... la más fuerte era contestar a los profesores...insultarlos también...**

¿Insultaste algún profesor? **Le dije: " hijo de puta"**

¿A un profesor le dijiste hijo de puta? **Él no sé si me oyó....pero se lo dije...si él se pone contra mí...normal....**

¿Pero él también te insultó? **Sí...Hombre, a un montón de gente insulta....y la de inglés también...lo único que insulta en inglés...paridas y cosas de esas...**

¿Y cómo sabes que te insulta? **Porque preguntó a los demás que saben inglés...y me lo dicen. Los que no me respetan yo tampoco....y hago lo que me da la gana....**

¿El año que viene crees que pasarás de curso o crees que repetirás?
Repetiré! (Muy seguro y fuerte)

¿Estás seguro de que repetirás...por qué? **Me han suspendido todas....no quiero estudiar.**

¿Y cómo te lo tomas esto? **Tengo que repetir...pues ya suspender...**

¿Y en casa cómo se lo toman, tus padres? **Pues muy mal. Se enfadan mucho conmigo.**

¿Y tú en este instituto, cómo te encuentras? ¿Qué haces cuando no estás a gusto en una clase?
Empiezo a hablar con otros compañeros que tampoco hacen nada o me meto a hacer otros deberes....de otras asignaturas....y hago lo posible para que me expulsen...un profesor me dijo: "Tu haces lo que quieras menos hablar y molestar a la clase y a mí....
¿Cuando acabes en el instituto que piensa hacer? **TRABAJAR!.....si ya se lo dije a mi padre....yo quería salir de aquí para trabajar...**
¿Y de qué quieres trabajar? **En mi bar...me gusta mucho estar ahí...cuando me expulsaron del instituto....trabajaba allí cada día....(largo silencio)**
¿Y estudiar no piensas en estudiar? **NO ME GUSTA ESTUDIAR**
¿Ni un ciclo formativo o algún oficio? **Entonces seguiré menos....no me gusta estudiar....para qué...**

3. Cercar i subratllar paraules o expressions típiques del llenguatge col·loquial dels alumnes de Secundària.

4. Completa aquesta graella.

Expressions que tu has dit alguna vegada semblants a les de l'alumne entrevistat.	Expressions que no has dit mai, però has escoltant a algun company del teu grup.	Expressions que no has dit mai, ni tampoc has escoltant mai en el teu centre.

5. Respon a aquestes preguntes: (Anàlisi del problema)

- a) Quins problemes té aquest alumne?
- b) Quin és el motiu?
- d) Has viscut situacions semblants a la de l'alumne entrevistat?
- c) Hi ha alumnes com aquest en el teu centre?
- d) Com creus que acabarà l'ESO?
- e) Quina és la relació amb els professors?
- f) Quina és la relació amb els pares?
- g) Quina és la relació amb els companys?

h) Com es podria solucionar els seus problemes?

6. Realització d'un ROLE PLAYING o DRAMATITZACIÓ

Consisteix en representar una actuació típica, en aquest cas l'entrevista, amb l'objectiu que es torni real, visible i viscuda de manera que es pugui comprendre millor la situació del protagonista.

Es demana a dos alumnes que representin l'entrevista, assumint els rols del cas (entrevistador i entrevistat), intentant reaccionar com ho faria els personatges a qui representen. És per tant una interpretació teatral d'un problema que afecta o interessa al grup.

Passos a seguir en grup:

- 1r. S'haurà de definir les característiques dels personatges. (Es pot fer servir de base per la discussió d'un problema que afecta o pot afectar al grup)
 - Trets del alumne entrevistat.
 - Quina actitud deu adoptar l'actor que desenvolupa el paper d'entrevistat.
 - Quin serà el seu to de veu.
- 2n. Elegir entre els membres del grup, a dos alumnes que representaran l'entrevista.
 - Lliurement, el que es sentin més identificats o coneguin un cas semblant.
 - Donar uns minuts als intèrprets per identificar-se amb la situació i el seu paper.
- 3r: Representar, visualitzar, comprendre una vivència que afecta o interessa al grup.

7. Contrarestar opinions. Comprovar si les mateixes opinions que tenien en l'apartat 5, comprensió i anàlisi del problema, corresponen amb les que tenen després de realitzar i veure la representació.

8. Debat.

Després de fer la representació, per motivar als alumnes i aconseguir tenir dades concretes, situacions significatives i properes a ells.

Es fan dos grups:

- 1r: Per defensar les aptituds de l'alumne entrevistat.

2n. Per censurar el seu comportament i actitud.

És important que al final es treguin unes conclusions del debat i una valoració d'aquest problema possiblement pròxim als alumnes.

2.3. INFERIR INFORMACIÓ.

Analitzar un problema de convivència.

Tots els parlants disposem d'una gramàtica innata de la llengua que ens permet extraure conseqüències del text que llegim. En la constant emissió d'hipòtesis que fem durant la lectura, podem deduir altres informacions gràcies al context general

OBJECTIUS.

COMPETÈNCIES SOCIALS.

- **Determinar l'origen o causa del problema.** Habilitat de dir “el que aquí passa és...” i donar un diagnòstic encertat de la situació. (Pensament causal).
- **Imaginar el major nombre de solucions a un problema determinat.** Capacitat d'obrir la ment, de veure una possible sortida, una altra...Les persones amb conductes irreflexives o agressives acostumen a estar mancades d'aquest pensament, únicament veuen una sortida. La violenta.(Pensament alternatiu).
- **Preveure les conseqüències d'un dit o d'un fet.** Suposa avançar el pensament i preveure el que probablement passarà.(Pensament conseqüencial).
- **Desenvolupar habilitats d'autoregulació i autocontrol davant els problemes d'agressivitat i racisme.**

HABILITATS COMUNS EN EL LLENGUATGE.

- **Elaborar hipòtesis, prediccions o conclusions sobre el text que és llegeix o s'elabora.**

- Abordar els desajustaments de convivència des d'una posició de diàleg.
- Expressar i argumentar la pròpia opinió sobre temes com l'agressivitat a les aules i els problemes de racisme.
- Fer ús de l'expressió oral per comunicar experiències pròpies i pròximes, donant explicacions sobre alguns comportaments.

PROCÉS D'ELABORACIÓ

1. Fem una lectura silenciosa de la entrevista.
2. Després repetirem la lectura en veu alta, entre dos alumnes.
3. Realitzarem una comprensió del text.
4. Cercarem les paraules clau per identificar el tipus d'alumne entrevistat.
5. Completarem l'entrevista amb tres possibles preguntes i respostes.
6. Contrastarem els resultats entre tots els companys. Semblances i diferències.
7. Farem un retrat de l'alumne entrevistat, amb paraules o dibuixos. (Opció lliure) Donant alternatives a elegir el tipus de disseny, caricatura, grafit, etc..)

ACTIVITATS.

1. Lectura silenciosa del text.

2. Lectura en veu alta, per part de dos alumnes del grup classe.

1. ¿Y tu relación con otros compañeros de otros cursos que tal?
Bien...alguna vez me pego, pero bueno... Con algunos bien y algunos mal.....me han hecho una denuncia....era más pequeño que yo....era una chica.....la seguimos por la calle.....se paró y yo fui....y ya me la ha puesto....

2. ¿Has tenido alguna hoja de incidencia por peleas o cosas así?
**Sí, por pegar a eso....a un magrebí...eso fue a primero de ESO...me parece que era....la segunda semana que estuve aquí...que le pegué.
¿Eres un poco racista?
¿Un poco?...mucho...y...¡ encima que me amenazaba de muerte eh!...menos mal que estaba mi hermano y me ayudo....sino todo iba para mí....una piedra de esasen la cabeza...me enseñó, también una navaja...también....(gesticulando mucho)**

3. ¿Te acuerda cuantas sanciones te han hecho, más o menos?
Me parece que 30 de expulsiones o por ahí y 6 de incidencia.

4. ¿ La sanción más fuerte que te hicieron, es que estuviste expulsado del centro? ...**Sí...**

5. ¿Cuántos días? **Dos semanas.**

6. ¿Y qué hacías durante este tiempo? **Por las mañanas bajaba ayudar a mis padres con el bar....y cuando se terminaba...me iba a hacer deberes....bajaba después a comer... y volvía a hacer deberes y por la tarde me iba un ratito a ver los amigoscenaba y a dormir...y siempre lo mismo...**

7. ¿Encontrabas en falta venir al instituto? **Sí, me aburría mucho...siempre en casa...**

8. ¿ Que piensa hacer al finalizar el instituto?(Continua la entrevista)

9 ¿-----?

10 ¿-----?

3. Quin és el problema? (Anàlisi del problema)

- Qui té el problema?
- Quin és exactament el problema?
- Quin és l'origen i la causa del problema?
- Pensar totes les solucions a aquest problema, quines són més eficaces i quines conseqüències tindrien si les portéssim a terme.

4. Identifica les paraules claus del text, per definir quin és el comportament i la personalitat de l'alumne entrevistat?

5. Continua l'entrevista, les possibles preguntes i respostes que podria respondre aquest alumne.

6. Comparar l'activitat nº 5 amb la dels teus companys. Quines preguntes i respostes s'assemblen i quines no.

Preguntes /respostes semblants	Preguntes /respostes diferents.

7. Retrat del protagonista:

Expressa a la teva manera, per escrit o mitjançant un dibuix.

Com és l'alumne entrevistat?

Ho pot realitzar lliurement, elegint diferents opcions, caricatures, grafits. Ànims i endavant!

2.4. "...TU ERES LA OVEJA NEGRA NO.....PUES TE SIENTAS EL ÚLTIMO Y YA ESTÁ...

Entendre el text en tots els detalls

OBJECTIUS A TREBALLAR

COMPETÈNCIES SOCIALS:

- Esbrinar les causes d'un problema de convivència. Activar el pensament causal com la capacitat de determinar l'origen o causa del problema. És l'habilitat de dir "el que aquí passa és..." i donar un diagnòstic encertat de la situació.
- Treballar el pensament de perspectiva. Situant-se en el lloc de l'altre. Oposat al egocentrisme. Comprendre per què pensa així una persona, per què actua de determinada manera. És el pensament que facilita l'empatia o sintonia afectiva amb els altres.
- Connectar el text amb experiències prèvies de l'alumne.
- Implicar als alumnes en la conscienciació dels problemes d'etiquetatge.
- Afavorir la comunicació i expressió dels sentiments (Intel·ligència emocional)
- Treballar l'estratègia relacionada amb el 6è estadi de Kohlberg, "Tothom tenim dret" a rebre noves oportunitats i a no ser etiquetats per sempre, com alumnes conflictius.

COMPETÈNCIES LINGÜÍSTIQUES.

- Aportar com a subjecte actiu, els seus coneixements, experiències i esquemes previs. I per tant poder donar sentit i significat al text.

- Entendre el text amb tots els detalls, la lectura atenta d'un text permet extreure'n la informació general que conté i alhora les idees que el sustenten, com ara els exemples, les anècdotes i els detalls....llegir amb aquesta finalitat és analitzar les idees que l'autor del text ha volgut esposar, i distingir el significat i el valor de cada una en el text.

PROCÉS D'ELABORACIÓ

1. Farem una lectura silenciosa de la entrevista.
2. Lectura en veu alta, per dos alumnes, escenificant l'entrevista.
3. Realitzarem entre tots una pluja d'idees per identificar el problema i el tipus d'alumne de l'entrevista.
4. Capçarem l'idea general. El tema de l'entrevista.
5. Cercarem l'idea principal i les paraules claus relacionades amb l'etiquetatge.
- 6.- Treballarem el significat de frases fetes, expressades pel propi alumne.
- 7.- Realitzarem en grup una comprensió del text.
8. Realitzarem una fitxa d'anàlisi de la reflexió d'un alumne de Secundària.
9. Realitzarem un col·loqui amb una frase del text: relacionada amb els tipus de sancions.
“Cuando era más pequeño, me acostumbraban a dejar sin patio, pero una vez me pusieron al medio del patio de rodillas y con las manos levantadas.”
10. I farem tot el grup classe el joc de “llançar un cable”. Activitat participativa.

A partir d'una entrevista realitzada a un alumne de 4rt d'ESO, fem unes reflexions sobre la seva situació i el seus problemes de convivència a un institut de Secundària. Realitzarem les següents activitats.

- 1. Lectura silenciosa del text.**
- 2. Lectura en veu alta, per dos alumnes del grup.**

REFLEXIONS D'UN ALUMNE DE 4RT D'ESO

¿Tuviste castigos o sanciones en Primaria?

Sí, cuando era más pequeño, me acostumbraban a dejar sin patio, pero una vez me pusieron al medio del patio de rodillas y con las manos levantadas.

¿Qué dices? **Sí...sí, un profesor que había antes.**

¿Te acuerdas cuál fue el motivo? **El motivo no..... pero el profesor sí.**

¿Y en Secundaria como te ha ido ? **Al principio te gusta lo mismo luego puede variar depende del profesor más o menos.....pero las lenguas no me van bien.....**

¿Cuándo estas en una clase y no te encuentras a gusto, qué sueles hacer?

Hablar con el del lado, hacer cosas que me parezcan correctas, que no me aburra.....

¿Y el profesor te ve que estas haciendo otras cosas...? **A veces sí, pero a veces no.....En primero y segundo, muchos profesores me llegaron a decir a mí:.....
“Con tal que no me molestes haz lo que quieras”.....muchos...**

Muchos...¿Y como te sentías? **No me importaba nada, era a mitad de curso, y ya tenía un montón de hojas de sanción y todo..... A veces ya era, que como me expulsaban casi cada día, los profesores ya lo sabían y si oían algún ruido o había el más mínimo problema, fulanito, sin haber hecho nada.....Ni mirar nada.....**

¿No te sientes un poco.....? **Antes sí ahora no.....Un día tiraban aviones por la ventana y dieron abajo al conserje, el conserje los subió y dijo....¿Quién ha sido?....No salió nadie...Fulanito(mi nombre)...vamonos...**

¿Tú no dijiste que no habías sido? **Claro que se lo dije...pero no me creyó ...hasta que unos compañeros dijeron que habían sido ellos....**

¿Te sentías que te acusaban de todo? **Sí.. Si, me han hecho un montón de hojas de sanción....Si hay diez profesores y si con ocho te portas mal, los ocho te cogen manía y luego se lo dicen a los dos que faltan y ya está TODO....Si he tenido algún profesor que me ha dicho, “ TU ERES LA OVEJA NEGRA NO.....PUES TE SIENTAS EL ÚLTIMO Y YA ESTÁ...”**

Aquí sí... al final te acostumbras y ya está...PORQUE TE DA TODO IGUAL....

¿Tú has vivido el problema del llevar una etiqueta? **Sí y no sabes que hacer, porque entras en clase, entras de oveja negra ya de un principio con profesores que no habías visto nunca...¿Tú eres tal, no? ... Sí... pues tú te pones solo allá abajo...sin haber dicho nada,ni haber estado nunca con aquel profesor... es normal porque en primero y segundo cada día me expulsaban tres o cuatro veces...ME GANE UNA FAMA QUE AL FINAL ME EXPULSABAN POR EXPULSAR.....**

¿Algún compañero te ha acusado de algo? **No más bien me han defendido y han hecho ver al profesor que se equivocaba él... eso sí...**

3. Realització en veu alta de paraules del text relacionades amb problemes de convivència.

Després les transcrius en el dossier:

.....
.....
.....

4. Explica el significat implícit d'aquestes frases fetes:

- “El motivo no..... pero el profesor si”

- “Con tal que no me molestes haz lo que quieras.”

- “Si oían algún ruido o había el más mínimo problema, fulanito, sin haber hecho nada.....Ni mirar nada.....”

- “Tu eres la oveja negra no.....pues te sientas el último y ya está...”

5. Responeu a aquestes preguntes en petit grup o en dins de tot el grup classe. (Intercanvi d'opinions)

- Quins problemes té aquest alumne?
- Quin és el motiu?
- Has viscut situacions semblants a l'alumne entrevistat?
- Hi ha alumnes com aquest en el teu centre?
- Com creus que acabarà l'ESO?
- Quina és la relació amb els professors?
- Quina és la relació amb els companys?

6.Anàlisi del problema de convivència.

Resumeix en poques paraules, com si fos un titular d'un diari,

Quin és el problema d'aquest alumne?

Ompler els següents apartats d'aquesta graella.

Interrogants a plantejar	Alumne de 4rt.
Qui és el protagonista?	
Com és la seva relació amb el professorat? Bona/dolenta. D'enfrontament/de por. De respecte/indiferent. Angoixant/ passota.	
Com és la relació amb els companys?	
Quin és el seu principal problema?	
Quins són els seus sentiments?	
Quin és el procés del seu problema?	
Com reacciona?	
Com se sent en el context educatiu?	
Interessos o necessitats. Què li interessa resoldre? Per què ho demana?	
Quin és la seva posició o comportament al centre?	
Com és defineix a si mateix?	
Quin és el teu consell?	

7. Realitzarem un col·loqui amb una frase del text:

“Cuando era más pequeño, me acostumbraban a dejar sin patio, pero una vez me pusieron al medio del patio de rodillas y con las manos levantadas.”

Paraules clau que poden ajudar al col·loqui:

Sancions.

Records.

Experiències.

Repercussions.

Actuacions.

Respostes a càstigs.

Suport.

8. JOC DE LLANÇAR UN CABLE.

Realitzarem en un cercle i tots asseguts en cadires el joc de llançar un cable.

Objectiu.

Procurar un coneixement i apropament al problema, una implicació de tots en la recerca de solucions, tots es puguin sentir protagonistes de la història.

Materials:

Un fill de pescar, com a símbol de llançar un cable i les cadires en cercle.

Desenvolupament:

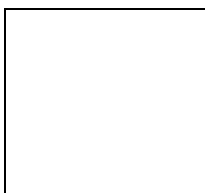
El grup està assegut en cercle. El rotllo de cable, ho té en principi el professor, ho llança a un membre del grup, subjectant l'extrem, just abans de llançar-lo diu el seu nom i proposa una idea per ajudar als alumnes amb problemes d'etiquetatge.

Qui rep el cable diu el seu nom i proposa una altra idea diferent que vol oferir als alumnes amb problemes d'etiquetatge per millorar la seva situació. Quan tots hagin participat, quedarà formada com una espècie de malla, amb moltes idees llançades a l'aire, per millorar la situació.

Si hi ha algú que no té cap idea, ho llançarà sense quedar-se l'extrem del cable i tindrà una altra oportunitat per participar.

És interessant realitzar el procés d'aquesta activitat, per comprovar que entre tots es pot elaborar una malla de protecció i de seguretat, per no deixar caure als companys en el fracàs i l'abandó. Tots poden cercar solucions i totes són importants.

2.5 “Comparar diferents textos amb informació semblant » “PERQUÈ A MI... EM COSTA MOLT TOT”

Buscar informació específica, llegir per obtenir informació

OBJECTIUS A TREBALLAR

COMPETÈNCIES SOCIALS:

- Activar el pensament causal com la capacitat de determinar l'origen o causa del problema. És l'habilitat de dir "el que aquí passa és..." i donar un diagnòstic encertat de la situació.
- Practicar l'empatia, ficar-se al lloc d'aquests alumnes de l'ESO, entendre i comprendre el que els hi està passant i proposar solucions.
- Demanar als alumnes que es fiquin al punt de mira dels dos protagonistes de la història. (pensament de perspectiva)
- Connectar el text amb experiències prèvies de l'alumne.

COMPETÈNCIES LINGÜÍSTIQUES

- Buscar informació específica, quan llegim és útil fer ús d'un objectiu que pugui orientar la nostra lectura per fer-la més eficaç. Si llegim per obtenir informació específica, ens centrarem en allò que busquem i llegim de forma selectiva fins trobar el que ens interessa.
- Practicar la lectura selectiva, subratllant paraules o oracions que són resposta a les idees que cerquem.
- Interpretar els missatges implícits i explícits que pot transmetre un text.
- Comparar dos sistemes diferents de realitzar un text: narració biogràfica i una entrevista.

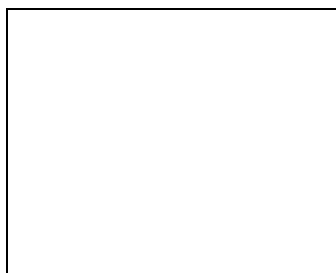
PROCÉS D'ELABORACIÓ

1. Farem una lectura silenciosa de la entrevista.
2. Lectura en veu alta, per tres alumnes; dos per l'entrevista i un per la narració.
3. Subratllar paraules o frases que es puguin relacionar el significats del dos textos.
4. Cercar expressions conegudes i típiques que es poden sentir en els instituts.
5. Cercarem l'idea principal i les paraules claus relacionades amb aquest.
- 6.- Comprendre el principal problema d'aquests alumnes.
- 7.- Contrastar opinions amb els companys.
- 8.- Fer una anàlisi de les dues situacions.
- 9.- Realitzar una activitat d'expressió escrita: **Autobiografia anònima** , i posterior anàlisi.
- !0. Realitzar el joc del **mural comparatiu**.

ACTIVITATS:

A partir d'una entrevista i una petita biografia d'un alumne de l'ESO. Realitzar les següents activitats:

- 1. Realitzar una lectura silenciosa dels dos textos, subratllant les paraules claus o idees que es poden relacionar per tenir un significat semblant.**
- 2. Lectura en veu alta, dels textos per tres alumnes; dos per l'entrevista i un pel relat biogràfic.**

Text A. Entrevista a la Maria.

Tu tens dificultats amb les llengües? **A Català sí.. i a Castellà...jo no en sé... Jo tinc dificultats a castellà....., si em fan parlar sense cap fulla o llibre.....no sé parlar...**

Acabes de llegir algun llibre...? Has llegit llibres en castellà i en català?
SÍ. Obligada. A jo no m'agrada llegir.

Quan el professor explica alguna cosa que tu no entens que fas?
Me fico a dibuixar....me n'adono que el professor passa de jo....perquè ...ja t'ho diré a nosaltres...quan algú no entén una cosa...li agafa i...i en lloc d'explicar-ho ...agafa i salta...a fer una altra cosa...i allò, pues si no s'entén que s'espavilo...I t'han de motivar...per que hi ha professors que....per exemple un que tenia a segon...li deien el que no entenien... i t'ho explicava....i ara....els professors que tinc...con que no entén res ...agafen i me diuen: espavilat i si no, li dius a un company que t'ho explico...I jo sempre dic: “ a veure si no val més que t'ho expliqui un professor que un company”vale vale...(resignada).

I com et sens ...quan et diuen això?
Com me sento? ...Molt malament....i vesc que tothom.....no entenc moltes coses. Molta gent, et diu: “vine a l'hora del pati que t'ho explicaré ”.

Els deures.... els fas? **Els deures els faig...però...jo faig els deures...escolto coses...lo que puc escoltar...però a l'hora de l'examen que no...que allò no...perquè si he estat dues hores estudiant o tres... a l'hora de l'examen....que m'ho sé tot...no sé que fer...per això que... no.(no val la pena)Si...és que jo crec que...que si algú no entenc que agafin...i...que li expliquin...però hi ha professors que passen de tot.....No...jo crec que...haviem d'agafar i fer un grup classe...de los més baixos...un grup classe que no els hi costes tant...i un grup classe que ho entenen tot.....PERQUÈ A MI EM COSTA MOLT TOT.**

Text B: Petit relat d'un alumne de l'ESO.

Text B:

En Joan és un alumne de l'ESO, reconeix que li costa estudiar, i que sempre ha tingut problemes per entendre les coses que es treballen a classe; des de petit ha anat a repàs, inclòs ha tingut el suport d'un psicòleg i una psicopedagoga.

Explica que amb determinats professors ho passa molt malament, sobre tot els que ho portem massa recte i controlat, reconeix que no ho pot suportar i que ha arribat algun moment ha quedar-se bloquejat. Són els típics professors que et controlen si apuntes els deures a l'agenda i la seva posterior realització, que sempre estan enviant notetes negatives sobre el seu progrés a casa.

I ha comprovat que cada vegada que els professors es fiquen més durs amb ell, es torna més despistat i nerviós; fins i tot una vegada es va deixar tots els llibres a casa. I què contra més sancions i càstigs rep, pitjor es troba al centre i pitjor ho fa tot. Que molts professors li fan quedar més temps al centre per fer la feina que els altres ja han fet i ell no sap com fer-ho perquè no entenc res.

En canvi amb altres professors que no el criden, es troba a gust i va fent, ell sap que no és un noi d'excel·lents, però si el deixen treballar al seu ritme, poc a poc va fent. Te fulls de sancions per no presentar o no fer la feina, però es considera un alumne massa bo com persona, ja que mai contesta ni es queixa als professors.

DE VEGADES PENSA PERQUÈ TÉ QUE PATIR TANT, SI AL FINAL VOL SER RAMADER COM EL SEU PARE.

3. Encerclar alguna expressió coneguda o dita per tu mateix.

4. Expressió oral i activació dels coneixements previs relacionats amb les dues històries.

En grup contesteu a les següents preguntes:

Qui té problemes?

Quin és exactament el problema del dos protagonistes?

Quin és l'origen del problema?

Quines creus que són les solucions que aporten els mateixos protagonistes?

5. Anàlisi d'uns problemes de convivència.

Després de reflexionar sobre els problemes d'aquests companys de secundària, intenta contesta les següents preguntes:

Resumeix en poques paraules, com si fos un titular d'un diari. Quin és el problema?

l omple els següents apartats d'aquesta graella:

Interrogants plantejats	Protagonista A	Protagonista B
Protagonistes. Quins són els protagonistes?		
Com és la seva relació amb el professorat?		
Quin és el seu principal		

problema?		
Sentiments. Com es senten?		
Quin és el procés del seu problema?		
Com reaccionen?		
Com és la seva situació en el context educatiu?		
Interessos o necessitats que tenen? Què els interessa resoldre? Per què ho demanen?		
Quins és la seva posició o comportament al centre?		
Tenen problemes de convivència?		
Han estat sancionats alguna vegada?		
Solucions que proposen per resoldre el problema?		
Com es defineixen a si mateixos?		
Quin és el teu consell, per cadascú?		

6. Escribe les dues solucions aportades pels mateixos protagonistes dels relats:

A:-----

B:-----

Compara-les, i diguis quin és el significat de cadascuna? Hi ha punts en comú o són molt diferents?

Amb quina estaries d'acord? Argumenta la resposta.

7. Joc: la teva autobiografia.

Treball d'expressió escrita, individual i anònim.

Després de llegir aquests dos textos, els alumnes han de sentir-se bastant identificats amb les dificultats i problemes dels dos protagonistes. Aleshores, és quan se'ls hi pot demanar realitzar una petita autobiografia de la seva vida educativa, relatant algun problema.

Pot ser interessant realitzar una petita biografia escrita, en la que es pot identificar mitjançant un pseudònim que no sigui nom de persona.

Una vegada finalitzada l'activitat es barregen els textos i es distribueixen a l'atzar entre tots. Si algú li correspon la seva biografia, millor que no digui res, i que dissimuli com si fos d'un altre.

Tots asseguts en cercle, es comencen a llegir en veu alta els petits relats.

Un cop llegits es deixa als alumnes que manifestin la seva opinió.

Plantejant-se preguntes com:

Quin és el problema?

Quina necessitat té aquest alumne?

Com se li pot ajudar?

Quina és la seva solució, si es que la proposa?

Com és la seva relació amb el professorat i companys?

Com reacciona?

Etc.

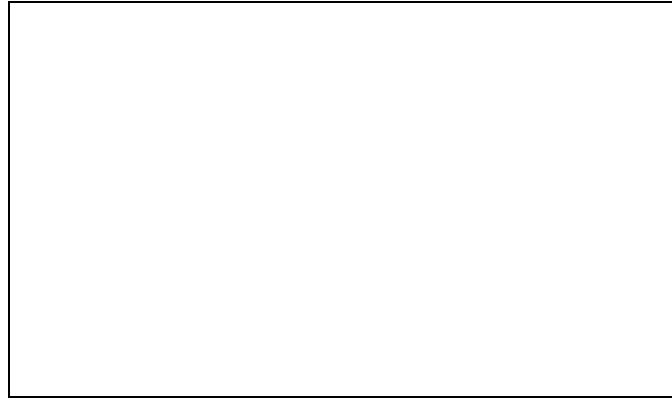
8. Joc del mural comparatiu:

Es distribueixen els paràgrafs o els enunciats dels dos textos entre els membres del grup classe, s'escriuen en un petit paper i es deixen plegats, un cop transcrits en una taula en mig del cercle format entre tots els companys.

En un mural o cartolina es fan dues parts, cada alumne agafa un paper del mig de la rotllana i ho pega on cregui que correspon en relació al protagonista A(Maria) o al protagonista B(Joan).

Es pot fer tots plegats, una comparació de la informació transmesa pels dos textos, cercar possibles similituds i diferències.

A part de comprovar entre tots la comprensió dels dos comunicats, i els trets que poden diferenciar cadascun d'ells.

2.6. SINCERAMENT ÉS UNA P....., QUE PASSIN DE TU.

Repetir curs, serveix per millorar?

Analitzar les idees que l'autor del text vol transmetre"

La lectura atenta d'un text ha de permetre extreure'n la informació general que conté i alhora les idees que complementen la informació, com ara exemples, detalls personals, anècdotes, etc. Llegir amb aquesta finalitat és analitzar les idees que l'autor del text ha volgut exposar, i distingir el significat i el valor de cada una en el text.

OBJECTIUS A TREBALLAR

COMPETÈNCIES SOCIALS:

- Activar el pensament causal com la capacitat de determinar l'origen o causa del problema. Aprendre a donar un diagnòstic encertat de la situació.
- Treballar el pensament de perspectiva. Situant-se en el lloc de l'altre. Oposat al egocentrisme. Comprendre per què pensa així una persona, per què actua de determinada manera. És el pensament que facilita l'empatia o sintonia afectiva amb els altres.
- Identificar l'estadi relacionat amb l'egoisme mutu (Individualisme, llei del talió). És l'estadi de la infantesa, però moltes persones adultes s'hi queden per a sempre: et respecto si em respectes, pots fer el que vulguis mentre no em molestis.
- Desenvolupar actituds de comprensió, empatia, assertivitat. A través de escoltar als altres, de comprendre'ls, d'entendre la seva situació emocional, els seus problemes i necessitats, ficant-se en el seu lloc.
- Raonament de situacions alternatives.
- Despertar l'interès per conèixer més experiències de la resta de companys.

LLENGUATGE:

- Aportar com a subjecte actiu, els seus coneixements, experiències i esquemes previs. I per tant pot donar sentit i significat al text.
- Entendre el text amb tots els detalls, practicant la lectura atenta i relacionant-la amb experiències pròpies o properes.
- Diferència el llenguatge formal del col·loquial.
- Motivar els interrogants dels alumnes, per aprofundir en la seva consciència metalingüística, per poder introduir poc a poc les regles de correspondència.
- **Fer ús del diàleg** , gestionar la comunicació i la conversa com eina bàsica d'aquest crèdit i com a pas previ, per treballar aspectes relacionats amb el llenguatge i les habilitats socials.

PROCÉS D'ELABORACIÓ

1. Farem una lectura silenciosa de la entrevista.
2. Lectura en veu alta, per dues persones del grup classe escenificant l'entrevista.
3. Realitzarem entre tots una pluja d'idees per identificar el problema i el tipus d'alumne de l'entrevista.
4. Capçarem l'idea general. El tema de l'entrevista.
5. Cercarem l'idea principal i les paraules claus relacionades amb el fet de repetir curs i les seves conseqüències.
- 6.- Treballarem el significat de frases fetes, expressades pel propi alumne.
- 7.- Realitzarem en grup una comprensió del text.
8. Realitzarem una fitxa d'anàlisi de la reflexió d'un alumne de Secundària.
9. Realitzarem un col·loqui amb una frase del text
: **“Miraem va dir ...no vull que em tocos els co.....(....) per que tinc que corregir...això si, fes el que vulguis...si vols anar al lavabo....ves al lavabo...si vols anar a donar toms... ves a donar toms...però deixen corregir....”i vaig dir vale, vale. Sincerament és una putada, és una putada que passin de tu.”**
10. I farem tot el grup classe el joc el joc de les mans obertes.

ACTIVITATS.

A partir d'una entrevista realitzada a un alumne de l'ESO, fent unes reflexions sobre la seva situació i els seus problemes de convivència en un institut de Secundària.

Realitzarem les següents activitats.

1. Lectura silenciosa i atenta per part de tots els alumnes del grup.
2. Lectura en veu alta de l'entrevista per part de dos voluntaris del grup classe.

ENTREVISTA A UN ALUMNE DE L'ESO, QUE HA REPETIT CURS.

Tu consideres que hi ha professors que passen de tu? **Jo també passo d'ells, és el meu sistema.... si passen de jo, pues jo també.**

Alguna vegada, t'han fet full de sanció en una classe, perquè has perdut el fil de la classe o per que no seguies el ritme de treball? **Moltes.....a primer unes 20 i pico.... m'assembla, l'any passat a segon també i aquest any em sembla que em vaig cap als 40.**

I què et fan quan acumules tantes sancions? **Per acumulació et fiquen un full d'incidència i has de vindre aquí, els dimecres i divendres a la tarda.....a pujar cadires i baixar persianes....i no sé quan és que et fiquen tres dies o una setmana....allí a un aula sol...i a cada 5 fulls d'incidència et manen a casa. (Molt segur i assabentat de les normes del centre)**

Com ho trobes tot això...? **una miqueteta estricta.**

Diuen que quan una persona no es troba bé en una classe...?

Se li nota. Si, el dilluns mateix, a segona hora.... a anglès, doncs jo com anglès no en sé... ja t'ho vaig dir....preguntava alguna cosa al del costat... ve la professora i em fa:: " calla"...I quan xerres t'apunta allí a un racó de la pissarra, nom i cognom, i li vaig dir que el meu cognom va amb una s, no amb dues i ella em va contestar "Pues a mi me és igual"....pues a jo no, i li vaig contestar....i llavors em va fer copiar els verbs i no els vaig copiar. Les persones que en tractem bé i que m'aprecienjo ho noto i les respecto.....si... en canvi el que no em tracta bé...jo no el respecto....si. Home nosaltres som els afectats els alumnes...

Perquè si el professor no et cau bé.....per exemple un professor, que no el conec, perquè no he tingut mai classe amb ell, però per exemple el vaig tenir ahir a una

guàrdia, ahir mateix em tocava crèdit variable de Gimnàstica, i em va fer....a tu no et vull a classe i em va ferun full d'expulsió....i no vaig anar a classe....no vaig anar a classe i no vaig fer res....i em diu: perquè et tinc mania i no et vull a classe.

A mi també me van arribar a dir “ Jo no et molestaré a classe però tu no em molestis a mi”...un dia que no va vindré la de Català...el que porta les arracades...el de Socials...em va dir: “Miraem va dir ...no vull que me tocos los collons.....per que tinc que corregir...això si, fes el que vulguis...si vols anar al lavabo....ves al lavabo...si vols anar a donar toms... ves a donar toms...però deixen corregir....”i vaig dir vale, vale. Sincerament és una putada, és una putada que passin de tu.

Què penses fer quan acabis l'ESO ? Treballar. Mon pare té granges. El meu pare té tocinos i té terra...Si...ara ho faig els fins de setmana...i algun divendres...Si me diu anem, pues anem, els animals com m'agraden...

Per a què t'ha servit, repetir segon? Per conèixer amics. Buf...pues és una merda però... s'ha de fer....i com s'ha de fer...si vols el graduat...ja ho saps.

Tu que recomanes al centre que es faci repetir o que no es faci repetir? Pues que si veuen un alumne que es porta malament o així...i que li han dit que estudio i que no vol estudiar... que no cal fer-lo repetir....perquè si el fan repetir tampoc estudiarà. Jo ja els vaig dir moltes vegades.....Jo un batxillerat o un cicle formatiu no el faré. Només vinc aquí per traurem el graduat per poder traurem el carnet de cotxe. Jo tinc la mania d'anar a treballar amb el tractor....perquè com me'l deixen per allí pues mira....

Què penses dels grups flexibles? Està bé...pues com per una part el folloneros són els que trauen menys notes...i els fiquen amb un professor a part i els altres estan en una altra classe, així com sempre diuen que nosaltres tallem el ritme de la classe i aixího diuen molts professors...pues si tallen el ritme de la classe....això esta bé....que els altres aprofitin el temps.

3. Ús del diàleg, per copsar la informació general i la problemàtica d'aquest alumne de Secundària; mitjançant una pluja d'idees.
4. Si abans s'ha parlat que els exemples, anècdotes i detalls, ajuden a explicar una idea principal. Subratlla els exemples o detalls d'aquest text que puguin defensar que per aquest alumne repetir curs, no ha servit per millorar el seu procés educatiu.

Després pots transcriure les paraules al context.

5. Explica el significat d'aquestes frases fetes:

- **“Jo també passo d'ells, és el meu sistema.... si passen de jo, pues jo també.”**

- **“Les persones que en tractem bé i que m'aprecienjo ho noto i les respecto.....si... en canvi el que no em tracta bé...jo no el respecto....si.”**

- **“ Així com sempre diuen que nosaltres tallem el ritme de la classe”**

6. RESPON A AQUESTES PREGUNTES:

- a) Quins problemes té aquest alumne?
- b) Quin és el motiu?
- d)Has viscut situacions semblants a l'alumne entrevistat?
- c) Hi ha alumnes com aquest, en el teu centre?
- d)Com creus que acabarà l'ESO?
- e) Quina és la relació amb els professors?
- f) Quina és la relació amb els companys?

7. Anàlisi del problema de convivència.

Resumeix en poques paraules, com si fos un titular d'un diari,
Quin és el problema d'aquest alumne?

--	--

8. Omple els següents apartats d'aquesta graella.

Interrogants a plantejar	Alumne d'ESO.
Qui és el protagonista?	
Com és la seva relació amb el professorat? Bona/dolenta. D'enfrontament/de por. De respecte/indiferent. Angoixant/ passota.	
Com és la relació amb els companys?	
Quin és el seu principal problema?	
Quins són els seus sentiments?	
Quin és el procés del seu problema?	
Com reacciona?	
Com se sent en el context educatiu?	
Interessos o necessitats. Què li interessa resoldre? Per què ho demana?	
Quin és la seva posició o comportament al centre?	
Com és defineix a si mateix?	
Quins consells dona al centre, el propi protagonista davant	

alumnes que estiguin en la mateixa situació que ell.	
Quin és el teu consell?	

9. Realitzarem un col·loqui tot el grup classe, amb una frase del text:

“Miraem va dir ...no vull que em tocos els co.....(....) per que tinc que corregir...això si, fes el que vulguis...si vols anar al lavabo....ves al lavabo...si vols anar a donar toms... ves a donar toms...però deixen corregir....”i vaig dir vale, vale. Sincerament és una putada, és una putada que passin de tu.”

Paraules clau:

- Acumulació.
- Fulls de sanció.
- Et fiquen en una aula sol.
- Sistema estricte.
- Folloners.
- Obligatorietat de l'ESO.

10. JOC DE LES MANS OBERTES.

Amb l'objectiu de conèixer les expectatives de tots els participants al crèdit i l'interès que tenen per millorar la convivència en el centre.

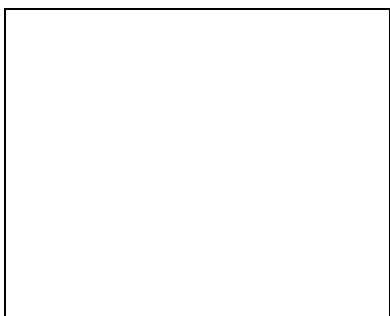
De materials, farem servir un foli en blanc, bolígraf, i paper de celo.

Desenvolupament, cada alumne dibuixarà en un foli la silueta de la seva mà, amb el dits ben estesos i dins de cada dit escriu els següents missatges:

- El seu nom o un pseudònim.
- Algun problema de convivència que ha viscut o enfrontament amb el professorat.
- Com ho va poder resoldre.
- Quines són les seves expectatives.
- Un consell per què no es torni a repetir la situació.

Quan cadascú ha terminat d'omplir la seva mà. S'aixeca i la pega a la pissarra o a un paper d'embalar penjat en la paret.

Es pot fer una lectura en veu alta de totes les aportacions, i realitzar entre tots unes valoracions i conclusions.

2.7 AL FINAL T'ACOSTUMES A LES SANCIONS.

SINTETITZAR UN TEXT LLEGIT, PER DEMOSTRAR UN BON NIVELL DE COMPRESIÓ LECTORA

Saber expressar amb les pròpies paraules el que expressa un text llegit és important perquè demostra el bon nivell de comprensió de la persona lectora.

OBJECTIUS A TREBALLAR:

COMPETÈNCIES SOCIALS:

- Activar el pensament causal per saber entendre la causa i origen de determinats problemes de convivència.
- Treballar el pensament de perspectiva com a mitjà que facilita l'empatia o sintonia afectiva amb els altres.
- Connectar el text amb situacions properes a l'alumne.
- Implicar als alumnes en la conscienciació dels problemes de convivència
- Afavorir la comunicació i expressió dels sentiments (Intel·ligència emocional).
- Desenvolupar en els alumnes la capacitat de poder analitzar els conflictes.
- Fer ús de la comunicació com a eina per cercar solucions a determinats problemes i situacions.

COMPETÈNCIES DEL LLENGUATGE I DE LA COMUNICACIÓ.

- Llegir el text d'opinió i copsar la idea que intenta transmetre.
- Saber expressar amb les pròpies paraules el que intenta transmetre un text escrit.
- Entendre el text amb tots els detalls, la doble lectura primer silenciosa i després en veu alta facilita aquesta tasca.

- Desenvolupar les necessitats comunicatives i d'intercanviar opinions.
- Distingir la informació subjectiva i descobrir la informació partidista mitjançant la qual el narrador vol contar les seves experiències i justificar el seu comportament.

PROCÉS D'ELABORACIÓ

1. Lectura individual i silenciosa del text .
2. Lectura en veu alta, per part de dos voluntaris, escenificant el diàleg.
3. Recerca de la idea principal, mitjançant una pluja d'idees, per part de tots, per copsar la idea general i bàsica que intenta transmetre el narrador.
4. Cercar les paraules claus que puguin reafirmar la idea que voleu defensar, com a síntesi del text.
5. Analitzar algunes frases fetes, aportades pel narrador.
- 6.- Realitzarem una fitxa d'anàlisi de la situació i del problema que es treballa en aquest text.
7. Autointerrogar-se, plantejant-se la pregunta: per què els professors realitzen tants fulls de sancions?
8. Exposar les respostes i debatre les aportacions de tots els alumnes, elaborant unes conclusions del debat.

ACTIVITATS

A partir d'una entrevista realitzada a un alumne de 4rt d'ESO, fent unes reflexions sobre la seva situació i el seus problemes de convivència en un institut de Secundària. Realitzarem les següents activitats.

1. **Llegir les aportacions d'un alumne de Secundària, primer de forma individual i després de forma escenificada; després intenta sintetitzar les idees que vol transmetre el narrador de la seva experiència educativa**

HI HA MOLT DESCONTROL AL CENTRE.

Hi ha molt descontrol? Per què ho dius que hi ha descontrol?

Que... la gent.. .si te fiques a mirar cada dos per tres hi ha gent expulsada...

A què es deu això que haguí tan poc control ?

Perquè la gent l'expulses i ja està i és clar la gent s'acostuma a que l'expulsis i ja no serveix de res....i a mi si em castiguen...jaestic acostumat...

Quin tipus de sancions t'han fet ?

De totes...menys de disciplina...que em sembla que no m'han fet cap...però de les demés de totes...d'expulsió, de sanció, d'incidència... i ja no sé més...m'han obert un expedient...i he estat expulsat fora del centre dues vegades.

Tu estàs d'acord amb aquestes expulsions que t'han fet?

Home clar. M'ho mereixia.

T'ho mereixes...estàs molt conscienciat eh?

És que la cosa quan és... és. Pues que una vegada vaig ...agafar els altaveus de la classe d'idiomes, uns altaveus de l'ordenador.

I com te'ls vas emportar?

A dintre de la cartera. Ho vam deixar a la taquilla...perquè... ho volien tornar...perquè sabien que ens agarrarien...però llavors a un company no se li va ocorre res més, que dir-ho... No...és que és veritat, si ho van fer nosaltres...no ho havien de pagar tots... Van amenaçar a dir, que ho pagaria tota la classe.

I que os van fer aquesta vegada? **Un full d'incidència...**

Per que creus que un professor fa tants fulls de sanció?

PERQUÈ TÉ POR.... POCA PACIÈNCIA I SE'NS VOL TRAURE DEL DAMUNT.

2. Amb quines paraules sintetitzaries el text treballat.

3. Encercla i escriu les paraules claus que puguin reafirmar la idea que vols defensar, com a síntesi del text.

3. Analitza aquestes frases fetes:

a. “Si te fiques a mirar cada dos per tres hi ha gent expulsada...”

b. “La gent s’acostuma a que l’expulsis i ja no serveix de res....”

c. “He estat expulsat fora del centre dues vegades.”

d. “Van amenaçar que ho pagaria tota la classe.”

4.- Realitzarem una fitxa d’anàlisi de la situació i del problema que es treballa en aquest text.

ANÀLISI DEL PROBLEMA DE CONVIVÈNCIA.

Resumeix en poques paraules, com si fos un titular d’un diari,
Quin és el problema d’aquest alumne?

Omple els següents apartats d’aquesta graella.

Interrogants a plantejar	Alumne
Qui és el protagonista?	

Com és la seva relació amb el professorat? Bona/dolenta. D'enfrontament/de por. De respecte/indiferent. Angoixant/ passota.	
Com és la relació amb els companys?	
Quin és el seu principal problema?	
Per què considera, que hi ha molt descontrol?	
Quin problema planteja?	
Com reacciona davant les sancions?	
Com se sent en el context educatiu?	
Quins consideres que són els seus interessos?	
Quin és la seva posició o comportament al centre?	
Què opines del comportament d'aquest alumne?	
Quin és el teu consell?	

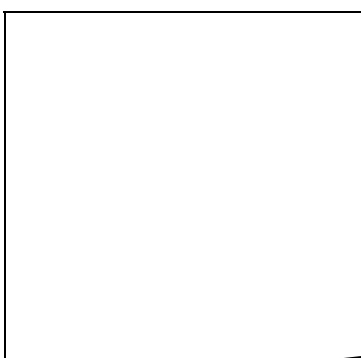
5. A la pregunta: per què creus que un professor fa tants fulls de sanció?
L'alumne ha contestat : Perquè te por.... poca paciència i se'ls vol traure del damunt.

Escriu el que tu respondries, si et fessin la mateixa pregunta:

Després contrasteu entre tots les vostres opinions i debateu una mica el tema de les freqüents expulsions dels alumnes per problemes de convivència.

6. Escriu les conclusions, després del debat sobre els possibles motius de l'augment de fulls de sancions per part dels professors.

2.8. PARLANT S'ENTEN LA GENT.

**2.8 SENZILLAMENT DESCONNECTO,
SÓC UN AUTÈNTIC ESPECIALISTA
EN DESCONNECTAR**

L'EXPRESSIÓ ORAL, COM PRIMER ESGLAO PER ENTENDRE I COMPRENDRE ELS TEXTOS I AJUDAR A IMPLICAR-SE EN ELS DIÀLEGS.

OBJECTIUS A TREBALLAR

COMPETÈNCIES SOCIALS:

- Conèixer un altre tipus d'absentisme, la desconexió de les aules.
- Activar el pensament causal com la capacitat de determinar l'origen o causa d'un problema proper als alumnes.
- Ficar-se al lloc d'aquests alumnes de l'ESO, amb problemes d'absentisme educatiu , entendre'ls i comprendre el que els hi està passant i proposar solucions.
- Connectar el text amb experiències prèvies de l'alumne.
- Implicar als alumnes en la temàtica del text.
- Manifestar en veu alta experiències semblants a la narrada en la lectura.
- Aprendre a formar-se opinions personals i conèixer punts de vista contradictoris i divergents.
- Identificar problemes i investigar-los, cercar entre tots solucions.

COMPETÈNCIES LINGÜÍSTIQUES

- Buscar informació específica, si llegim per obtenir informació específica, ens centrarem en allò que busquem i llegim de forma selectiva fins trobar el que ens interessa.
- Practicar la lectura selectiva, subratllant paraules o oracions que són resposta a les idees que cerquem.
- Interpretar els missatges implícits i explícits que pot transmetre un text.
- Practicar la lectura en veu alta, controlant velocitat lectora, respectant les pauses que exigeix el text i pronunciar correctament les paraules.
- Fer ús de l'expressió oral per entendre millor els textos i poder implicar-se en la diàlegs amb els companys.
- Explicar fets viscuts, establint les relacions pertinents, utilitzant de manera adequada elements lingüístics referents a lloc, temps i persona (on, quan, qui)

PROCÉS D'ELABORACIÓ

1. Farem una lectura silenciosa de la entrevista.
2. Lectura en veu alta i dramatitzada per part de dos alumnes del grup classe
3. Subratllar paraules o frases que facin referència a la presència absent d'alguns alumnes a les aules.(absentisme educatiu)
4. Anàlisi d'expressions fetes.
- 5.- Contrastar opinions amb els companys.
- 6.- Fer una anàlisi del text.
7. Debat: "El desconnectar de classe s'ha de sancionar o no "
8. Cercar entre tots solucions, per aconseguir recuperar l'atenció dels alumnes que són autèntics especialistes en desconnectar.

ACTIVITATS.

1. Farem una lectura silenciosa del text per poder copsar la idea general i els missatges que vol transmetre el narrador.

2. Lectura en veu alta i dramatitzada per part de dos alumnes del grup classe

Text. Entrevista a un alumne de 4rt d'ESO.

SÓC UN AUTÈNTIC ESPECIALISTA EN DESCONNECTAR

Sí. això m'ha passat més d'una vegada, que el professor va parlant, i alguna vegada algun amic meu, està parlant i al cap de cinc minuts ja he desconnectat d'aquella assignatura

T'han ensopegat alguna vegada ? Sí moltes....Sí, bé el professor es dirigia a mi o l' amic o amiga i ens deia de que estàvem parlant? fes alguna cosa...

Com et quedes aleshores? Doncs en aquells moments fatal, perquè no sabia si estaven parlant d'una cosa o estaven parlant d'un altra...

T'han fet alguna sanció? A veure.... costa d'explicar-ho però ho intentaré... molt distret molt distret la veritat es que no ... però quan he desconnectat d'una assignatura la professora si no seguia la classe o no veia el que explicava, doncs, full de sanció per no seguir la classe.

Això com ho trobes ?

Home... una mica fort... perquè si fos una cosa més bestial, més brutal, aleshores si que et poden ficar un full de sanció...però mentre que estàs a classe, desconnectes.... i fer sancions per parlar amb un amic, ho trobo una mica fort...

Quan en una classe tu no et trobes a gust? que fas?

Directament desconnecto d'aquesta assignatura. o faig deures d'altres assignatures o faig veure que escolto.. però com deia abans desconnecto directament, per exemple amb català, quan comencen a explicar el rotllo de la literatura és que desconnecto directament...

Creus que respectes les normes del centre?

A veure, respectar algunes normes es podria dir que no....perquè una de les normes que hi ha, és atendre a classe i jo a la meitat de les classes desconnecto de l'assignatura i em dedico a fer un altra cosa....

Les activitats que fan a les classes les trobes avorrides.....?

Bastant avorrides, de vegades s'enrotllen molt en alguna cosa, i dius mira ja estic cansat, desconnecto d'aquesta assignatura i faig una altra cosa...i passo d'aquesta assignatura.
Les classes hi ha algunes que són divertides i algunes que són pesades... l'únic que recomano, és que no s'enrotllin tant que afluixin una mica... i si algun alumne es porta malament no fer-li cas, passar d'ell olímpicament i ja s'ho trobarà...

3. Subratlla paraules o frases que facin referència a L'ABSENCIA VOLUNTÀRIA dins de l'aula d'aquest alumne de Secundària.

4. Anàlisi d'expressions fetes. Primer es poden fer individualment i després poden exposar als companys el significat que creieu que aporten al text. És pot intentar buscar un possible doble significat a cada expressió.

a. "Fer sancions per parlar amb un amic, ho trobo una mica fort..."

b. "Faig veure que escolto"

c. "Passo d'aquesta assignatura".

d. "Que no s'enrotllin tant que afluixin una mica..."

e. "Passar olímpicament."

5. Anàlisi del problema plantejat en el text.

Resumeix en poques paraules, com si fos un titular d'un diari, El problema plantejat.

Omple els següents apartats d'aquesta graella.

Interrogants a plantejar	Alumne de 4rt.
---------------------------------	-----------------------

Quin problema té aquest alumne.	
Com és la seva relació amb el professorat?	
Quin són els motius, que exposa per justificar la seva desconexió de les aules.	
Què considera injust?	
Quan acostuma a desconnectar?	
Com reacciona el professorat quan descobreix el seu comportament absent.	
Com se sent en el context educatiu?	
Quins creus que són els seus interessos o necessitats.	
Quin és la seva posició o comportament al centre?	
Com és defineix a si mateix?	
Per què creus que assisteix al centre, si reconeix que desconnecta fàcilment.	
Què opina de les normes del centre?	
Quin consell dona al professors?	
Quin és el teu consell?	

6. DEBAT.

Discussió general i metacognició d'un problema que afecta a molts alumnes de Secundària.

Per fer un reflexió sobre l'anàlisi que hem realitzat en aquesta unitat, et proposem una discussió sobre les normes del centre.

L'alumne entrevistat ha plantejat que eren exagerades. Que no és podia fer un full de sanció senzillament pe no seguir les classes.

Tu que opines?

Abans de començar el debat, et deixen caure algunes idees que et poden ajudar a expressar-te i donar la teva opinió.

- ✓ És possible un joc sense regles o un institut sense normes?
- ✓ Quan és bona una regla i quan és dolenta?
- ✓ Què és pot fer quan es considera una regla injusta?
- ✓ Més val poques regles i bones.
- ✓ Les regles s'han de revisar de tant en tant.
- ✓ Sense regles el centre seria una disbauxa.
- ✓ La llibertat de cadascun és la millor regla.

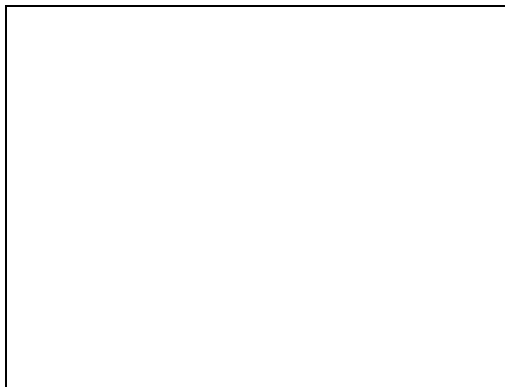
Amb aquestes aportacions, podeu fer 2 grups, els partidaris de que en el centre té que haver unes petites normes de convivència i el contraris a fer un ús abusiu d'aquestes. (sancionar-ho tot)

2.9 DESCRIBRE O NARRAR EXPERIÈNCIES PRÒPIES O CONEGUDES.

2.9 DONAR LA NOTA

INFORMAR : DONAR EXPLICACIONS SOBRE ALGUNS COMPORTAMENTS I FETS.

- Hi HA ALUMNES QUE SEMPRE LAMENTEN LES CONSEQÜÈNCIES QUE NO VAN SER CAPAÇOS DE PREVEURE, EN EL COMPORTAMENT AL CENTRE, A DIR COSES QUE NO HAVIEN D'HAYER DIT, QUE AFAVOREIXEN LES SITUACIONS CONFLICTEVES.

OBJECTIUS A TREBALLAR

COMPETÈNCIES SOCIALS:

- Practicar el pensament causal com la capacitat de determinar l'origen o causa d'un problema proper.
- Demanar als alumnes que es fiquin al punt de mira dels dos protagonistes dels textos. (pensament de perspectiva).
- Practicar el pensament alternatiu com l'habilitat cognitiva d'imaginar el major nombre de solucions davant d'un problema. Recordem que les persones amb conductes irreflexives o agressives acostumen a estar mancades d'aquest pensament, únicament veuen una sortida. La violenta.
- Cercar estratègies per poder controlar les emocions i els desajustaments de conducta.
- **Fer ús del pensament conseqüencial** com la capacitat cognitiva de preveure les conseqüències d'un dit o d'un fet. Fent referència a les persones que sempre lamenten les conseqüències que no van ser capaços de preveure, en el comportament al centre, a dir coses que no havien d'haver dit, a afavorir les situacions conflictives que després no poden controlar les seves conseqüències.

- Connectar el text amb experiències prèvies de l'alumne.
- Implicar als alumnes en la temàtica del text.
- Abordar els desajustaments de convivència des d'una posició de diàleg.
- Oferir ajuda i col·laborar amb els companys.
- Practicar les disculpes i saber respondre a una disculpa.

COMPETÈNCIES LINGÜÍSTIQUES

- Interpretar els missatges implícits i explícits que pot transmetre un text.
- Aprofitar el llenguatge per informar, demanar informació, regular el comportament d'un mateix o dels altres.
- Expressar i argumentar la pròpia opinió davant els companys.
- Parlar i analitzar el significat d'expressions.
- Saber explicar les mateixes coses amb diferents paraules.
- Motivar els interrogants dels alumnes, per aprofundir en la seva consciència metalingüística, per poder introduir poc a poc les regles de correspondència.
- Comparar els dos textos, un des d'una estructura d'entrevista (pregunta/resposta) i l'altre dins de la mateixa estructura, incorpora molts aspectes de reflexió personal i crítica.

PROCÉS D'ELABORACIÓ

1. Farem una lectura silenciosa dels dos textos.
2. Lectura en veu alta, per part de tres alumnes, dos pel primer text, entrevista escenificada i un pel segon text, reflexió crítica d'un alumne de secundària.
3. Subratllar paraules o frases que es puguin tenir relació significativa entre els dos textos.

4. Cercar expressions conegudes i típiques que es poden sentir en els instituts.
5. Cercarem l'idea principal i les paraules claus relacionades amb el tema general.
- 6.- Comprendre el principal problema d'aquests alumnes.
- 7.- Contrastar opinions amb els companys.
- 8.- Fer una anàlisi de les dues situacions.
- 9.- Cercar possibles solucions, per aquests alumnes amb problemes conductuals.
10. Farem el joc: "A mi també m'ha passat" Acosta't i explica la teva vivència.

" DE VEGADES NO HO PUC EVITAR I CONTESTO ALS PROFESSORS."

TEXT 1.

L'altre dia mateix... me volia canviar de lloc, i el vaig dir: no! (a la professora)...Sempre estem igual...sempre em canvia de lloc i em fot una ràbia total... Que es va pensar!...jo que aquell dia en volia portar bé i escoltar... Aquell dia tenia intencions... Sí, sí...me fico a la segona o a la tercera fila i em va fotre al final...I tant per això em canvien d'institut.

Vols marxar per això...?

Síprimer, perquè els com panys són més barruts... són molt de poble...

Tu no ets d'aquí?

Sí jo sóc de poble, però entre poc i massa...

Així, tu no tens amics?

Sí que tinc...

Alguna vegada t'han sancionat perquè algun company t'ha acusat d'alguna fet?

Sí...i et sens molt malament...és que diuen que de vegades tens amistats i tal... però jo aquí no les vesc...

T'has barallat amb algun company?

No. Jo sóc...jo ho tinc molt clar...no soc de baralles. Segons una professora ...SOLS TINC COMPLEX DE DONAR LA NOTA...de donar la nota.

“JO SOC UNA PERSONA QUE ET DIUEN UNA COSA I PAM DE SEGUIDA SALTO”.

TEXT 2.

No...no ...no hi ha ganes. No estic motivada. Bé quan me fico ho aprovo...i ja està. Si tinc ganes d'aprovar un examen....ho estudio...i ho aprovaré.....

No ho sé...t'has de motivar tu mateix..... de vegades dic que tinc que estudiari estudiaré...i un dia potser no.... han d'estar molt damunt meu perquè estudií...

A mi m'agrada aquell mètode que ens fan d'estudiar cada dia... i així el dia de l'examen t'ho llegeixes i ja t'ho saps...però que et passa ara.. et fan tres lliçons, arriba l'hora de l'examen i ampolla les tres lliçons i tu et quedes....veus massa pàgines i llavors se te passen les ganes...

Jo sóc d'aquestes que si m'esforço i em suspenen, em desmotivo i passo de tot...

Si o sigui a veure ...si sé que la haig de suspendre no .. però si sé que és culpa del professor. Després que te estàs esforçant i tot ...has de suspendre.. Penso. au va home! va....i ja no..(gest de passar de tot).

Com és la teva relació amb els professors?

Depèn...amb alguns bé i amb alguns altres....ves...Pues la de català..... és simpàtica a veure si t'ha de cridar ...et cridarà, però perquè ho ha de fer i així... està bé.

Com són els que no tens bones relacions?

Els típics que no et deixen ni parlar ni dir res....de seguida només t'amenacen si no fas això et farà això, si no fas allò et farà allò i després clar te amenacen a tu i et fot ràbia i... DESPRÈS ELS CONTESTES O FAS ALGO I ENCARA ET SUSPENEN A TU.

No ho sécomences el curs i ja pensen que han de repetir i ja estan desmotivats i pensen SI HAIG DE REPETIR PERQUÈ HAIG D'ESTUDIAR....aquest any. Ara mateix estàvem parlant ..que no has fet això de mates...perquè ho haig de fer si total estic suspesa i l'any que bé, he de repetir.

Com veus la disciplina del centre ?

Bueno està bé lo que hi ha moltes vegades que per una rucada...jo mateix a segon em sembla em van expulsar per menjar xiclets ...això vulguis o no conta....i va contant al teu historial i de vegades hi fas tard...ara no entres i full d'expulsió....HI HA VEGADES QUE NO ET POTS RETINDRÉ I SALTES (contestes) i dius.....ULL PERDO, PERDO I CLAR JA HO HAS DIT NO I... HI HA MOLTES VEGADES QUE JA HO DIU MA MARE PUES MOSSEGAT LA LLENGUA PERÒ NO PUC...JO SÓC UNA PERSONA QUE ET DIUEN UNA COSA I PAM DE SEGUIDA SALTO, I DESPRÉS QUAN HAS

SALTAT PENSES, POTSER NO HAGUESSIS TINGUT DE DIR, PERÒ QUAN JA HO HAS DIT..... JA ÉS MASSA TARD.

ACTIVITATS:

A partir de les entrevistes i reflexions d'aquests alumnes de Secundària, et proposen realitzar les següents activitats.

- 9. Realitzar una lectura silenciosa dels dos textos, subratllant les paraules claus o idees que es poden relacionar per tenir un significat semblant.**
- 10. Lectura en veu alta, dels textos, per tres alumnes; dos per l'entrevista escenificada i una pel segon text, matisant molt les reflexions personal de l'alumna de 4rt.**
- 11. Encerclar alguna expressió coneguda o dita per tu mateix.**
- 12. Expressió oral i activació dels coneixements previs relacionats amb les dues històries.**

En grup contesteu a les següents preguntes:

Quins creus que són els problemes que tenen els dos protagonistes?

Quin creus que pot ser l'origen del problema?

Quines solucions que aporten els mateixos protagonistes?

Has viscut situacions o experiències semblants a les narrades pels protagonistes.

13. Anàlisi comparatiu dels problemes plantejats als textos.

Després de reflexionar sobre els problemes d'aquests companys de secundària, intenta contesta les següents preguntes:

Resumeix en poques paraules, com si fos un titular d'un diari. Quin és el problema?

6. Omple els següents apartats d'aquesta graella:

Interrogants plantejats	Protagonista A	Protagonista B
Protagonistes. Com són els protagonistes?		
Com és la seva relació amb el professorat?		
Quin és el seu principal problema?		
Sentiments. Com es senten? Quins sentiments tenen?		
Quin és el procés del seu problema?		
Com reaccionen davant alguns professors?		
Com és la seva situació en el context educatiu?		
Què Interessos o necessitats tenen? Què els interessa resoldre?		
Quins és la seva posició o comportament al centre?		
Tenen problemes de convivència?		
Han estat sancionats alguna vegada?		
Solucions que proposen per resoldre el problema?		
Com es defineixen a si mateixos?		
Quin és el teu consell, per cadascú?		

7. Escriu solucions aportades pels mateixos protagonistes dels relats:

A:-----

B:-----

Compara-les, i diguis quin és el significat de cadascuna? Hi ha punts en comú o són molt diferents?

Amb quina estaries d'acord? Argumenta la resposta.

8.- Cercar possibles solucions, per aquests alumnes amb problemes conductuals. Aquesta activitat es dividirà en tres fases.

1ª fase. Després de pensar diferents idees per ajudar a aquests alumnes amb dificultats per controlar la seva actitud. Es pot fer com una pluja d'idees i es van apuntant totes a la pissarra.

2ª fase. Es fa un anàlisi de les aportacions fetes per tots els companys, estudiant els possibles avantatges, inconvenients o dubtes que es poden plantejar.

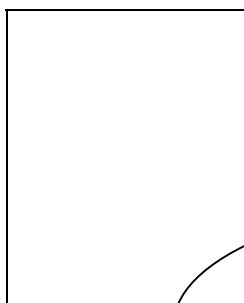
3ª Fase. Es fa una selecció i es transcriu cadascun individualment de les opcions que es consideren més pràctiques i funcionals de portar a terme.

10. Farem el joc: "A mi també m'ha passat" Acosta't i explica la teva vivència.

És un joc semblant al que ja es va plantejar amb una altra unitat, al mig de la plaça del poble, en aquesta ocasió, el alumnes que després d'haver treballat aquesta unitat estiguin força motivats, poden argumentat i explicar a la resta de companys alguna vivència semblant a la descrita en els dos textos, intentant seguir uns passos.

- a) Què va passar?
- a) Quan, en quin moment, o en quin curs?
- b) Quin va ser el motiu o el detonant del seu comportament?
- c) Per què no es van poder controlar?
- d) Com es van sentir, després de contestar al professor o de tenir un comportament impertinent davant seu?
- e) Quines conseqüències va tenir la seva actitud?
- f) Com ho van poder solucionar?
- g) Com ha sigut la relació després amb el professor?
- h) Ha passat més vegades?
- i) Què van aprendre d'aquella experiència?
- j) Considera que després d'aquella situació ha après alguna cosa?

2.10.

Relacionar tipus
diferents d'informació,
descriptiva i narrativa .

2.10. QUI ÉS QUI ? QUINA ÉS L'OPINIÓ D'AQUESTS ALUMNES DE L'ESO?

OBJECTIUS A TREBALLAR:

COMPETÈNCIES SOCIALS:

- Activar el pensament causal com la capacitat de determinar l'origen o causa del problema.
- Treballar el pensament de perspectiva. Situant-se en el lloc de l'altre. Oposat al egocentrisme. Comprendre per què pensa així una persona, per què actua de determinada manera. És el pensament que facilita l'empatia o sintonia afectiva amb els altres.
- Connectar el text amb experiències prèvies de l'alumne.
- Implicar als alumnes en la conscienciació dels problemes de convivència
- Afavorir la comunicació i expressió dels sentiment (Intel·ligència emocional).
- Analitzar experiències pròximes i properes als alumnes.
- Ajudar a tenir comportaments assertius.
- Fomentar l'autoconcepte i l'autoestima.

COMPETÈNCIES DEL LLENGUATGE I DE LA COMUNICACIÓ.

- Aportar com a subjecte actiu, els seus coneixements, experiències i esquemes previs mitjançant l'expressió oral.
- Donar sentit i significat al text.

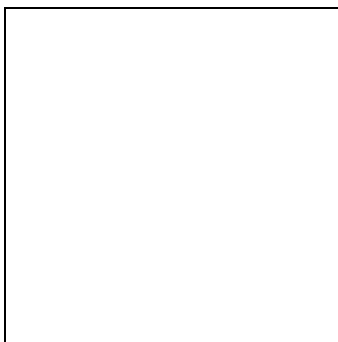
- Analitzar les idees que l'autor del text ha volgut exposar i distingir el significat i el valor de cadascuna en el text.
- Desenvolupar les necessitats comunicatives i facilitar-ne l'expressió mitjançant la intervenció qualitativa en contextos diferents i variats.
- Sintetitzar textos escrits.

PROCÉS D'ELABORACIÓ

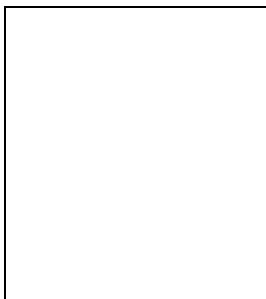
1. Farem grups de quatre o cinc alumnes.
2. Lectura dins del grup, de les descripcions centrades en uns alumnes de l'ESO, amb uns determinats problemes de convivència.
3. Relacionar les frases o textos narratius amb les descripcions corresponents.
4. Cercar sempre paraules claus o trets que es puguin relacionar amb la descripció dels alumnes escollits.
5. Dialogar, negociar i elegir totes les possibles opcions entre els membres del grup.
- 6.- Realitzar una taula rodona contrastant les opinions dels altres grups.
- 7.- Realitzarem una fitxa d'anàlisi de la situació i problemes dels alumnes seleccionats en aquest tema.
- 8.-Participar al joc : Al mig de la Plaça.
On cadascun voluntàriament explica les seves experiències i s'identifica si ho creu oportú amb algú dels personatges escollits en aquest tema.
Finalitats: Facilitar la relació persona-grup.
Observació objectiva dels demés.
Ser el centre , desenvolupament davant actituds de recolzament i d'oposició.
Interpretació dels comportaments d'un mateix i dels demés.

ACTIVITATS

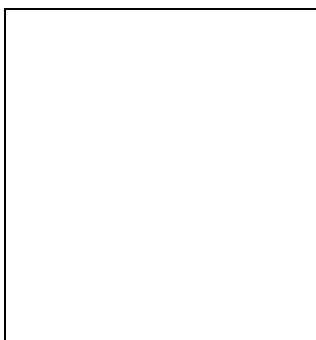
- 1. Després d'agrupar-nos en grups, podem fer una lectura de les descripcions centrades en uns alumnes de l'ESO, amb uns determinats problemes de convivència.**

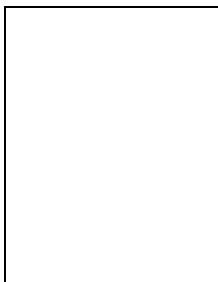
En Marc és un alumne, que passa de tot, no estudia ni fa res, els seus pares ja no saben que fer amb ell, li han promès que si aprova li compraran una moto, que és el que més li agrada, però els estudis cada vegada van pitjor, darrerament ja ni va a l'institut; i el pitjor de tot és que té el recolzament de la seva mare per fer campana al centre, ella prefereix recolzar al seu fill que respectar les normes del centre.

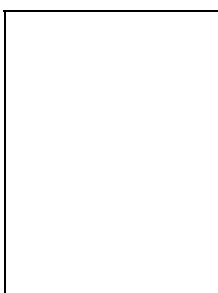
En Gerard, reconeix que estar a l'institut per obligació, que estar perden el temps, i que la majoria dels alumnes pensen igual que ell, assisteixen al centre per l'obligatorietat de l'ESO. I encara que els professors li han recomanat repetir curs, ell té molt clar que no ho farà i que pensar fer com a molt algun programa de garantia Social.

En Lluís té dificultats per estudiar, sempre ha necessitat un professor de suport i des de petit està acostumat a anar a repàs; a ell li agrada jugar a l'ordinador i a les vídeo consoles. No sap perquè té que esforçar-se en els estudis, si al final vol treballar de ramader amb el seu pare.

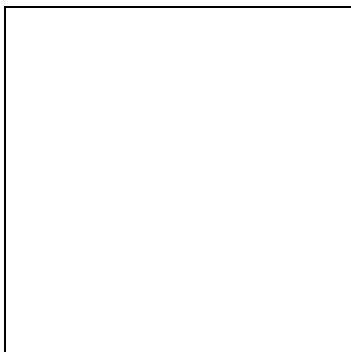
L'Eduard, és un autèntic especialista en desconnectar, considera que algunes classes són avorrides els professors s'enrotllen massa i es dona permís per donar consells als professors i orientar-los de com a de donar les classes i que han de fer amb els alumnes.

En Carles és un alumne conflictiu, s'enfronta a tots, alumnes i professors, ha tingut molts fulls de sancions pel seu caràcter, confessa insultar als professors i tenir problemes greus amb alguns companys, es reconeix racista i que juntament amb el seu germà s'han barallat amb alumnes magrebis.

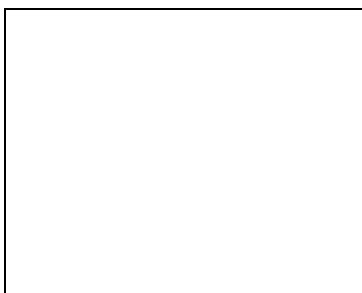
En Pere és un noi, que té la fama al centre d'entremaliat, sempre acostuma a estar castigat, encara que darrerament les coses funcionen més bé, inclòs els professors estan sorpresos perquè aprova algunes assignatures. Considera que no ha tingut gaire el suport dels professors, al finalitzar l'ESO vol fer qualsevol cosa abans que treballar.

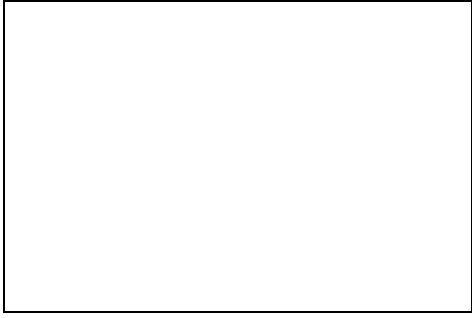
L'Oriol es considera un alumne amb problemes d'etiquetatge, ja està tan desanimat que ha llançat la tovallola, considera que dona igual repetir curs, perquè en algunes classes és com si no fos i els seus pares actualment ja també passen de tot.

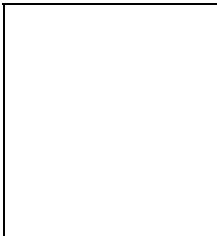
En Manu és un alumne, que reconeix que li costa estudiar, li agraden els professors que controlen molt, que fan molts controls i supervisions de la feina, que és un alumne que necessita que s'estigui molt damunt d'ell per fer-lo treballar.

La Maria és una alumna de 4rt d'ESO, té capacitats, però reconeix que no s'esforça gaire i que treballa el just per aprovar, al mateix temps té fulls de sancions, per contestar malament als professors; amb els companys no té problemes encara que confessa que de vegades els grans abusen del petits. Però tot això per ella és normal .

En Roger, no estudia gaire, però ell considera que l'ESO és molt fàcil, només fent els exercicis i estant atent a classe es pot aprovar tot. L'agrada molt treballar en grup i considerar que tindria que haver més control al centre, sobretot les hores d'esbarjo, ja que els alumnes grans abusen dels més petits.

En Ramon, darrerament les coses no van tan bé com a Primària, potser perquè no estudia el que ell vol, considera que en les assignatures que li agraden, ell s'implica, participa i trau bones notes. Quan s'avorreix a una classe, desconnecta xerrant amb el company del cantó. Demanar més suport i atenció per part dels professors i està disposat a repetir curs, perquè vol fer la carrera de veterinari.

2. Llegiren aquestes opinions dels mateixos alumnes, cercant les paraules o detalls que es puguin relacionar amb les descripcions anteriors.

- Primer jo si trec un cinc ja estic contenta, hi ha gent que no ... que diu: jo vaig pel excel·lent; però jo no, si trec un sufi, ja he aprovat i ja em va bé.
- Sempre tinc sancions per parlar, contestar als professors i menjar xiclet a classe.
- Jo passo del que fan a classe....de desconnectar...desconnecto a bastants més classes. En algunes classes pues bastant...faig veure que escolto i no faig res...vaig a la meva.
- Jo sóc d'aquestes que si m'esforço i em suspenen, em desmotivo i passo de tot...Després que te estàs esforçant i tot ...has de suspendre.. penso au va home va....i ja no faig res i passo de tot.

- Clar la gent s'acostuma a que l'expulsi i ja no serveix de res....i a mi si em castiguen...ja estic acostumat...
- No suportó als típics professors que no et deixen ni parlar ni dir res....de seguida només t'amenacen si no fas això et faré això, si no fas allò et faré allò i després clar te amenacen a tu et fot ràbia i... Després els contestes o dius alguna cosa i encara et suspenen a tu.
- Els meus pares ja no saben que fer amb mi, això que el meu pare m'ha promès comprar-me tres motos; si m'ho trec tot: tres motos....Tres motos...una de carretera, una de Cross... i una de trial; que és el que més m'agrada però és que jo ara ja passo de tot.
- Jo no tinc problemes amb els companys de la meva edat però quan era petita hi havia aquells matalots de quart sempre et deien coses els grans als petits però no perquè siguis tu, o perquè siguis així, no ara nosaltres també ho fem... és allò d'ara farem la guitza als petits, però amb els de la mateixa edat, no.
- No he tingut gaire recolzament per part dels professors, abans sempre m'acusaven de tot, ara sembla que la tutora té més interès per mi.
- Sóc una mica racista, sí; una mica,...molt...i damunt que m'amenaçava de mort eh! Menys mal que estava el meu germà i em va recolzar sinó tot anava per a mi... una pedra d'aquelles grosses....al cap...em va ensenyar també una navalla...també.
- Hi ha vegades que no pots retindre i saltes i dius.....Uy perdo, perdo i clar ja ho has dit no i... Hi ha moltes vegades, que ja ho diu ma mare, pues mossegat la llengua, però no puc...jo soc una persona que et diuen una cosa i pam de seguida salto, i després quan has saltat penses, potser no haguessis tingut de dir, però quan ja ho has dit...
- No sé perquè tinc que estudiar, si ho tinc clar que al finalitzar l'ESO vull anar a treballar de ramader amb el meu pare.
- Aquest any he aprovat més, no es pot dir això gaire, però he aprovat amb paperets en els exàmens.
- He tingut molt fulls de sanció, per pegar i tot això...a un magrebi, això va ser a primer d'ESO, em sembla que era la segona setmana que vaig estar aquí...que el vaig pegar.
- En el primer cicle m'anava bé, perquè havia. ganes i d'aprendre i així....i d'amics....però poc a poc ho vaig anant avorrint ial final malament. L'any que ve faré un programa de garantia social.

- A mi francament tot en costa molt, tota la vida he anat a repassos, sempre ha sigut així, tot en costa i si em controlen massa; desconnecto o en bloquejo i encara és pitjor.
- Aquest curs he canviat, abans ho suspenia tot, ara tinc pensat no perdre un altre any aquí, perquè això és pitjor que una presó i tinc que em tinc que traure les assignatures i marxar d'aquí.
- No ho sé...és que jo puc fer.... tots els deures i tot també però a l'hora de l'examen suspenc igual...Home...si al principi si...però quan vesc que si suspenc l'examen, suspenc l'assignaturapues ja he llançat la tovallola.
- Faré un cicle formatiu y si m'agrada el superior. No sé... Perquè anar a treballar ja sé el que és, i és pitjor que venir a aquí. A veure, sé que tindrè que treballar dins de quatre anys més o menys, però de moment sense treballar s'està molt bé i si en casa et recolzen i et va bé.
- NO penso repetir curs, pues és que repetir...és que perdo el temps.....perquè m'obliguen.
- Si.... els estudis em van malament és per gosseria, tot per gosseria, perquè capacitats en tinc.
- No estudio, que no estudio, potser perquè no estudio el que jo vull...el que a mi m'agrada. El que no m'agrada estudiar, no ho faig i no tinc cap interès.
- És que de vegades...li dic a ma mare... Avui ni tinc ganes d'anar a l'institut...i és que hi ha dies que estàs que no tens massa ganes... No li agrada massa, però sempre diu.... prefereixo que et quedis a casa...que no que marxis pel carrer i et passo alguna cosa.
- La sanció més forta va ser contestar als professors i també insultar-los. A un professor li vaig dir fill de... Ell no sé si em va escoltar, però s'ho vaig dir, si ell es fica contra mi, és normal.
- Lo que menys m'agrada de l'ESO, no sé....és que t'obliguen a estudiar de tot....de totes les assignatures i és que penso que a tercer ...a tercer ja haurien de encaminar als alumnes... al que van a fer.
- És que....la meitat dels alumnes de quart per exemple... o molts alumnes de quart....estan a classe per estar-hi...perquè és obligatori. Pues no,....no és bona idea, abans als 14 ja els ficaven a treballar per exemple ...alguns si a casa tenen terres i així...i vol ser païes o i així...perds dos anys...
- La meva sortida quan m'avorreixo és xerrar amb el del canto....és llavors quan el professors em renya.

- Les classes són avorrides, bastant avorrides, de vegades s'enrotllen molt en alguna cosa, i dius mira ja estic cansat, desconnecto d'aquesta assignatura i faig una altra cosa...i passo d'aquesta assignatura. Faig absentisme dins de la classe, desconnecto molt....
- M'agradaria que em dediquessin més atenció...més. I repeteixo curs...eh...ojo! Per una part ...per que vull entrar a batxiller... Científic....vull fer el batxillerat científic...després vull fer veterinària. Des de petit que m'agrada.
- Jo penso que als alumnes no se'ls hi pot obligar a estudiar. Si...si...no fer-los estudiar....al final potser ho acaben avorrint i....deixant-lo tot.
- Jo per repetir si...però es que depèn dels professors que tingui...és que....segons amb quin... ja....sé que estar en la seva classe és com si no fos.... no em fa cap cas.
- Si jo porto una etiquetai encara que siguin professors nous ja s'ha sentit dir que si no fa això, això i això, és que jo penso que l'any passat, potser va ser que va vindré... no aquest any un professor nou i el tinc en un crèdit variable i ja va vindré i em va dir, a mi m'han dit que ho tingui clar: davant d'aquest i aquest alumne.... i ja va estar..... i si el primer dia ja et diuen aixòja vas al de sempre.
- Recomano, que els professors s'enrotllin una mica que afluixin una mica i si algun alumne es porta malament no fer-li cas, passar d'ell olímpicament i ja s'ho trobarà...
- Considero que es tindria que vigilar més al pati, allí la gent fa el que vol...per que l'altre dia estàvem allí a les portaries, jugant a futbol i estaven allí els grans amb els cigarros i no paraven de fumar; els grans abusem, ahir per exemple al pati ens van agafar i van començar a tirar globus d'aigua. A mi, em van mullar l'esquena.
- Jo les suspenc totes, però és que a casa meva, ja estan escarmentats perquè entre els meus germans i jo....és que tots hem fet igual....i si fa o no fa.
- Molt, molt no desconnecto, només xerro amb el del cantó.
- Considero que em trobo bé en l'ESO i que no ens controlen tant, ostra, pues no, és que no ens controlen res....jo estic molt bé...Controlen...però no mai tant....vull dir, s'ha de controlar en un centre...sinó...jo estic molt bé...
- A mi m'agrada aquell mètode que ens fan estudiar cada dia... i així el dia de l'examen t'ho llegeixes i ja t'ho saps...però que et passa ara.. et fan tres lliçons, arriba l'hora de l'examen i ampolla les tres lliçons i tu et quedes, veus massa pàgines i llavors se te passen les ganes...

- No estudio gaire, però després als exàmens els aprovo quasi tots, potser no ho sé, com estic atent a classe, això si sempre faig els deures, i aleshores als exàmens com ja m'ho sé..
- Bueno quan me fico ho aprovo...i ja està. Si tinc ganes d'aprovar un examen...ho estudio...i ho aprovaré..... No ho sé...t'has de motivar tu mateix..... de vegades dic que tinc que estudiari estudiaré...i un dia potser no.... han d'estar molt damunt de mi perquè estudií.
- M'agrada treballar en grup, Ara per exemple aquesta setmana estem fent el crèdit de síntesi, és divertit perquè treballes amb grup i és entretingut encara que has de fer molta feina, ens hem de distribuir per fer les activitats, però treballar en grup m'agrada.
- Quan alguna assignatura no m'agrada directament desconnecto d'ella o faig deures d'altres assignatures o faig veure que escolto, però com deia abans desconnecto directament, per exemple amb català, quan comencen a explicar el rotllo de la literatura és que desconnecto directament...

2. Relacioneu cada alumne amb els seus raonaments (paràgrafs corresponents). Podeu escriure al final de cadascun el nom de l'alumne que considereu que correspon. Per exemple:

- Primer jo si trec un cinc ja estic contenta, hi ha gent que no ... que diu: jo vaig pel excel·lent; però jo no, si trec un sufi, ja he aprovat i ja em va bé. (Maria)

3. Realitzarem una fitxa d'anàlisi de la situació i problemes dels alumnes seleccionats en aquest tema.

NOM DE L'ALUMNE	PROBLEMA QUE TÉ.	CARACTERÍSTIQUES
MARC		
GERARD		
LLUÍS		

EDUARD		
CARLES		
PERE		
ORIOI		
MANU		
MARIA		
ROGER		
RAMON		

4. JOC AL CENTRE DE LA PLAÇA.

Cada alumne que vulgui participar, es colorarà al centre de la classe, i serà sotmès a preguntes per part dels seus companys, contestant i explicant les seves experiències relacionades amb els problemes de convivència.

DESENVOLUPAMENT

1r un voluntari surt al centre de la classe i es queda assegut o de peu...

2n. El grup comença a preguntar-li, a dialogar dels temes que puguin sortir espontàniament i relacionats amb les descripcions treballades a classe.

3r. Valoració entre tots dels diàlegs, actituds, silencis, impressions, estats d'ànim, etc..

(Amb 3 o 4 que vulguin participar en aquesta experiència és suficient, per identificar els principals problemes de convivència)

ANNEXOS

FITXA D'AVALUACIÓ FINAL DEL CRÈDIT.

Com a fitxa final del crèdit proposem la realització d'un qüestionari de valoració del clima d'aula d'aquest taller de treball i convivència.

El qüestionari ha estat elaborat a partir de l'escala del clima social en L'escala de R.H. Moos (Moos, 1984) en versió actualitzada de Rubio Moreno i Castillejo Valero ((1992), respectant en part la seva estructura interna de dimensions i subescales, reduint i modificant els seus ítems, fent ús de puntuacions per a l'anàlisi quantitatiu al temps que es fomenta un anàlisi qualitatiu de les respostes.

Els ítems que s'inclouen estan relacionats amb els següents aspectes:

- Relacions:
 - Implicació dels alumnes en el treball elaborat en el crèdit
 - Afiliació entre ells(companyerisme, relacions entre els companys d'aula, etc.).
 - Ajuda que els presta el professorat.
- Autorrealització:
 - Ambient de treball (relacionat al ritme de treball de la classe)
 - Esforç.
- Funcionament (relacionat amb el centre)
 - Organització.
 - Claredat de les normes.
 - Control.
- Canvi:
 - Innovació.

A cadascuna d'aquestes categories els correspon cinc ítems.

El codi de classificació i posterior anàlisi es:

ASPECTES	CODI
IMPLICACIÓ.	IM
AFILIACIÓ	AF
AJUDA	AY
AMBIENT DE TREBALL.	AM
ESFORÇ	ES
ORGANITZACIÓ.	OR
CLARETAT DE LES NORMES.	CLN
CONTROL	CON
INNOVACIÓ	IN.

Donat que els ítems del qüestionari es refereixen a les relacions entre els alumnes, entre aquests i el professorat i entre tots dos amb la tasca educativa; l'aplicació del qüestionari es centra en un grup determinat d'alumnes i en un àrea concreta, la de llengua o tutoria

Els objectius de la realització d'aquests qüestionari es concreten en:

- Comprovar com les relacions companys/professorat influeixen en el nivell d'implicació i de motivació per les tasques educatives.
- Veure com l'ambient de treball de la classe, la metodologia emprada pel professorat i l'esforç personal estan estretament relacionats amb l'autorealització i les expectatives dels alumnes.
- Conèixer la valoració dels alumnes respecte a l'organització, les normes i el control dins l'aula.
- Analitzar les propostes de canvi i el grau d'interès en innovar o canviar aspectes del crèdit.

QÜESTIONARI DEL CLIMA SOCIAL DE LA CLASSE.

Qüestionari que permet al tutor/a, professor/a, aproximar-se al coneixement del clima social que existeix en la seva classe. la seva aplicació està limitada a nivells de Secundària.

Els ítems es refereixen als següents aspectes acadèmics.

- Relacions
 - Implicació dels alumnes en els treballs proposats dins del crèdit (IM)
 - Afiliació entre ells. (AF)
 - Ajuda del professor i dels companys (AY)
- Autorrealització:
 - Ambient de treball .(AM)
 - Esforç(ES)
- Funcionament.
 - Organització. (OR).
 - Claredat de las normes. (CL).
 - Control. (CO).
- Canvi.
 - Innovació (IN)

Cadascú d'aquests aspectes es relaciona amb cinc ítems.

Qüestionari

A continuació trobaràs frases que es refereixen a persones i coses d'aquesta classe: els companys, el professor, els treballs de classe que et proposem ,etc.. després de llegir cada frase, has de ficar un " X " si estàs de acord, en general, amb el que es diu, o no ficar res si estàs en desacord.

1. Els alumnes fiquen molt interès en el que es fa en aquesta classe
2. Els alumnes d'aquesta classe estan interessats en voler conèixer als seus companys
3. El professor manifesta interès pels alumnes.
4. Consideres que en aquest crèdit es treballa profitosament
5. Cadascú treballa segons les seves possibilitats
6. És una classe tranquil·la i relaxada.
7. Hi ha unes normes que tothom té que complir.
8. Les normes de classe son assumides por tots.
9. És fan tasques molt diferents d'uns dies als altres.
10. Els alumnes en aquesta classe estan per la feina.
11. Aquí, fàcilment se formen grups para realitzar projectes
12. El professor mai "ridiculitza" a l'alumne per no saber la resposta correcta.
13. Quan hi ha que fer qualsevol treball en equip, cadascú fa aportacions al grup i col·labora segons les seves possibilitats.
14. Hi ha molts alumnes que s'esforcen per aprendre.
15. Els treballs i tasques que es demanen estan clars i cadascú sap el que té que fer.
16. Des de la primera sessió s'acorden les normes i les tasques que s'han de fer.
17. No es necessari que el professor estigui davant per treballar i realitzar les activitats.
18. Normalment, en aquesta classe, es proposen nous o diferents mètodes d'ensenyament.
19. La classe es passa volant, gaudeixes de les activitats que es fan?
20. En aquesta classe als alumnes els agrada col·laborar en les activitats.
21. El professor tracta als alumnes com correspon a la edat que tenen i no com a nens petits.
22. Generalment, els alumnes realitzen els treballs que encomana el professor.
23. El professor reconeix l'esforç que cadascú realitza.
24. Les classes comencen puntualment.
25. Tots saben perfectament quan alguna cosa no és correcta.
26. Consideres que si un alumne es porta malament s'ha d'atendre a les conseqüències.
27. Al professor valora que els alumnes facin treballs originals.

28. Quasi tots els alumnes participen en els jocs, debats i activitats de classe.
29. Als alumnes els agrada ajudar-se els uns als altres per realitzar els seus treballs.
30. Si els alumnes volen parlar d'un tema en concret, el professor cercarà temps per fer-ho?
31. En aquesta classe els alumnes treballen força.
32. El professor anima als alumnes a que se esforcin encara que no obtinguin bons resultats.
33. En aquesta classe les activitats son planificades clara i organitzada.
34. Tots coneixen les normes que s'han de complir a l'aula.
35. Tots, professor/a i alumnes/as es preocupen de crear un bon ambient.
36. Els alumnes fan aportacions sobre la manera de portar a terme les tasques?
37. Als alumnes realment els agrada la classe.
38. No hi ha companys a classe que es portin malament entre ells.
39. El professors està preocupat pels interessos dels alumnes.
40. En aquesta classe es cuiten les condicions per poder treballar correctament.
41. Els alumnes porten els seus treballs al dia.
42. En aquesta classe, generalment no se interromp a ningú quan està parlant.
43. El professor es comporta sempre igual amb els que no participen i s'impliquen en les activitats.
44. En general, el professor és raonablement exigent.
45. En aquesta classe es permet als alumnes preparar els seus propis projectes.

La correspondència entre cada ítem i l'aspecte al que es refereix és el següent:

ASPECTE	ÍTEMS.
IM. Implicació.	1, 10, 19, 28 i 37.
AF. Afiliació.	2, 11, 20, 29 i 38.
AJ. Ajuda .	3, 12, 21, 30 i 39.
AM. Ambient de treball.	4, 13, 22, 31 i 40.
ES. Esforç.	5, 14, 23, 32 i 41.
OR. Organització.	6, 15, 24, 33 i 42.
CL. Claredat de les normes.	7, 16, 25, 34 i 43.
CO. Control.	8, 17, 26, 35 i 44.
IN. Innovació.	9, 18, 27, 36 i 45.

SOLUCIONARI.

UNITAT 1 . “ EL REBOST DEL LLENGUATGE”

ACTIVITATS.

1.Relaciona cada text amb el nom del plat corresponent:

text

8. ARRÒS NEGRE. E
9. ARRÒS A BANDA " ARROSSEJAT". F
10. PAELLA D'ARRÒS DE BACALLÀ EN CASSOLA. G
11. ARRÒS AMB FREDOLICS I BACALLÀ. D
12. ARRÒS DE "PARAIGÜERO I BUTIFARRA NEGRA".
B
13. AMANIDA D'ARRÒS BLANC. A
14. ARRÒS AMB LLET. C

3. Investiga quins són els ingredients de cada plat d'arròs.

PLATS D'ARRÒS	INGREDIENTS
ARRÒS NEGRE.	Sèpies, musclos, ceba, pebrots, tomàquets, alls, aigua, sal, arròs, 1 litre de brou i vi ranci.
ARRÒS A BANDA "ARROSSEJAT".	Alls, ceba, tomàquets, , pebrots, aigua, sal, peix, arròs, sal.
PAELLA D'ARRÒS DE BACALLÀ EN CASSOLA.	Patata, pèsols, una fulla de llorer, oli, alls, ceba, bacallà, arròs
ARRÒS AMB FREDOLICS I BACALLÀ.	Bacallà esqueixat, fredolics, oli, all, pebre vermell, tomàquet, arròs i brou.
ARRÒS DE "PARAIGÜERO I BUTIFARRA NEGRA".	Bacallà esqueixat, botifarra negra, tomàquet, ceba, julivert, arròs, brou d'escudella o aigua.
AMANIDA D'ARRÒS BLANC.	Arròs, pèsols, aigua, sal oli, pernil, pebrot, tonyina, gamba salada, olives
ARRÒS AMB LLET.	Llet, raspadura d'una llimona, arròs, sucre, canyella en pols

4. Quins considereu què són el ingredients més repetits en les receptes d'arròs?

Arròs, aigua, sal, oli, ceba, alls, tomàquet i pebrot

UNITAT 2 . “EL PLAER DE LA LECTURA”

ACTIVITATS

3. Text 1.

El sabó de Marsella.

Des de fa uns mesos la majoria de fabricants **el carrer ple de cotxes** de detergents inclouen entre els seus productes un detergent millorat amb sabó de Marsella o al perfum de sabó de Marsella. El missatge publicitari a la televisió **era brut i trist caminava per la ciutat** ben clar: recordeu l'olor que feia la roba quan éreu petits?. Doncs ara., si renteu amb els nostres detergents la podreu recuperar. L'èxit és tan notable que **per la ciutat fosca i buida** la idea l'ha copiada tothom i ara ja és gairebé impossible trobar algun detergent per a roba que o porti incorporada “l'olor de quan érem petits”

I què és el sabó de Marsella? La història es remunta al segle XIV, quan apareix en Marsella el primer fabricant de sabons

Durant el segle XV apareix les primeres saboneries industrials **la pluja li produïa més fred i solitud a la ciutat**, que ja comencen a exportar sabó a llocs tan llunyans com Alexandria o Rodes. Aquest sabó primerenc es fabrica barrejant oli d'oliva amb elements alcalins com cendres de plantes. Aquests últims anys, amb la moda de tot allò que és natural, han aparegut petites fàbriques **però tenia que arribar al seu destí** on fan sabó de manera artesana, productes que es venen a bon preu a les típiques botigues de perfums.

Presència. Miquel Riera, 9 d' octubre 2003.(text adaptat)

Text 2.

Els grassos.

*Realment, el concepte gras, estar gras, reposa sempre en la comparació. Un està gras **mirava pel mirall de la seva habitació** respecte a un altre que està flac. Pareix obvi que si tots fórem igual de grassos que l'home que ara tractem de gras, a la fi, tots seríem normals. Per exemple, Qui s'atreveria a assegurar que un hipopòtam està gras, o al contrari, que un peix agulla està prim?*

*De totes maneres el gras acostuma **la imatge era penosa** a tenir bona premsa. Josep Pla escrivia amablement sobre aquesta categoria humana i exaltava la sua volada gallinàcia. El gras passa **generalment però tenia que recuperar forces i continuar** per una persona que discorre pel món sense presses, resguardant el pas, amatent del paisatges plans, sense accidents, sense esglais. Fins i tot hi ha que des de la flaqueza enyora uns quilos de més per poder **els seus amics li esperaven** assolir el nivell de vida relaxat, lleugerament dilatant, fi i il·lusionador, dels grassos.*

Martí Domínguez i Romero, Peiximinuti.(1993)(Text adaptat)

5. Ajudes per comprendre el text. Autointerrogació en grup.

Quins són els protagonistes? **Pepín, Tomás i el narrador.**

Quina es la relació amb els jesuïtes? **No gaire bona, però inculcaven costums literàries.**

Què narra de bo del seu pas per aquest col·legi i que explica de dolent? **De dolent els carxots que donava l'Hermano de vigilància i de bo, la costum de llegir narracions d'aventures en veu alta.**

Què explica en relació amb la paraula inverosimil? **L'ús incorrecte per part de Tomás de la paraula inverosimil.**

Què significa inverosimil? **Increïble, que no és veritat.**

UNITAT 3. INFERIR INFORMACIÓ.

ACTIVITATS

1. Omple individualment o amb grup, el buits amb el mots que consideris adequats segons la lectura del text.

Text 1.

Existeix una poderosa raó per la qual Pepín i jo fórem tímidament agnòstics en la joventut i arravatadament ateus en la **maduresa (1)** cinc anys en un col·legi de **capellans (2)**; cinc anys de sotanes rànries que pensaven en la religió com un assumpte terrenal. Passar-me d'una **missa (3)** a la setmana a missa cada dia amb l'afegit dels exercicis espirituals.

Les diferències amb l'escola del **poble(4)** començaven pels companys, continuaven amb el professorat i convergien, sense matisos, amb el nacionalcatolicisme. L'ambient era, a més a més i damunt, competitiu fins a extrems indignants per a uns mandrosos que, com nosaltres, s'inclinàvem més per la intuïció intel·ligent que per la voluntat de l'estudiós. La voluntat és la virtut dels mediocres, he sabut més tard però amb temps. El sistema educatiu dels jesuïtes premiava amb honors superlatius **aplicats(5)** i humiliava **els dolents(6)**.

Contaré, a propòsit, que els jesuïtes atorgaven notes mensuals. És llegien en veu **alta(7)** davant de tots el alumnes del curs, i les llegia el pare rector, un capellà allargassat curt de **gambals(8)** Sever, inflexible i insensible, calb i amb una veu agusada de soprà que se sap divo, iniciava la lectura de notes per ordre **alfabètic(9)** tret de que hi haguera un alumne amb molt bones notes o bé un altre amb pèssimes **qualificacions(10)** que encapçalava l'acte. Diverses vegades vaig ser el primer en requerir la seva atenció:

_ Usted, Torres, puede pero no quiere.

Si podies però no **volies (11)** estaves venut. Llavors el seguit d'adjectius com ara vago i immoral (sus paderes se sacrifican por usted y miré cómo les paga), i les premonicions d'acabar malament en la vida, ressonaven en la sala com el soroll d'un martell contra l'enclusa. Tot seguit d'exemple, el de les bones notes, el que "volia" i podia" un bon fill el pare del qual probablement no tenia problemes d'abonar les altes **mensualitats(12)** del col·legi.

Al fil de la qüestió social hi havia al **col·legi(13)**, una guerra social entre els xiquets de valència i el que erem de poble. A nosaltres els de ciutat ens deien "paletos" i nosaltres a ells "maricons" Aleshores **estavem(14)** convençuts que parla castellà era un idioma de "rarets". No era ben **així (15)** així, evidentment, potser hi havia una associació simple però decisiva: valencianoparlant/poble/llaurador/home fort; castellanoparlant/funcionari o professió similar sense preponderància del físic. El més determinant, però s'arrelava en el fet que els **xiquets(16)** de la ciutat anomenaven els pares "papa" o mamá" Això ens empenyava tant que, quan ens **barallavem(17)** amb algú d'ells **el possavem(18)** de bocaterrosa i li retorciem una orela o un testicle, Pepín n'era partidari _ i no el deixàvem **fins (19)** que deia "pare" o "mare"(20). Només Deu sap els castellanoparlants que deixà estèrils el meu germà.

Ferran Torrent
"Gràcies per la propina"(1998)

3.Completar aquests sonets.

A Josep Clarà

Jo sé que viure és com un somni breu	A
Sotmès al ritme d'una llei antiga	B
I sé que el cos que es vinclà de fatiga	B
Té ja un espai guanyat als ulls de Déu.	A
Perquè d'un temps, inesperat i lleu	A
N'ha fet una arma de treball amiga.	B
Mes sé també que auan la Dama abrigo	B
Ànima i cos i els parla amb el mot seu	A
un tremolor indefinible signa	C
aquell instant suprem i essent benigne	C
el somni de a mort, s'aferra i creix	D
i omple l'espai i el cor una basarda	E
de tot, com quan la nit isarda,	E
de cop, davant dels ulls, enorme, neix.	D

AMB L'OMBRA DÒCIL

Amb l'ombra dòcil del teu cos m'avinc	A
I amb tu reprenc el goig de caminar.	B
Cap ruta no pot dur-ne més enllà	B
Perquè de tu me'n ve tot el que tinc.	A
Minucios, m'esforço perquè el dring	A
De cada mot ens faci el viure clar.	B
Em tempta el foc de l'horitzó llunyà	B
I amb tu el contemplo, i amb tu vaig i vinc	A
De mi a mi mateix. No hi ha desert	C
Si de tu em sento dolçament reblert	C
I els meus ulls dels teus ulls són franc ressó	D
En tu m'aprenc i em desaprenc en tu,	E
I aquest vaivé tranquil és el que em du	E
Fins al centre més pur del propi jo.	D

UNITAT 4. ANTICIPAR INFORMACIÓ I INTERCANVIAR IDEES.

ACTIVITATS

3. RELACIONA CADA IMATGE AMB EL SEU TEXT.

IMATGE 1.	TEXT 6
IMATGE 2.	TEXT 4
IMATGE 3.	TEXT 7
IMATGE 4.	TEXT 2
IMATGE 5.	TEXT 3
IMATGE 6.	TEXT 5
IMATGE 7.	TEXT 1

4. Elaboració d'una graella amb les característiques de cada racó de la ciutat.

Monuments	Any de construcció	Característiques
La paeria	1929	Arquitectura romànica, actual Ajuntament de Lleida.
Gardeny	Segle XII	Base d'operacions militars, va rebre la visita de Juli Cèsar.
Claustre de la Seu Vella	-----	Mirador de la ciutat.
Conjunt de muralles de la Seu vella	Segles XVII i XIX	Més de 3 Km de longitud, articulades en quatre baluards d'un teòric rectangle.
L'hospital de Santa Maria.	1454	Va substituir a set hospitals de la ciutat, actualment s'ubica el Museu provincial i de l'institut d'Estudis Ilerdense,
Torre o campanar de la Seu Vella	Segle XVII	El bisbat es va veure obligat a comprar als militars per 3.000 monedes d'or per tal de poder utilitzar les campanes per serveis religiosos i en cas d'alarma.
La porta del Lleó	-----	Muralla que tanca tot el recinte, sobre la porta figura l'escut dels Borbons i està rematada amb la figura d'un lleó.

UNITAT 5. COMPARACIÓ DE TEXTOS:

1. PARAULES CLAU: (Expressió oral)

- Saps el seu significat?
- Sinó és així, consulta al diccionari, per fer després una breu intervenció oral.
- Miol: **Crit de gat.**
- Cordó umbilical: **Cordó flexible que uneix el melic del fetus a la placenta de la mare.**
- Placenta: **Òrgan matern, a través del qual s'estableix, durant la gestació, el bescanvi d'oxigen i de substàncies nutritives de la mare a l'embrió.**
- Forner: **Persona que fa o ven el pa.**
- Gestació: **Procés de formació desenvolupament de l'embrió.**

4. Cercar paraules del camp semàntic de la medicina.

A : Neonatologia B infecció C: incubadora.
D: Sèrum E: antibiòtics F: dieta.

5.- Relaciona les paraules amb negreta de l'article en català, amb el conjunt de paraules que tenen un significat semblant en castellà. (Transmeten les mateixes idees))

A.-“ Semblant al miol d'un gat”
Parecido a un maullido.

B.- “Continuava amb la placenta enganxada, perquè ni tan sols li havien tallat el cordó”
La niña tenía aún la placenta y el cordón umbilical.

C.-“ La van col·locar al costat del forn, “perquè estava molt freda”.
Estaba fría, y la colocaron en una mesa, junto al horno.

D.- “Freda , blavosa....”
Estaba fría. Estaba amoratada.

E.- “Evoluciona favorablement”
Su estado es esperanzador.

F.- “La volien assassinar i ho haurien aconseguit si arriben a passar cinc minuts més.”

Quien arrojó a la niña en el contenedor tenía a intención dclara de matarla. “Cinco minutos más y se hubiera asfixiado”

6.- Contrastar les dos notícies: (Lliure)

Idees semblants: El rescat de la nena, les manifestacions del forner, els informes mèdics de l'Hospital de sant Joan de Déu, la policia fa una crida a la col·laboració veïnal, etc..

Idees diferents: L'hora de trobada del forner amb el nadó, les setmanes de gestació, les investigacions pel barri de Sants, la intenció de practicar la prova de l'ADN.

UNITAT 6. DESCRIMINAR IDEAS.

- 1. Leer al artículo de opinión siguiente i elegir, de cada tres frases, la que expresa mejor lo que se expone en cada párrafo.

CADA VEZ MÁS CIUDADANOS OPTAN POR LAS DOS RUEDAS PARA MOVERSE POR BARCELONA

"Me voy a comprar una bici" (I)

Cuántas veces han oído esa frase en los últimos meses? Seguro que muchas. Las temperaturas de este verano, la preocupación por mantenerse en forma y el aumento, lento pero sostenido, de kilómetros de carril bici en Barcelona han empujado a muchos ciudadanos a subirse a las dos ruedas para ir a trabajar, a comprar o simplemente para disfrutar de la ciudad. Qué es eso de enlatarse en el metro y bucear por el subsuelo cuando se puede ir entre árboles. ¡Vivan las dos ruedas!

A) LAS TEMPERATURAS DE ESTE VERANO Y EL MANTENERSE EN FORMA HAN ANIMADO A LA GENTE A COMPRARSE BICICLETAS.

B) LA CONSTRUCCIÓN DE CARRILES BICI EN LAS CIUDADES ANIMA A LA GENTE A MONTARSE EN BICI.

C) HAY GENTE QUE DEBIDO A LAS ALTAS TEMPERATURAS Y PARA HACER EJERCICIO PREFIERE MÁS DESPLAZARSE EN BICI QUE EN METRO.

PÁRRAFO 2.

Pero, claro, con el aumento del número de bicis hace tiempo que algunos desalmados han visto negocio y se dedican a dejar tristes estampas por la

ciudad: un chasis atado con la cadena a una señal de tráfico. El resto, las ruedas, el manillar y los pedales han volado e irán a parar a otro esqueleto truncado. El robo de bicicletas ha llegado al extremo de que los escarmentados ponen anuncios del tipo: "Compro bicicleta antirrobo (poco atractiva). Máximo 20 euros". Vamos, que cuando te han birlado una de carreras con todo su valor económico y sentimental, te basta con que la siguiente conste de un sillín, dos ruedas y frenos.

D) LA SUBIDA DE LOS ROBOS DE BICICLETAS, HACE AUMENTAR LA COMPRA DE BICICLETAS ANTIRROBOS O MUY BARATAS.

J) LOS LADRONES HAN DESCUBIERTO UN FILÓN EN EL ROBO DE BICICLETAS.

K) LOS CICLISTAS DE CIUDAD SE CONFORMAN CON BICICLETAS QUE SÓLO TENGAN LO BÁSICO PARA DESPLAZARSE POR LA CIUDAD.

PÁRRAFO 3.

Éste es un homenaje a los ciudadanos que, pese a los robos, los pocos aparcamientos para bicis, los baches, el frío y el calor, los resbalones por la pintura de los pasos de peatones, los conductores avasalladores y los ayuntamientos poco sensibles con las dos ruedas, usan este sistema como medio de transporte para su vida cotidiana.

TEXTOS: ELISABETH G. IBORRA
FOTOS: MAITE CRUZ

L) HOMENAJE A LOS SUFRIDORES CICLISTAS.

M) CRÍTICA A LOS PROBLEMAS DE LAS GRANDES CIUDADES.

N) HOMENAJE A LOS CICLISTAS QUE PESE A TODOS LOS PROBLEMAS, UTILIZAN LAS BICICLETAS COMO SISTEMA DE TRANSPORTE.

2. ¿QUÉ FRASE, DE ENTRE LAS ANTERIORES, RECOGE MEJOR LA IDEA PRINCIPAL DEL ARTÍCULO?

HOMENAJE A LOS CICLISTAS QUE PESE A TODOS LOS PROBLEMAS, UTILIZAN LAS BICICLETAS COMO SISTEMA DE TRANSPORTE.

UNITAT 7.OPININAR.

ACTIVITATS:

5. El lector eficaç sap llegir i distingir la informació objectiva de la subjectiva, i sap entreveure la idea principal, a l'hora que entreveu les intencions de l'autor del text.

- Tenint en compte això llegeix els diferents paràgrafs del text, i subratlla el que et sembli més objectiu.

Fa un dies, vaig llegir en un diari, que un jove amb cadira de rodes no podia anar al seu institut, perquè no s'havia pogut instal·lar l'ascensor que estava previst.

La solució de les autoritats no va convèncer a ningú, va ser tirar la pilota fora de joc: "Què es canvi de centre" o potser millor dit, " que es desplaci a un altra joc, ja preparat per atendre a alumnes a deficiències motores".

Però lo curiós i plausible va ser, quan una trentena d'alumnes del centre, es van solidaritzar amb el seu company i van negar-se a començar les classes fins que aquest problema quedés arreglat.

- Identifica amb parèntesis el paràgraf més subjectiu.

La incògnita seria saber la historia i si aquests nois, ho aconseguiran?
Una trentena de joves podran amb els pressupostos i interessos de les autoritats competents?

Però lo que realment demostrava aquest article és que no tots els alumnes de secundària formen part de grups violents, racistes, botellers, mal educats, irresponsables, incívics, superficials i incultes. Hi ha una joventut actual, compromesa amb ideals, lluitadora, que en situacions injustes i de compromís saben ficar en pràctica els valors que les persones grans, acostumen a qüestionar.

6. Completa aquesta graella amb la idea principal

Nº de paràgraf	IDEA PRINCIPAL
1	El recolzament d'una alumnes de Secundaria a un jove amb cadires de rodes que no pot assistir al seu institut per problemes d'instal·lació d'un ascensor.
2	L'èxit de la protesta dels alumnes d'aquest centre i el reconeixement d'una joventut compromesa.
3	Reconeixement dels valors de la joventut.

7. Completa aquesta graella amb la informació que es demana.

PARÀGRAF	TEXT objectiu/subjectiu	A favor o en contra de què	Paraules que ho indiquen
1r paràgraf		A favor d'uns	*"Es van

	Objectiu.	companys d'un jove amb cadira de rodes. En contra de les autoritats competents.	solidaritzar amb el seu company i van negar-se a començar les classes fins que aquest problema quedés arreglat". * "La solució de les autoritats no va convèncer a ningú".
2n paràgraf	Subjectiu	A favor d'aquests alumnes de secundària. En contra d'algunes persones grans que els qüestionen.	Hi ha una joventut actual, compromesa amb ideals, lluitadora, que en situacions injustes i de compromís saben ficar en pràctica els valors que les persones grans, acostumen a qüestionar.
3r paràgraf	Subjectiu	A favor dels alumnes. En contra del propi autor del text.	"Chapeau" per aquesta joventut. Tenen el reconeixement d'un adult que de vegades fica en dubte a la joventut actual.

UNITAT 8.

Com ens ha canviat la vida en els últims 20 anys?

2. Ompliu aquesta graella, ficant l'any aproximat, la característica principal i el vostre nivell de dependència

d'aquest producte (si és molt necessari per la vostra vida quotidiana o si podeu passar sense ell)Els productes estan barrejats.

Producte	ANY	Característica.	Nivell de dependència alt / mitjà/ baix. (lliure)
1.L'ordenador	1981	És el que més ha canviat la vida.	lliure
2.El boli pilot	Fa 25 anys	Permet escriure de manera més lliure.	lliure
3.Vídeo jocs domèstics	1989	Es visualitzen a través de sofisticades consoles.	lliure
4.La televisió a color.	1976	En 1976 es van produir 240.000 unitats.	lliure
5.El comandament a distància.	1980	Es pot engegar, parar la tele o canviar de canal sense aixecar-se de la cadira.	lliure
6.L'euro.	2002	Va crear molts maldecaps a empreses i persones.	lliure
7.Shin Chan	2001	Entremaliades d'un nen de 5 anys.	lliure
8.DVD	2001	Ha convertit el vídeo convencional en un anacronisme.	lliure
9.Correu electrònic	1987	Milers de textos s'envien a través de la xarxa.	lliure
10.Grans supermercats.	1980	S'abandona el comerç de tota la vida.	lliure
11.Grafitis	1965	Signe d'identificació de determinats grups.	
12.Hamburguesas	1960	Procedent d'Amèrica.	
13.TV3	1983	Es dirigeix als espectadors	

		íntegrament en català.	
14. Targeta Visa	1977/79	S'ha anat poc a poc actualitzant.	
15. Aire condicionat	1975	S'ha acabat de passar calor al cotxe i a casa.	
16. Mòbil	1973/90	1995 va ser un dels objectes més regalats per Nadal.	
17 Pircing.	Ancestral. Però modernitzat des de fa 3 anys	Foradar parts del cos.	
18. Sales multicines	1990	Possibilitats de poder escollir entre varies pel·lícules.	
19. Caixaer automàtic.	1980	Un 705 del bitllets en circulació surten dels caixaers automàtics.	
20. Bolquers	1971	D'utilitzar i llançar.	
21. BTT.	1970	Per pedalejar pe camins de muntanya.	

UNITAT 9. VIATJA PEL MÓN DE MANERA ORGANITZADA”

Activitats .

- 2. Donant pas a la imaginació. Pensa que has anat a Barcelona per visitar un amic que has conegut xatejant per internet .**

Et proposem un dia especial.

Arribaràs a Barcelona a les 10 del matí amb autocar, que et deixarà en la Zona Universitària.

Amb el teu amic has quedat a casa seva a Poblenou a les 4 de la tarda, ja que ell treballa fins aquesta hora. Decideixes fer una visita turística per Barcelona. Bona idea! Endavant!

1r. Penses que seria interessant visitar la Sagrada família.

2n. Passejar pel passeig de Gràcia i un cop allí arribar fins a les Rambles i fer una visita guiada pel Liceu.

3r . Després anar a dinar a la Barceloneta.

4rt Un cop acabat el dinar, presentar-te a la cita que tenies amb el teu amic internauta. Un cop realitzada la trobada corresponent, tots dos decideu passar la tarda en el Tibidabo.

5è Després d'una divertida estada en Barcelona, has de tornar a casa, recorda l'autobús surt del Palau Real.

Tens sort ! Has pogut adquirir un plano del metro de Barcelona. Tranquil·lament dissenya els itineraris i les parades de metro que faràs per seguir el recorregut dissenyat.

Bon viatge!

1.Per anar a la: Exemple d'itineraris (es poden fer variacions)

Sagrada Família:

S'agafa el metro L-3, en la Zona Universitària, es passa per les parades: Palau Reial, Mª Cristina, Les Corts, Pl. Del Centre, en Sants es fa canvi de línia, s'agafa la L-5, i es passa per Diagonal i per fi es baixa a la Sagrada Família.

2.Per passejar-te per Gracia:

Des de la Sagrada Família, s'agafa la línia 5, es baixa a Verdaguier i fent un canvi, a la línia 4, passant per Girona i baixant al Passeig de Gracia.

3. Realitzar una visita guiada al Liceu:

Des de la mateixa parada del passeig de Gràcia i des de la L-3, direcció Liceu passant per la Pl. Catalunya.

4. Dinar a la Barceloneta:

Al sortir del Liceu, s'agafa el metro, línia 3, en direcció passeig de Gràcia, es fa un canvi de direcció, agafant la línia 4, direcció Barceloneta passant per Jaume I.

5. Arribar a les 4 a Poblenou:

Des de La Barceloneta i dins de la mateixa línia en direcció Poble Nou, passen per la Vila Olímpica, Bogabell i Llacuna.

6. Passar la tarda al Tibidabo:

Des de Poble Nou i en la L-4, direcció Plaça Catalunya, canvi de metro direcció Peu del funicular, passant per Provença, Gràcia, Molina, Pàdua i el Putxet.

7. Agafar l'autocar de tornada al Palau Reial.

Des de el Peu del funicular, fent el recorregut a la inversa fins a la Diagonal i des d'allí, canvi de metro direcció Sants, des de Sants agafen la L-3 direcció Palau Reial; passant pe la Pl. Del centre, les Corts, Maria Cristina.

2. Aquest estiu amb la teva família haveu pensat realitzar un viatge a Praga.

Teniu molt clar el que teniu que visitar: La plaça de l'Ajuntament (Namesty Republicy) diuen que hi ha un rellotge astronòmic molt interessant a part d'un gran ambient, el pont de Karolo famós per les seves imatges i vistes i pels petits mercats d'objectes típics del país i per últim el barri del Castell per poder veure el canvi de guàrdia.

El vostre hotel està situat en el barri de Pankràc i el primer que haveu fet només arribar és demanar un plano del metro de Praga, perquè ja estàveu informats que són molt barats i a més a més ofereixen un bon servei.

Bon Viatge!

- Sortiu del barri de Pankrac i aneu a la plaça de l'Ajuntament (**Namesty Republicy**). Quin recorregut fareu?

Des de Pankràc direcció Muzeum, passant per Prazskho Povstání, Vysehrad, i Pavlova, en Muzeum es fa canvi de línia direcció Namesti republiky, passant per Mústek.

- Després de la visita, penseu en passejar pel pont de Karlovo, us heu assabentat que la parada més propera és Karlovo Námesi. Quin és el millor recorregut?

Sortint de Namesti republiky direcció Mústek, es fa canvi de línia direcció Karlovo Namésti passant per Narodni Trida.

- Torneu al vostre hotel, però teniu clar que al dia següent visitareu el barri del castell i la parada de metro més propera és Malostranska. Com planificareu el recorregut?

Sortint de Pankrac direcció Muzeum, farem canvi de línia fins arribar a Malostranska.

3. Ets una persona amb sort, durant aquest curs esteu organitzant un viatge de final de curs a Itàlia.

Has decidit formar part de la comissió que organitza el viatge i penses que seria interessant tenir clar des d'un principi el llocs que voleu visitar i quin recorreguts fareu.

Entre tots decidiu visitar ; El Vaticà , La Fontana de Trevi, la plaça d'Espanya i el Coliseu Romà.

Teniu reservat plaça en l'hotel Carrobbio situat a prop de la parada de metro ANAGNINA.

- El primer dia decidiu visitar el vaticà que està situat en la parada de metro SAN PIETRO.
- Quin recorregut fareu? Quines parades i línies agafareu?

Sortida de la línia de metro A, parada Anagnina, direcció Termini, passant per Cinecitta, Subaugusta, Giuli Agricola, etc fins arribar a Temini, des de allí i dins de la mateixa línia dins arribar a Valle Aurelia, canvi de metro, s'agafa la línia verda en direcció a S. Pietro.

- El segon dia penseu que seria interessant passejar per la plaça Espanya (Parada de metro PZA Di SPAGNA)) i veure la Fontana de Trevi.(parada de metro: LEPANTO))
Quines parades recorrereu i amb quina línia?

Des de la parada Anagnina que està a la porta del metre i en direcció Termini, però sense baixar i dins de la mateixa línia arriben a la Pl. De Spagna, un cop visitada aquesta plaça i dins de la mateixa línia s'agafa el metro direcció valle Aurelia, parant en la parada de Lepanto, la més pròxima a la Fontana de Trevi.

- I el darrer dia, us acomiadeu de Roma visitant el Coliseu que té la parada més pròxima en COLOSSEO i ja aprofiteu per arribar a l'aeroport de tornada a Espanya.
Quin serà el vostre darrer itinerari?

Des de la parada Anagnina en direcció Termini, en aquesta estació, baixem, per canviar a la línia B (blava) direcció Ostiense/Piramide, passant per Cavour i baixant a Colosseo. Una vegada visitat el Coliseu Romà, i dins de la mateixa línia s'arriba fins Ostiense /Piramide per fer un canvi de metro, línia vermella direcció Aeroporto.

UNITAT 10. FER ÚS DEL LLENGUATGE MUSICAL COM UN ALTRE SISTEMA DE COMUNICACIÓ.

3.- Anàlisi de les cançons

Interrogants que ens plantegem?	Paraules d'amor	Aquelles petites coses	Mai trobaràs el teu príncep blau
1.Quin és el tema de la cançó?	L'amor als quinze anys	Els petits records.	Que la dona a qui va dirigida la cançó, mai trobarà el seu príncep blau.

2.Hi ha tornada?	Sí	No	Sí
3.A qui va adreçada?	A la noia estimada	(Lliure) Podria ser els records de les persones	A una dona.
4.Quines paraules es repeteixen?	Ella, Paraules de amor. No en sabien més, teníem quinze anys. Velles paraules d'amor.	Ara En un....	Mai trobaràs el teu príncep blau.
5.Quantes estrofes té?	6	4	No està distribuït per estrofes.
6.Quin fragment t'agrada més?	Lliure	lliure	lliure
7.Quina consideres que té més ritme?	lliure	lliure	lliure
8.Quines paraules no coneixes el seu significat?	lliure	lliure	lliure

4.- Analitzeu en grup, els canvis que hi ha de les cançons: Paraules d'amor i aquelles petites coses en la versió catalana i castellana.

Cançons	Paraules canviades	Paraules desaparegudes	Paraules afegides
Paraules d'amor	1.Una porta tancada/ nostalgies del pasado. 2.Era tot el meu món llavors / Era mi luz y mi razón. 3. Que havíem	1.No en sabíem més, teníem quinze anys. 2.No havíem tingut massa temps. 3.Ella qui sap on para.	1.Echamos al vuelo por primera vez. 2. Talvez aún me recuerde.

	<p>après d'antics comediants./ Que entonaba aquel trasmochado galán.</p> <p>4. La vaig perdre / Un día se marchó.</p> <p>5. velles notes, vells acords. / vieja música que acuna.</p>		
Aquelles petites coses	<p>1. Que les marceix/ Que las mató.</p> <p>2. Ara se'n va, ara retorna. / Vendió boleto de ida y vuelta.</p> <p>3. Sota al seu peus./ Tan a su merced.</p> <p>4. Aixeca /arrastra.</p> <p>5. En lairen tristes/ sonríen tristes.</p>	<p>1. Pacients. 2. Et tenen pres. 3. Sense avisar.</p>	<p>1. Son aquellas pequeñas cosas.</p>

5.- Treballar el significat de frases fetes, expressades en la cançó.

Paraules d'amor:

- a) Plegats vam travessar una porta tancada. [Nova experiència.](#)
- b) Tot just despertàvem del són dels infants. [De la infantesa.](#)
- c) En teníem prou amb tres frases fetes. [Que havíem après d'antics comediants. \(Repetir paraules del cine, etc..\)](#)

Aquelles petites coses:

- c) Un sempre es creu que les marceix el temps i l'absència. [Que s'obliden.](#)
- d) Pacients, t'assetgen com aquell lladre darrere una porta. [Sempre retornen els petits records.](#)

Mai trobaràs el teu príncep blau.

- b) Has tirat el temps per la finestra i ara princesa on aniràs. [Perdre el temps sense sentit.](#)
- b) Que el aire pur sempre va bé i clarifica les idees. [Canviar d'idees i pensaments.](#)

BIBLIOGRAFIA.

ADLER, A. (1969): " The science of living. Doubleday ." Garden City, New York.

ALLENCO, J.J. (1991) "Educar en la diversidad" Bruño. Madrid.

ALONSO, J; MATEOS, M.M.(1985) "Comprensión lectora: modelos entrenamiento y evaluación". Infancia y aprendizaje, 31-32, 5-19.

ALLPORT; G.W. (1963): "Desarrollo y cambio". Ed. Paidós. Buenos Aires.

ALLPORT, G.W. (1965): "Psicología de la personalidad". De. Paidós. Buenos Aires.

ANDER-EGG. E.(1994) "Intedisciplinarietà en educación" Buenos aires. Magisterio del Rio de la Plata.

ANTÚNEZ, S. (1997): "La regulación de la convivencia en los centros escolares a través de los reglamentos institucionales " en Aula de Innovación educativa, nº65, pp.55-57.

ARNÓ,CL; AMETLLER, X; IZCOVICH, M. (2000) "Exercir l'autoritat a l'adolescència" Àgora. UDL. Lleida.

ARRAIZ PÉREZ, A. (1995): "Dificultades del comportamiento". A.Molina

AUSUBEL, D.P.(1963) "The psychology of meaningful verbal learning" New York, Grune Stratton.

AUSUBEL, D.P; NOVAK J.D, HANESIAN,H.(1983) "Psicologia educativa. Un punto de vista cognoscitivo". México, Trillas .

AYER,A.J.(1977): "Lenguaje, verdad y lógica" Martínez Roca Barcelona.

BACHELAR, G.(1999) "La información del espíritu científico". Siglo XXI: Madrid.

BAKER,L. Y BROWN, A. (1984)"Cognitive monitoring in reading" En Flood (ed), Undersatanding reading Comprehension, Newark, DE. International Reading Association.

BALÁN, J.(1974) " Las historias de vida en Ciencias Sociales. Teoria- Tècnica" Buenos Aires. Nueva Visión.

BANDURA, A. (1982): "Teoria del aprendizaje social". Ed. Espasa Calpe. Madrid.

BANDURA, A. (1987):"Pensamiento y acción". Ed. Martínez Roca. Barcelona.

BAUMANN,J.F.(1990). "La enseñanza directa de la habilidad de comprensión de la idea principal". La comprensión lectora. Aprendizaje/Visor. Madrid.

BATTISTICH ET AL.(1997). "Conduct Problems Prevention Research Group"

BEAL,C.R.(1993). " Contributions of developmental psychology to understanding revision: implications for consultation with cassroon teachers" School Psychology Review, 22, 4, 643-655.

BEREITER, C: SCARDAMALIA,M. (1983) "Does learning to write have to be so difficult?" a : Freedman,A.; Pringle, I; Yalden, J. Ed. Learning to Write: Fisrt Language/ Second Language . Longman.

BEREITER,C: SCARDAMALIA,M.(1987) "The Psychology of Written Composition". Hillsdale, N.J. Erlbaum. Versió castellana d'una part : " Dos modelos explicativos de los processos de composición escrita", Infancia y Aprendizaje, 58.43-64, 1992.

BERNINGER,V.W. y WHITAKER, D. (1993) "Thory Based Branching Diagnosis of Writing Disabilities" . School Psychology Review, 22. 4, 623-42.

BERTAUX,D.; Y BERTEAUX-WIAME,I.(1981) "Life Stories in the Bakers Trade" Londres,Sage.

BIOSCA CAROL. (2003) "Tornada a les aules" Entrevista a Carme Laura Gil, Consellera d'Ensenyament. Diari Avui.(3-9-2003) Barcelona.

BJÖRK, L.; BOMSTRAND,I(2000)." La escritura en la enseñanza secundaria, los procesos del profesor y del escribir" Barcelona. Graó.

BOLIVAR A. (1995): "La evaluación de valores y actitudes". Alauda. Anaya.

BRANDONI F. (COORD.) (1999): "Mediación escolar. Propuestas reflexiones y experiencias". Buenos Aires, Paidós.

BOOTH,T. (1992) " Curricula for diversity in educationa" London ,Toutledge.

BROWN,A.L. (1980) "Metacognitive development and reading" En R.J. Spiro, B.C. y Bruce W.F. Brewer (eds) : Theoretical issues in reading comprehension. Hillsdale, New Jersey,L. Eerlbaum,453-481).

BRUENER, J.(1981) "De la comunicación al lenguaje" Infancia y aprendizaje, Monográfico 1: La adquisición del lenguaje (pàgs.115-132)

BUDÓ, G.L. (2002). "Cap a un espai europeu de l'aprenentatge permanent" article publicat en el diari : SEGRE. (4-1-2002). Lleida.

CAMPO, ALEJANDRO.(2001) "Convivencia y organización escolar" Cuadernos de Pedagogía, Praxis. Nº 304. Barcelona.

CAMPS, A (1992) "Algunas capacidades sobre la capacidad de revisión de los adolescentes " Infancia y Aprendizaje .49, 3-19.

CAMPS A; COLOMER, T.(1996) "Enseñar a leer, enseñar a comprender" Madrid Celeste Ediciones.

CAMPS A; COLOMER, T. (1998) "L'ensenyament i l'aprenentatge de la llengua i la literatura en l'educació Secundària". Barcelona: ICE/Horsoni.

COIE, J.D. (1987): "An analysis of aggression episodes: age and peer status differences. Society for research in child development" Baltimore: MD.

COLBY, A.; KOHLBERG, L. ET. AL. (1987): " The measurement of moral judgment" 2 vols. Cambridge, Mass.: Cambridge University Press.

COLEMAN, J. (1982): "Psicología de la adolescencia". Madrid: Morata.

CAMPS, A; COLOMER,T.(1999)"Ensenyar a escriure a l'educació Secundària" Barcelona. ICE/Harsoni.

CARDÚS,S.(2000): "El desconcert de l'educació" Barcelona. La Campana.

CARPINTERO, H. (1996): "Historia de las ideas psicológicas". Ed. Pirámide.Madrid

CASAMAYOR, G(coord), ARMENJCH, R.;ANTÚNEZ S.(1998): "Como dar respuesta a los conflictos" Biblioteca de Aula Barcelona. Ed. Graó.

CASAMAYOR, G. (1988) " La disciplina a l'escola. L'important és prevenir" Ed. Graó. Barcelona.

CASAMAYOR, G. (COORD.) (1998): "Cómo dar respuesta a los conflictos. La disciplina en la enseñanza secundaria" Ed. Graó. Barcelona.

CASSANY, D (1999) "Construir l'escriptura" Traduït i adaptat. Barcelona. Ed. Empúries.

CASSANY, D; LUNA, M ; SANZ, G .(1993). "Ensenyar llengua" Barcelona. GRAO. (El Llapis)

CASSANY ,D. (1993): "Reparar la escritura. Didáctica de la corrección de los escritos". Barcelona. Graó.

CASSANY, D; LUNA,M ; SANZ,G .(1998) "44 exercicis per un curs d'expressió escrita " Nivell d'exercicis per una Secundària Obligatòria. Barcelona. Ed. Empúries.

CASAS, AZNAR ,F.(1989) "Tecnicas de investigación social: los indicadores sociales y psicosociales" PPU. Barcelona.

CEAPA ET AL (1995) "Los retos de la educación ante el siglo". Congreso de Educación.

CELA, J. (1996) " Amb lletra petita" Barcelona. Edicions 62.

COHEN, L; MANION, L. (1990) "Metodos de investigación educativa." Pàg. 205. Madrid. La muralla.

COLEMAN, J.(1982) " Psicología de la adolescencia". Madrid. Morata.

COLL, C.(1987)"Psicología y currículum. Una aproximación psicopedagógica a la elaboración del currículum escolar. Barcelona. Laia.

COLL, C. (1988), "Significado y sentido en el aprendizaje escolar. Reflexiones en torno al concepto de aprendizaje significativo. Infancia y Aprendizaje,41, 131-142.

COLL ,C.(1999) "Psicología de la Instrucción y el aprendizaje en la Educación Secundària" En Gotzens, C; Monereo, C; Onrubia, J; Pozo,J.L ; Tapia, A. Barcelona ICE/HORSORI de la UB.

COLL CÈSAR, (2002) , "Xerrada inaugural de les jornades de la Conferència Nacional d'Educació" secció atenció a la diversitat" celebrades a Lleida, 8-2-2002.

- COOK, T.D; REICHARDT (1986) " Métodos cualitativos y cuantitativos en investigación evaluativa" Morata. Madrid.
- COOPER, J.D. (1990) "Como mejorar la comprensión lectora" Madrid .ed. Visor.
- CUADERNOS DE PEDAGOGÍA(2003)" Enseñar y aprender lenguas" nº 330. Monográfico. Madrid. CISSPRAXIS.
- CURWIN, R; MENDLEER, A . "La disciplina en clase organización del centro y del aula".
- D'ANGELO, E; OLIVA, J (Coord) (2003) "Lectura y escritura en contextos de diversidad" Comunidad de Madrid, Consejería de Educación. Dirección general de PROMOCIÓN Educativa.
- D'ANGELO, E; JOVÉ, G (EN PRENSA 2004) "El lenguaje escrito y las N.E.E. ¿Dificultades en el aprendizaje? ¿Dificultades en la enseñanza? Akal: Madrid.
- DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT (1998): ESO: 1r. Cicle. « Programa de Competència Social: Habilitats cognitives, valors morals i habilitats socials » Barcelona.
- DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT (1998): ESO: 2n. Cicle. Programa de Competència Social: Habilitats cognitives, valors morals i habilitats socials. Barcelona.
- DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT (1992): Educació secundària obligatòria. Ordenació Curricular. Servei de difusió i edicions. Generalitat de Catalunya. Barcelona.
- DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT (1993): "Llei d'Ordenació General del Sistema Educatiu" LOGSE. Servei de difusió i edicions. Generalitat de Catalunya. Barcelona.
- DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. (1995): Legislació d'Ensenyament de Catalunya. Generalitat de Catalunya. Barcelona.
- DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. (2000): "Avaluació interna de centres. Educació Secundària Obligatòria. Exemples de prova." Generalitat de Catalunya . Barcelona.
- DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. (2003): " La convivència en els centres docents d'ensenyament secundari" Programa i propostes pedagògiques. Generalitat de Catalunya . Barcelona.

DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. (2003): " L'ús del llenguatge a l'escola" Propostes d'intervenció per a l'alumnat amb dificultats de comunicació i llenguatge. Generalitat de Catalunya . Barcelona.

DE MIGUEL, C. Y OTROS (1996): La entrevista: Un instrumento de trabajo del profesorado. Vídeo y guía didáctica. Madrid, Programa de Orientación Psicopedagógica, Consejería de Educación y Cultura de la Comunidad de Madrid.

DEL RIO PEREZ, M.J.(1993) "Psicopedagogia de la lengua oral. Un enfoque comunitario" Barcelona:ICE/Horsori.

DIAZ-AGUADO, M. .J. (1996): "Escuela y tolerancia" Ediciones Pirámide. Madrid.

DIAZ-AGUADO, M. J. I BARAJA, A. (1993): "Interacción educativa y desventaja sociocultural. Un modelo de intervención para favorecer la adaptación escolar en contextos inter-étnicos". CIDE. MEC. Madrid.

DIAZ-AGUADO, M.J.(2000) "La integración en grupo de iguales constructivo como prevención de la violencia" IV Simposi Infància i Societat. Facultat de Ciències de l'Educació.Lleida.

DSM-IV. (1995) "Manual diagnóstico y estadístico de los trastornos mentales" Barcelona. Ed. MASSON.

ECHEITA,G. (1997) "Atenció a la diversitat i necessitats educatives especials" Barcelona. UOC.

EHREN,B.J.(1994) "New directions for meeting the academic needs of adolescents with language learning disabilities". En G.P: WALLACH y K.G. BUTLER (eds): Language learning disabilities in School-age children and adolescents. Mcmillan, Nueva York,393-417.

ELZO,J (2001) "La joventut i seguretat a Catalunya", LA VANGUARDIA,(24-11-01) Barcelona.

ERIKSON, E.H. (1964)." Insight and Responsibility". NewYork: Norton.

ESCORSA,M; ESTEVE, E. (1995) "Tallers integrals" Barcelona. Ed. GRAO.

ESPERANZA JAVIER (2002) "La convivencia escolar, un factor de calidad en la educación" www.fe.ccoo.es/foros/convivencia/javier.htm -

EYSENK,H.J (1959): "Estudio cinetífico de la personalidad". Buenos Aires. Ed Paidós.

FAYOL, M. (1985): "Le recit et sa construction:une approche de la psychologie cognitive". Neuchâtel. Delachaux & Niestlé.

FAYOL ,M. (1991) " From Sentence Production to text Production. Investigating. Fundamental Processes". European journal of psychology of Education, 6, 2, 101-19.

FERNÁNDEZ ENGUITA. M.(1998) "La perspectiva sociológica" Una aproximación a los fundamentos del análisis social. TECNOS. Madrid.

FERNÁNDEZ, MARIANO.(2001): "El sistema educativo y la convivencia cívica " Monográfico. Cuadernos de Pedagogia , nº 304. Ed. CISS .Barcelona.

FIELDMAN JACOBO.(2001): "Los problemas de aprendizaje en el nivel secundario" <http://www.cpye.com>.

FELDMAN, P. (1988) "Aprender a aprender", Barcelona. Plaza y Janés.

FLOWER, L ; HAYES, J.R. (1981) " A Cognitive Process Theory of Writing" Southern Illinois University Press.

FLOWER, L. (1994) "The Constrction of Negotiated meaning". A Social Cognitive Theory of Writing. Southern Illinois University Press.

FOLGUERA ,PILAR(1994) "Cómo se hace historia oral" Eudema Madrid.

FORD, J ; MORGON, D y WHELIN, M. (1982) "Special Education and Social Control" R.K.P. London.

FRANKLIN BARRY, M. (1996) "Interpretación de la discapacidad" Teoría e historia de la educación especial. Ed. Pomares-Corredor. Barcelona.

FREUD, S. (1972): "La psicología de las masas" Alianza Editorial. Madrid. 3ª Edición.

FUCHS,L.S, Y OTROS (1992) "Instructional adaptation for estudents at risk", Journal Of Educational Research,86,2,74-84.

FULLER,R y KIMSEY,W.D. (1993) "School-based dispute Systems Design: Communication training in tolerance of other ethnic groups" Portland, Oregon.

FUNES, JAUME. (2001): "Convivir con adolescentes" La gestión de conflictos en las instituciones. Cuadernos de Pedagogia , nº 304 .2001. Ed. CISS .Barcelona.

GAIRÍN, J.(1992) "Anàlisis de las causas de los conflictos que afectan a las relaciones institucionales y a la estructura organizativa". UAB. Barcelona.

GALLOWAY,D.(1994) "The assesment of the especial educational nedds. Whose Problem?" Londres, Logman.

GALTUNG, J. (1998) "Tras la violencia, 3R: reconstrucción, reconciliación, resolución" Bilbao. Gernika Gogoratuz.

GARCÍA, M. (2000): "L'absentisme escolar en zones socialment desfavorides: el cas de la ciutat de Barcelona" UAB. Barcelona.

GARCIA PASTOR(1993): "Una escuela común para niños diferentes: la integración escolar", Barcelona: PPU.

GARCIA PASTOR, C. (2001). "Perspectiva críticas de la educación especial" en Enciclopedia psicopedagógica de necesidades educativas especiales. Aljibe. Malaga

GARRIDO GENOVÉS, V. (1987) "Lecturas de pedagogía correccional" Valencia. Nau llibres.

GLASER, B; y STRAUSS, A. (1967) "The discovery of grounded theory: strategies for qualitative research. Aldine. Chicago.

GUERRERO LÓPEZ, J.F. (2001) "El enfoque interpretativo en educación especial" en Enciclopedia Psicopedagógica de necesidades educativas especiales. Aljibe. Malaga.

GENERALITAT DE CATALUNYA(1997) "decret 266/1997, de 17 d'octubre, sobre drets i deures dels alumnes dels centres de nivell no universitari de Catalunya", en Diari oficial de la Generalitat de Catalunya, núm. 2 5003-24.10.1997.

GENERALITAT DE CATALUNYA(1990) "Llei d'ordenació General del sistema Educatiu" LOGSE. Reculls de normativa. Barcelona.

GIL FLORES, JAVIER. (1994) "**Análisis de datos cualitativos**". PPU. Barcelona.

GIMENO, A; PLAYÀ MASET, J.(2001): "La agresividad atenaza la escuela" Problemas de la enseñanza. LA VANGUARDIA, 24-11-2001, Barcelona.

GINÉ, N; MASIP, M; MUÑOZ, E. (1996): "L'equip educatiu i l'atenció a la diversitat, l'ensenyament secundari obligatori" Barcelona. ICE-UAB.

GINÉ, N; MARUNY, LL; MUÑOZ, E. (1997) "Una canya o un pal? El pensament de l'alumnat sobre l'ESO" Barcelona. ICE-UAB.

GOLDSTEIN, K. (1963): "Human nature in the light of psychopathology" Harvard University Press. Cambridge. 2ª edició.

GOLDSTEIN, A; SPRAFKIN, R.P; GERSHAW, N.S I KLEIN, P(1989) "Habilidades sociales u autocontrol en la adolescencia" Ed. Martínez Roca. Barcelona.

GOLDSTEIN,A; KELLER,H.R (1991) "El comportamiento agresivo" Ed. Descleé de Brouwer. Bilbao.

GOLEMAN, D.(1997): "Inteligencia emocional." Ed Kairos , Barcelona.

GONZÁLEZ RÍO, M.J. (1997) " Metodología de la investigación social, técnicas de recolección de datos" (1997) AGUACLARA. Alicante.

GRAHAM, S y otros (1993) : " Improving the writing Instruction for Students with Learning problems: self-regulated strategy development" Scholl Psychology review, 22,4,656-70.

GUASCH, M; MARTINEZ, E; et al. (2002) "Educació en valors per a la convivència en els centres d'ESO" Estratègies d'intervenció. URV. Tarragona.

GUEDEZ, V. (1987)." Educación y Proyecto Histórico Pedagógico" Edit. Universidad Nacional Abierta. Caracas.

GUTIERREZ, J.; URANGA ,M.(2000) "Curs monogràfic adreçat als professionals dels EAPS." Gestió de conflictes."

HABERMAS, J. (1982) "Teoría analítica de la ciencia y dialéctica" en Mardones,J.M. y Ursua, N. : "Filosofía de las ciencias humanas y sociales" Barcelona, Fontamara,pp.216-231.

HABERMAS, J. (1984) "Ciencia y técnica como ideología", Madrid Tecnos.

HAYES ,J.R; NASH,J.G. (1996) " On the Nature of planning in Writing", a Levy, M; Ransdell, S. (1996), " The Science of Writing. Theories, Methods, Individual Differences, and Applications. Mahwah (New Jersey): Lawrence Erlbaum.

HELER, M. (2000) " Cuestiones ético- profesionales de la actividad docente: la cuestión de la autoridad" Pensamientos 9. UDL Lleida.

HOUSE, R.E ; HOWE, K.R (2001) " Valores en evaluación e investigación social". Morata. Madrid

IBAÑEZ, T. (COORD) (1997). "Dinàmica de grups " Barcelona. UOC.

ILLAN,N; GARCIA, A. (1997) "La diversidad y la diferencia en la educación Secundaria obligatoria: Retos educativos para el siglo XX." Málaga. Ed.ALJIBE.

JIMÉNEZ, P. (2002)"La administración pública ante el dilema de uniformar o diferenciar la respuesta educativa en la diversidad. Apuntes para el debate" en FORTALEZA, D; ROSELLÓ,M.R. (2002) Universitat de les Illes Balears. Palma.

KYRIACOU, C. AND SUTCLIFFE, J. (1977). "Teacher Stress: A Review." Educational Review, 29, 299-306.

KELLOGG, R.T.(1996) "A Model of Working Memory in Writing",a : Levy,M; Ransdell,S. (1996), 57-71.

KING, A (1997) "Ask to think-tell why: a model of transactive peer tutoring for scaffolding higher level complex learning." *Educational Psychologist*.32 (4). 221-235.

KINTSCH,W; VAN DIJK.(1978) "Toward a model of text comprehension and production" *Psychology Review*,85, pags 363-384.

KOHLBERG, L. (1981): "The philosophy of moral development" Edit. Harper and Row. San Francisco.

KOHLBERG, L. (1992): "Psicologia del desarrollo moral" Edit. Descleé de Brouwer. Bilbao.

KULBERG,J.M (1993) "Wat School psychologist need to know about writing disabilities" . *School Psychology Review*, 22, 123-133.

LATORRE,A.;GONZÁLEZ,R.(1987) " El mestre investigador. La investigació a l'aula" Barcelona. Graó.

LEMERT, E.M.(1972) " Human deviance,social problems and social control" Englewood cliffs Prentice-Hall.

LENNART BJÖRK; INGEGERD BLOMSTRAND (2000) "La escritura en la enseñanza secundaria" Edición al cuidado de: LOMAS, C y TUSÓN, A. Barcelona.
Ed. GRAÓ.

LEWIN, K. (1951): "Field theory in social scienc". Edit. Harper Brothers. Nueva York.

LEWIN, K. I LIPPITT, R. (1938): "*An experimental approach to the study of autocracy and democracy: A preliminary note*". *Revista Sociometry*. N. 1. Pàg. 271-299.

LEWIS, M.(1999) "Child and Adolescent Psychiatry" A Comprehensive Textbook. William & Wilkhs. USA.

LINCOLN, Y.(1985) "Organizacional theory and inquirí. The paradigm revolution." Beeverly Hills, Califòrnia: Sage.

LOMBROSO, P. (1913) "I Segni rivelatori della personalità" Torino.

LÓPEZ. M.J. (2001). "Características de la Hiperactividad"
www.psicopedagogia.com.

MARCHESI, A.;COLL,C.;PALACIOS,J.(1990) "Desarrollo Psicológico y Educación" (Vol. III.)Madrid. Alianza

MARINAS, J.M; SANTAMARINA,C. (1993) "La historia oral: Mètodes experiències" Editorial Debate. Madrid

MARTÍNEZ PAMPLIEGA, A; MARROQUÍN PÉREZ, M. (1997) "Programa Deusto 14-16" Desarrollo de habilidades Sociales. ICE de la Universidad de Deusto. Ed. MENSAJERO. Bilbao.

MARTINEZ SANCHEZ, A. (1991) " Pedagogia de la margionación" Madrid. Popular.

MATEO, J. Y OTROS (1996) " La evaluación del profesorado. Un tema a debate" Revista de Investigación Educativa 14(2), 73-94.

McARTUR, CH., Y OTROS (1993) " Integrating strategy instruction and word processing a process approach to writing instruction", School Psychology Review, 22, 4, 671-681.

MENYUK,P.(1971) "The Acquisition and development of language" Prentice-hall. London.

MENYUK,P.(1991) " Metalinguistic abilities and language disorders", En J. Miller (ed) Research on Language Disorders: A decade of progress. Austin, Texas: Pro- Ed, 387- 397.

MERAZZI, C.(1983)«Apprendre à vivre les conflicts: une tâche de la formation des enseignants», *European Journal of Teacher Education*, París,

MILLER, N. I DOLLARD, J. (1941): "Social Learning and Imitation."Yale University Press. New Haven. N.J.

MOLINA,F. (2000/2001) " Intervenció psicopedagògica en la diversitat" Metodología cualitativa, Programa de doctorat. LLeida UDL.

MOLINOWSKI , B (1970) "Los argonautas del Pacífico occidental" Bruguera . Barcelona.

MONTAGUE, M. y otros. (1990) " Story grammar and comprensión and production of narrative prose by students with learning disabilities" Journal of learning Disabilities, 23,3. 190-197.

MOOS,R.H (1999) "The Social Climate Scales" An OvervieW. Consulting Psychologists Press, Palo Alto, California.

MONJAS,M.I (1993) : "Programa de enseñanza de habilidades de interacción social para niños y niñas en edad escolar". Valladolid.

MORAGAS,L. (1972)" Los inadaptados" Barcelona. Nova Terra.

MOVIMENTS DE RENOVACIÓ PEDAGÒGICA DE CATALUNYA.(2001) " El sistema educatiu avui" Situació actual i perspectives. COLOREN, S.L. Barcelona.

MUÑOZ, E. (1990). " Comprensivitat i diversitat". Quaderns de Pedagogia (nº304 monogràfic). Reforma educativa. Reflexió i propostes.

NARADOWSKY, M. (1994) "Infancia y poder. La confirmación de la Pedagogia moderna" Buenos Aires. Aique.

NASIO, J.D. (1996): " Grandes psicoanalistas. Introducción a las obras de Freud, Ferenczi, Graddeck, Klein" Ed. Gedisa. Barcelona.

NEGRILLO, C (2002) "Intervenció educativa vers els problemes de convivència als centres d'ESO" Tesi doctoral. URV. Tarragona.

NEWCOMER, P., y BAREMBAUM, E. (1991) " The griten composition ability of children with learning disabilities. A review of the literatura" Journal of Learning Disabilities, 24, 10, 578-93.

NOËL-GAUDREAU, M (1991): " Bilan de recherches en didactique de la production écrite", études de Linguistique Appliquée, 84, 37-45.

NOGUEROL, A; VILÀ, M; VILARRUBIAS, P. (1990) " Primària: Llengua" a Guix, nº 153-154, pàg 23-26.

ORTEGA, R. (2000) "Psicología y educación la necesidad de un paradigma" Universidad de Sevilla. Fundación infancia y aprendizaje. Sevilla.

PANCHÓN IGLESIAS, C. (1998): "Manual de pedagogia de la Inadaptación Social" Dulac. Barcelona.

PANCHÓN, CARMEN (2000) "La diversitat a l'escola: El desajustaments conductuals als centres docents" en "La atención a las necesidades educativas especiales :De la educación infantil a la Universidad" MIÑAMBRES, A; JOVÉ, GL. (Coor) Lleida, UDL

PÉREZ DE PABLOS, S. (2001) "Los alumnos de l'ESO escriben con dificultad" Evaluación del sistema educativo . EL PAIS, (26-2-2001) Madrid.

PÉREZ DE PABLOS, S (2002) "España, en la cola de la UE en gasto por alumno" Diagnóstico de La Secundaria. EL PAIS, 11-2.2002. (www.elpais.es.)

PÉREZ JUSTE, R. (2001) "Para lograr el interés del alumno la mejor medida es la diversificación del currículum". Magisterio Español. Magisnet. com.

PERIÓDICO de l'estudiant (2001) "Informe sobre la violència a Secundària" Desembre 2001. Barcelona.

PALINCSAR, A.S.; BRONW, A.L. (1984) "Reciprocal teaching of comprehension-fostering and comprehension-monitoring activities" Cognition and instruction, 1, (2), 117-175.

PARKER, T. (1969) "The Twisting Lane", Londres, Hutchinson.

PONS, I. (1993) "Programación de la investigación social" Cuadernos metodológicos. Madrid.

PORTELLANO PÉREZ, J.A. (1989) "Fracaso escolar diagnóstico e intervención, una perspectiva neuropsicológica" Madrid. CEPE.

PORTELLANO PÉREZ, J.A. (1993) "Dificultades de aprendizaje" Madrid. Polibe.

PURTI, E; BRUSSOSA, J; ALERM, E; FERRAN, F; et al. (2003) "Lectura eficaz" Barcelona. TEIDE.

PUJADAS MUÑOZ, J.J. (1992) "El método biográfico: El uso de las historias de vida en Ciencias Sociales" Cuadernos Metodológicos. CIS Madrid.

QUAY, H.C. (1998) "The psychobiology of undersocialized aggressive conduct disorder. A theoretical perspective development and Psychopathology" Psychologists Press, Oxford.

RENTEL, V.M, Y KING, M.L. (1983) "A longitudinal study of coherence in children written narratives." National Institute of Education. Washington.

RINCÓN ET AL (1995). "Técnicas de investigación en ciencias Sociales". Madrid. Dykinson.

ROJAS MARCOS, L. (1996) "Las semillas de la violencia" Madrid: La Muralla.

ROS, J; WATKINSON, A. (1999) "La violencia en el sistema educativo. Del daño que las escuelas causan a los niños. Madrid. La Muralla.

RUBIO MORENO, J; CASTILLEJO VALERO, J. (1992) "Orientación educativa: La acción tutorial." Junta de Andalucía. Córdoba.

RUBIO, M.J; VAROS, J. (1992) "El análisis de la realidad en la intervención social. Métodos y técnicas de investigación". Ed. C.C.S. Madrid.

RUÉ, J. (1997): "La participación del alumnado de la educación secundaria obligatoria en la elaboración de las normas de convivencia" en Aula de Innovación Educativa, nº 66, pp. 53-56.

RUÉ, J. (2003) "¿Quiénes son y qué piensan los alumnos absentistas?" Cuadernos de Pedagogía . nº 327. Septiembre. CISSPRAXIS. S.A. Madrid.

RUTTER, M. (1980) "Changing youth in a changing society: Patterns of adolescent Development and disorder." Cambridge, Mass.: Harvard University Press.

SHWARTZ, H y JACOBS, J. (1990): "Sociología cualitativa. Método para la reconstrucción de la realidad" Trillas: México.

SACZEPANSKI, J.(1969) "Problèmes sociologiques de l'enseignement supérieur" Paris. Anthropos.

SALOMON ,G; PERKINS,D. (1998) "Individual and social aspects of learning. Review of research in Education" 23. p. 1-24.

SALVADOR MATA, F. (1997) : "Dificultades en el aprendizaje de la expresión escrita" (una perspectiva didàctica), ALJIBE . Màlaga.

SALVADOR MATA, F. (1998):"Desarrollo, curricular, organizativo y profesional en contextos de integración" en Sanchez Palomino, A; Torres Gonzalez, J.A. "Educación Especial I" Una perspectiva curricular, organizativa y profesional"PIRÁMIDE. Madrid.

SALVADOR, MATA,F. (2000)"Dificultats en el aprendizaje de la expresión escrita" en "La atención a las necesidades educativas especiales: De la educación infantil a la Universidad" MIÑAMBRES,A; JOVÉ, GL. (Coor) Lleida ,UDL

SANCHEZ,E. (1998) "Comprensión y redacción de textos" Barcelona.Edebe.

SÁNCHEZ PALOMINO, A ; TORRES GONZALEZ,J. A (1997) "Educación especial II " Ámbitos específicos de intervención. PIRÁMIDE Madrid.

SÁNCHEZ PALOMINO, A; TORRES GONZALEZ,J.A.(1997,1998) "Educación especial I" Una perspectiva curricular, organizativa y profesional" PIRÁMIDE Madrid.

SARABIA, BERNABÉ .(1985) "Historias de vida", Revista Española de Investigaciones Sociológicas (Madrid), 29:165-186.

SARABIA,B. (1986) "Documentos personales: historias de vida" en Alvira, García Ferrando e Ibáñez: "Análisis de la realidad social. Métodos y técnicas de investigación, Madrid, Alianza editorial.

SEGRE (24-11-2001) article "Pla contra la violència". Lleida.

SELLARÈS.R (1997) " El nen que no aprèn. Allò de què sovint no es parla" Pedagogia crítica : Malestar i ocultacio.(pàg.57 a 75).Pensaments,6. Lleida.

SKERL, J. (1991)" The Writing Lab as a Focus for Faculty Education", a Allen,A.;Donovan, R.A.ed.(1980).54-56.

SKINNER, B.F. (1977): "Sobre el conductismo" Editorial Fontanella. Barcelona.

SLEE, R. (1995) "Changing Theories and practices of discipline" London Washington. D.C. Falmer Press.

SMITH, P.K. AND SHARP, S. (1994): "School Bullyin". London: Routledge.

SMITH, P.; SHARP,S. (EDS.) (1994):"School Bylling. Insights and perspectives" New York: Routledge, Seminario de Educación para la Paz (1994): Educar para la Paz. Una propuesta posible, Madrid, La Catarata. Suares, M., (1996):

Mediación y Conducción de disputas, comunicación y técnicas. Ed. Paidós, Buenos Aires.

SOLÉ, I. (1987) "L'ensenyament de la comprensió lectora" Barcelona. CEAC.

SOLÉ, I.(1992) "Estrategias de lectura" Editorial:GRAO, ICE, Universitat de Barcelona.

SOLÉ, I (1996). " El asesoramiento psicopedagógico, una perspectiva profesional y constructiva" Madrid. Alianza.

SOLÉ, I. (1999)."Psicopedagogia de la lectura i de l'escriptura" Barcelona.UOC.

SOLER FIÉRREZ E.(1986) " El despertar de los sentidos. Programa de educación sensorial para el nivel preescolar. "Madrid Escuela Española.

SPIVAK,G. I SHURE,M.B. "Social adjustment of young children: a cognitive approach to solving real-life problems" SanFrancisco. Jossey Bass.

STENBERG, R. (1986): "Las capacidades humanas" Ed. Labor. Barcelona.

TAYLOR, S.J y BOGDAN,R. (1992) "Introducción a las metodologías cualitativas de investigación," Barcelona. Paidós.

TEIXIDO,J. (2001) "Estratègies de resolució de conflictes en escoles i instituts" Barcelona UOC.

TOLCHINSKY, L.(1990)"Lo práctico, lo científico y lo literario: tres componentes en la noción de "alfabetismo". Comunicación, Lenguaje y Educación,6 53-62.

TOMLINSON, S. (1992) . "¿ Por qué Johnny no puede leer? Teoría Crítica y Educación Especial" . En C. GARCIA PASTOR (ED) .La investigación sobre integración. Amarú: Salamanca, 31-46.

THOMAS, W.I.; Y ZNANIECKI,F(1958)"The Polish Peasant in Europe and America" Nueva york, Dover Pub

TORREGO,J.C (2001) "Nuevos enfoques de actuación ante el conflicto y la convivencia escolar" Guía para la convivencia en el aula, CISSPRAXIS..Madrid.

TORREGO,J.C(2001) " Modelos de regulación de la convivencia" Monográfico. Cuadernos de Pedagogía, nº 304, CISSPRAXIS. Barcelona.

TORREGO, J.C. (COORD.) (2000): "Mediación de conflictos en instituciones Educativas" Manual para la formación de mediadores. Ediciones Narcea. Madrid.

VALLECORSA, A; y GARRIS, E. (1990) "Store composition skills of middle-grade students with learning disabilities", Exceptional Children, 57,48-55.

VALLÉS, A (1997) "Avaluació de problemes de comportament a l'aula i intervenció educativa en el marc de l'escola ordinària. Un model per solucionar els conflictes interpersonals" Suports, vol.1 num.2 , 89-104.

VAN DALEN, D.B; MEYER,W.J. (1971 i 1978) "Manual de tècniques de la investigació educacional" Pàg 226.Buenos Aires: Paidós.

VIGOTSKY, L.S. (1934) " Myshlenie i rech" Moscou/Leningrad. Versió castellana: Obras escogidas II (Pensamiento y lenguaje, conferencias sobre psicología).(1993). Madrid. Visor

VIGOTSKI L. S. (1934/78): "El desarrollo de los procesos psicológicos superiores" Barcelona. Crítica.

VIGOTSKY.L(1981)"Lenguaje y pensamieto" Buenos Aires: La Pléyade.

VILADOT AGUAYO, R.(1997-1998) "Estratègies per a establir un clima escolar positiu que eviti les relacions de conflicte dins la secundària obligatòria" Departament de la Generalitat. Barcelona.

WITTGENSTEIN, L. (1979) "The chil in America" Nueva York.

WALL,W.D.(1975) " Avances en psicologia de la educación" Madrid Morata.

WALLACH,G. P.;BUTLER, K.G.(1994)"Language learning disabilites in school-age children and adolescents, some principals and aplications "New York.Mcmillan.

WIING,E. H.; Y SEMEL, E. (1984) "Language Assessment and Intervention fort he Language Disabled Columbus" Ohio: Charles E. Merrill.

ZABALZA,BEROZA,M.G.(1980) "La integraci3n psiquica del muchacho inadapado, el autoconcepto" Madrid, Universidad Complutense.

ZACARIAS, R. "La convivencia y la dsciplina en los centros educativos " Normas y procedimientos.

ZAMEL, V. (1987) "Recent research on writing pedagogy" Tesol Quarterly.

IMATGES.

[Http://images.google.es/imgres/ingur.](http://images.google.es/imgres/ingur)